

تلاش گروه‌های سیاسی برای تعیین نامزد ریاست جمهوری آینده

اتلاف گروه‌های خط امام و مجمع حزب... مجلس
خواستار نامزدی مهندس میرحسین موسوی برای پست
ریاست جمهوری شدند

در یک نظر سنجی غیر رسمی پیرامون رئیس
جمهور آینده، میرحسین موسوی با فاصله زیاد
نسبت به دیگران در صدر نامزدها قرار دارد

گروه جمعیت مؤلفه اسلامی آقای ناطق نوری
رایه عنوان نامزد ریاست جمهوری معرفی کرده
است

راهنمای
Bibliothek Hannover
۲۴ صفحه
توده
دوره دوم شماره (۵۱) اول شهریور ۱۳۷۵

(نقل از صفحه اول روزنامه "سلام")

مردم به تحولات رای می دهند!

جنبش های انقلابی، درس‌آس‌رجهان بدنبال یک دوره بهت و حیرت ناشی از ضربات وارده به اردوگاه
سوسیالیسم، بار دیگر صفوف خود را بر محور عمده ترین عرصه های مبارزه استوار کرده اند:

۱- مقاومت در برابر جهان‌خواری امپریالیسم (در عرصه جهانی)

۲- به زیر کشیدن سرمایه داری وابسته از کرسی قدرت حکومتی (در عرصه داخلی هر کشور)

در امریکای لاتین، آفریقا و آسیا احزاب ملی و مترقی وسیع ترین مقاومت‌ها را در برابر برنامه
سیاسی-اقتصادی صندوق بین المللی پول و بانک جهانی، تحت عنوان "تعدیل ساختاری" و یا "تعدیل
اقتصادی" سازمان می دهند. حکومت های مجری فرامین این دو کانون اعمال حاکمیت امپریالیسم جهانی،
بعنوان حکومت هائی غیر ملی افشاء شده و وسیع ترین طبقات و اقشار اجتماعی در برابر آن بسیج
شده اند. در بزرگترین کشورهای سرمایه داری امریکا و اروپا نیز به نوعی دیگر، سنکرنندی‌ها به همین
گونه است. جنبش انقلابی، مقاومت در برابر یورش سرمایه داری به دست آوردهای اجتماعی ۵ دهه بعد از
جنگ دوم جهانی را با افشای برنامه اقتصادی-سیاسی "لیبرالیسم اقتصادی" و بسیج وسیع ترین اقشار و
طبقات اجتماعی سازمان داده و آن را به پیش می برد. لیبرالیسم اقتصادی، همان برنامه "تعدیل
اقتصادی" است که در کشورهای بزرگ سرمایه داری و تحت پرورش کاستن از نقش دولت‌ها، پیش برده می
شود.

باید کوشید، اخبار و اطلاعات مربوط به جنبش انقلابی را از هر راه و طریق ممکن به داخل
کشور انتقال داده و بدین طریق بر آگاهی جنبش کنونی مردم ایران پیش از پیش افزود. شعارهای بی
محتوای حاکمیت کنونی را باید از این طریق افشاء کرده و وسیع ترین جبهه‌ها را با همان اهدافی که در
کشورهای دیگر جهان در حال شکل گیری است، شکل داد. در چنین شرایطی، جمهوری اسلامی در تدارک دو
انتخابات میان دوره ای مجلس اسلامی و ریاست جمهوری است. ارتجاع، سرمایه داری وابسته تجاری، آن
بخش از حکومت که همچنان بر حفظ و گسترش قدرت خود برای اجرای فرامین دو کانون صندوق بین المللی
پول و بانک جهانی (در حقیقت اجرای برنامه های امپریالیسم جهانی) پافشاری می کند، با انواع حیل‌ها و
استفاده از هر وسیله (از جمله باورهای مذهبی مردم) تلاش می کند، این قدرت را با همین هدف، بصورت
مطلق العنان در اختیار بگیرد! دو انتخابات در برابر مردم است و دو موقعیت برای بسیج وسیع ترین اقشار
و طبقات اجتماعی در اختیار جنبش انقلابی. مهم ترین سئوالی که ما وظیفه داریم در این شرایط به آن
پاسخ بدهیم، آنست که این بسیج عمومی مردم با کدام شعارها، افشاگری‌ها و آگاهی‌ها ممکن می شود؟

حزب توده ایران، بعنوان بخشی از پیکر جنبش انقلابی جهان، بهره گیری از تجربه این جنبش را به
همه احزاب ملی و مترقی ایران توصیه کرده و خود پیشنهاد آنست. جبهه انقلابی، در میهن ما نیز مانند
همه دیگر کشورها، با همان اهداف، شعارها و تاکتیک هائی شکل می گیرد، که در امریکا، آفریقا،
امریکای لاتین، آسیا و اروپا شکل گرفته و می گیرد. براساس این مجموعه، ما به استقبال دو انتخابات
میان دوره ای و ریاست جمهوری می رویم. آن احزاب، شخصیت‌ها و سازمان هائی، که به دو جبهه مبارزه
جهانی (یورش امپریالیسم) و مبارزه داخلی ("تعدیل" و یا تطبیق ساختاری-اقتصادی) پایبند بوده و برای
همین هدف و با همین برنامه به میدان آمده و از مردم رای بخواهند، در حقیقت باید خود را آماده تشکیل
دولتی ملی و طرفدار استقلال کشور کنند. یگانه سلاح نیروهای مترقی برای افشای ارتجاع قدرتمند در
جمهوری اسلامی و به عقب راندن آن، همسو شدن با جنبش و خواست های سیاسی و اقتصادی وسیع ترین
توده های مردم است و این ممکن نیست، مگر برنامه جایگزین حکومت کنونی علنا گفته شده و با مردم در
میان گذاشته شود. انتخابات ریاست جمهوری و میان دوره ای مجلس باید چنین محتوائی به خود بگیرد!

(۲، ۳، ۷ و ۲۴ را بخوانید)

اپوزیسیون در حاشیه جنبش!

(۱۷ ص)

همراه توده ها دنبال توده ها

(۶ ص)

نسخه های آقای فتاپور

(۱۱ ص)

پاسخ "عموئی" به "آرش"

(۱۴ ص)

ولایت نظامی ها در اندونزی

(۲۹ ص)

گام های انقلابی در جهان

(۳۱ ص)

کاندیداهای ریاست جمهوری

اساسی آنها، بویژه برسر مسائل اقتصادی در دورانی که موسوی نخست وزیر و علی خامنه‌ای رئیس جمهوری بود، همچنان به قوت خود باقی است. اختلاف دیدگاه‌هایی که پس از مرگ آیت الله خمینی، دربرکناری و خانه نشینی میرحسین موسوی، حمایت همه جانبه "علی خامنه‌ای" از طیف مولفه اسلامی و حجتیه خود را نشان داد. همین حمایت موجب شد، تا علی اکبر ناطق نوری، که در زمان آیت الله خمینی در مجلس طرد شده بود، با حمایت وی و مولفه اسلامی به ریاست مجلس برسد! اختلاف دیدگاه‌های اقتصادی میرحسین موسوی و "علی خامنه‌ای" در زمان حیات آیت الله خمینی یکبارتا آستانه خشم علنی آیت الله خمینی و از صحنه خارج شدن علی خامنه‌ای پیش رفت. این مورد مربوط است به احکام ثانویه در عرصه حکومتی، که دست دولت را برای تصمیم گیری‌های اقتصادی مضرب در قانون اساسی بازمی‌کرد و علی خامنه‌ای نسبت به آن معترض بود و در نطق نماز جمعه خود به آن اشاره کرد!

برای آنکه دقیق تر مشخص شود، اختلافات کنونی در حکومت، دولت هاشمی رفسنجانی، طیف‌ها و گروه‌های حاضر در مجلس و پیرامون حکومت بر سر چیست و این اختلافات ریشه اصلی واکنش‌های خشونت‌باری است که بصورت آنصار حزب الله، اسلامی کردن دانشگاهها، مبارزه با لیبیرالیسم و... خود را نشان می‌دهد، به چند نمونه زیر توجه کنیم:

بازار نمی خواهد مالیات بدهد - در حالیکه دولت تلاش دارد، از تجار و سرمایه داران بازار مالیات مستقیم بگیرد، "سعید امانی" ریاست جامعه اسلامی اصناف وابسته به "موتلفه اسلامی" که خود نیز از اعضای رهبری این جمعیت است، در اجتماع تجار فرش تهران گفت: وزارت اقتصاد و دارایی باید از نظر اتحادیه‌ها برای تعیین مالیات استفاده کند. ارقام تعیین شده برای مالیات مشاغل غیر واقعی است. (بدین ترتیب بازار و سخنگوی تشکل آن، "سعید امانی" که کاندیدای نمایندگی مجلس بود اما مردم به او رای ندادند، دولت را به تابعیت از نظر سرمایه داران برای تعیین میزان مالیات فرا می‌خواند.

توقف واردات به صلاح نیست! - حبیب الله عسگر اولادی در جلسه انجمن‌های اسلامی اصناف گفت: توقف واردات (که دولت اخیرا و بنا عبول از برنامه تعدیل اقتصادی نظارت بر آنرا آغاز کرده) در برابر صادرات (که قطعاً شامل اقلامی غیر از نفت است) به صلاح اقتصاد ایران نیست.

قانون شوراها معوق مانده! - قانون شوراها که حتی از تصویب مجلس هم گذشته هنوز به اجرا گذاشته نشده است. روحانیت پیوسته با این قانون (حتی در زمان شاه) مخالف بود و این در حالی است که در قانون اساسی بر امر شورا تاکید شده است. روحانیت از آن بیم دارد که تشکیل شوراها، به اعمال نفوذ آنها در همه امور مردم شهر و روستا لطمه بزند و رای مردم بالای نظر روحانیت قرار گیرد. هاشمی رفسنجانی، که بسیار خوب می‌داند این قانون چرا پیاده نشده و مخالفت‌ها بر سر چیست، هشتم مرداد ماه گذشته در دیدار با روابط عمومی مجلس و اعضای کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس گفت: «دولت آماده اجرای قانون شوراهاست». این گفته را پیش از آنکه دلیل براعتقاد به اجرای این قانون توسط هاشمی رفسنجانی بدانیم، باید نوعی تهدید مخالفان وی قلمداد کرد، چرا که ۱۷ سال از عدم اجرای این قانون می‌گذرد!

تظاهرات کودکان هند علیه بردگی

روز ۲۲ مرداد هزاران کودک شش تا دوازده ساله در شهر دهلی نو پایتخت هند، علیه برده داری و استثمار کودکان در این کشور دست به تظاهرات زدند. تظاهر کنندگان ابتدا قصد داشتند در محل نخست وزیری جمع شوند، اما پلیس مانع شد و به همین دلیل آنها به طرف وزارت کار حرکت کردند. این تظاهرات که در نوع خود بی سابقه ارزیابی شده، از سوی "مرکز مبارزه برای کودکان" سازماندهی شده بود، که اکنون به مرکزی مهم برای مبارزه با بردگی کودکان هند تبدیل شده است.

سازمان‌های بین المللی، تعداد کودکان کمتر از ۱۵ سال را که در هندوستان به کار اجباری مشغول هستند، بین ۵۰ تا ۱۳۰ میلیون برآورد می‌کنند. این کودکان در بخش‌های مختلف اقتصادی مانند کبزی سازی، تولید سیکار، شمع و تفنگ و بویژه فرش بافی به کار گرفته شده‌اند. این کودکان که سن آنها گاه حتی از ۵ سال نیز کمتر است، بین ۱۲ تا ۱۶ ساعت در روز کار می‌کنند. پنج میلیون از این کودکان، بعنوان بازپروداخت بدهی والدینشان به کار فرماها، در اختیار آنها گذاشته شده‌اند!

کلیه نیروهای موسوم به خط امام، فراکسیون متحد "مجمع حزب الله" مجلس اسلامی که در برابر فراکسیون حزب الله وابسته به روحانیت مبارز و مولفه اسلامی قرار دارد، سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی و اگر روزنامه "سلام" را سخنگوی "مجمع روحانیون مبارز" بشناسیم و نحوه برخورد آن را با موضوع کاندیداتوری سید حسین موسوی (نخست وزیر دوران جنگ) ملاک قرار دهیم، این مجمع و روزنامه متمایل به آن نیز، از هم اکنون "موسوی" را بعنوان کاندیدای انتخابات ریاست جمهوری مطرح کرده‌اند. از جانب دیگر جمعیت مولفه اسلامی و فراکسیون روحانیون وابسته به این حزب در "جامعه روحانیت مبارز" و "حوزه علمیه قم" از هم اکنون "ناطق نوری" رئیس کنونی مجلس را بعنوان کاندیدای خود برای ریاست جمهوری اعلام داشته‌اند. از سوی دیگر مزمزه هاشمی که از سوی طرفداران رهبر جمهوری اسلامی "علی خامنه‌ای" در جامعه جریان دارد، حمایت از تسلیل وی به کاندیداتوری حجت الاسلام "ریشه‌ری"، دادستان ویژه روحانیت، دادستان سابق انقلاب در ارتش، وزیر اطلاعات و امنیت سابق کشور و... دارد، که در آستانه انتخابات اخیر مجلس گروه بندی طرفداران ارزش‌های انقلاب را اعلام داشت. لیست این گروه بندی تقریباً هیچ تفاوتی با لیست جامعه روحانیت مبارز و جمعیت مولفه اسلامی نداشت. ریشه‌ری، که از حمایت همه جانبه رهبر جمهوری اسلامی برخوردار است، در جریان دستگیری اعضای دفتر آیت الله منتظری و برکناری او از جانشینی آیت الله خمینی نقش بسیار مهمی را ایفا کرد. مجموعه این مسئولیت‌ها و سهمی که ریشه‌ری در حوادث پشت پرده جمهوری اسلامی داشته و بویژه نقش او در دادگاه ویژه روحانیت، مسئله کاندیداتوری او برای ریاست جمهوری را علیرغم خواست رهبر جمهوری اسلامی، با حدس و گمان‌های بسیار قوی نسبت به واکنش‌های تند نسبت به این امر روبرو ساخته است. حدس زده می‌شود، که این واکنش‌ها، پیش از ارتش و قوای مسلح، در میان روحانیونی که زیر فشار دادگاه روحانیت قرار داشته و دارند و بویژه از سوی طرفداران گسترده آیت الله منتظری با واکنش‌های تند همراه باشد!

آنچه که در این مرحله و در فاصله چندماه مانده به انتخابات ریاست جمهوری مهم است، آگاهی از گذشته کاندیداهای احتمالی، نظرات اقتصادی، سیاسی و فرهنگی آنها و وابستگی سیاسی آنها به طیف طبقات و اشرار اجتماعی است. باید دید مجموعه کاندیداهای احتمالی، درباره "برنامه تعدیل اقتصادی" وابسته به صنوف بین المللی پول، خصوصی سازی لجام گسیخته در جامعه، دفاع از آزادی مطبوعات و احزاب، مبارزه با فشار ارتجاع مذهبی به جامعه، دفاع از استقلال اقتصادی کشور در برابر امپریالیسم جهانی، اعتقاد به آشتی ملی و برقراری وحدت ملی در ایران و... کدام نظرات را دارند.

از میان این طیف، اگر سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی را سازمانی سیاسی و دارای برنامه و دیدگاه مشخص و اعلام شده ارزیابی کنیم، دیدگاه‌های کاندیدای مورد نظر آنها بیش از دیگران شناخته شده است، بویژه اینکه سید حسین موسوی بعنوان نخست وزیر دوران جنگ، که آیت الله خمینی نیز تا آخرین لحظه حیاتش از او حمایت کرد، برای مردم بیش از دیگران شناخته شده است. بر اساس همین واقعیات است، که کلیه محافل سیاسی داخل کشور بر این عقیده‌اند که در صورت نامزدی وی برای پست ریاست جمهوری، او با فاصله بسیار زیاد همه کاندیداهای دیگر را پشت سر خواهد گذاشت. بویژه آنکه انتخابات اخیر مجلس اسلامی نشان داد، که پایگاه روحانیون حکومتی، سران مولفه اسلامی و شناخته شده ترین کاندیدای مورد نظر آنها، یعنی "ناطق نوری" در میان مردم چقدر ضعیف و تقریباً هیچ است!

همین واقعیات است، که در روزهای اخیر موجب شده است، تا مولفه اسلامی و روحانیت مبارز یکبار دیگر به تعریف و تمجید از هاشمی رفسنجانی پرداخته و ناطق نوری او را "برگ زرین" در جمهوری اسلامی اعلام داشته است. این طرفند جدید، در محافل سیاسی داخل کشور، چیزی جز تلاش طیف ارتجاع برای درهم شکستن اتحاد و ائتلاف دو گروه کارگزاران و طیف خط امام در مجلس و خارج از مجلس ارزیابی نکرده‌اند، که هدف از آن نیز مقابله با ورود به صحنه سید حسین موسوی است!

در این میان، آنچنان که در تهران شایع است، سید حسین موسوی اعلام نامزدی خود برای ریاست جمهوری را، موکول به برخی هماهنگی‌ها با رهبر جمهوری اسلامی "علی خامنه‌ای" کرده است. برخی اختلاف دیدگاه‌های

"ایران" کانون رقابت امریکا و اروپا

آنچه که بنام مبارزه با تروریسم ایران (جمهوری اسلامی) از سوی امریکا سازمان داده شده است، در حقیقت تلاشی است برای تسلط کامل بر ایران و خلیج فارس. این تسلط به امریکا امکان خواهد داد، تا نفت خلیج فارس را در اختیار کامل خود گرفته و با استفاده از این حربه، در دیگر نقاط جهان با اروپا و ژاپن به رقابت و تحمیل برتری خود بپردازد. این فصل نویسی است از مناسبات و رقابت‌ها در جهان سرمایه داری، که پس از ضربات وارده به اردوگاه سوسیالیسم، تقسیم اتحاد شوروی به کشورهای مستقل و تبدیل کشورهای اروپای شرقی به پایگاه‌های نوین اقتصادی-سیاسی، سیمای اولیه این جهان، از همان ابتدای ضربات وارده به اردوگاه سوسیالیسم نمایان بود و راه توده نیز آنرا تحت عنوان رقابت امریکا، اروپا و ژاپن برای تقسیم غنای ناشی از پیروزی در جنگ سرد ارزیابی کرد. این رقابت در نقاط مختلف جهان بازتاب‌ها و نشانه‌های خاص خود را دارد. این رقابت در یوگسلاوی و برای تسلط بر بالکان، سرانجام پس از یک جنگ داخلی وحشیانه که به چند پارگی این کشور انجامید، با دخالت مستقیم ارتش امریکا و با سهم عمده‌ای که امریکا و سپس کشور آلمان از حاصل آن بردند به پایان رسید. پایانی که هر لحظه می‌تواند به آغازی نوین ختم شود. تمام زمینه‌های یک رویارویی جدید، که مرزهای پر قدرت ترین کشورهای اروپایی نظیر آلمان را نیز بتواند پشت سر بگذارد، اکنون در یوگسلاوی چند پارچه وجود دارد. ترکیب مذهبی، نژادی، قومی و بویژه تقابل دو مذهب اسلام و مسیحیت هر نوع مانوری را برای رقابت‌های آینده بین اروپا و امریکا در این بخش از اروپا ممکن می‌سازد.

در بخش دیگری از اروپا، ترکیه، یونان و قبرس سه پارچه خود را آماده برخی رویارویی‌ها می‌کنند. رکود اقتصادی و تورم شتابگیری که گریبان یونان را گرفته، به رشد ناسیونالیسم و تقابل با ترکیه بر سر تسلط بر قبرس در این کشور دامن زده است.

در ترکیه، دولت جدیدی که متکی به یک حزب اسلامی است، اندیشه‌های مذهبی را به پان ترکیسم پیوند زده است. این ترفند نوین زمینه‌های همکاری تا حد اتحادهای نظامی بین کشورهای ماوراء قفقاز، خاورمیانه و حتی کشور نوینیاد و مسلمان بوزن را فراهم ساخته است. مجوری که بر اساس همه شواهد موجود، باید کشور چین آینده نیز بدان ببینند تا در ذابره کشورهای مسلمان از استقلال خود دفاع کند. دولت جدید ترکیه در رویای قرار گرفتن در رأس این محور به سر می‌برد. رویاتی که ضعف و ناتوانی دولت جمهوری اسلامی، نفرت رو به افزایش مردم از دستگاه حکومتی و بویژه ستیزی که حکومت کنونی ایران با فرهنگ و تاریخ ایرانی می‌کند، زمینه‌های مناسبی را برای آن فراهم ساخته است. این همان وضعی است که دولت جدید ترکیه برای جبران آن به میدان آمد. یعنی جلوگیری از تقسیم کشور به مسلمانان و پان ترکیسم‌ها و تقابل آنها با یکدیگر. بدین ترتیب حزبی با اندیشه‌های اسلامی اما مروج و مدافع فرهنگ و ناسیونالیسم ترک و با یاد آوری بی وقفه اقتدار امپراتوری عثمانی پا به میدان گذاشته است، تا هم در عرصه داخلی پایگاه خود را گسترش داده و جبهه داخلی را مستحکم سازد و هم در عرصه خارجی-بویژه در منطقه-زمینه‌های گسترش نفوذ خود را تقویت کند. تقویت این دو جبهه، بدون تردید، گشایش‌های باز هم بیشتری را برای اقتصاد ترکیه فراهم ساخت. گشایشی که تا حد مقابله با یونان دستخوش بحران اقتصادی به ترکیه امکان مانور خواهد داد. بدین ترتیب، اگر وضع به همین شکل کنونی ادامه یابد، حکومت ایران، بریده از گذشته تاریخی خود، در حال ستیز با ناسیونالیسم ایرانی و گرفتار در انواع بحران‌های سیاسی، فرهنگی و اقتصادی نقش چرخ پنجم ترکیه را برای رسیدن این کشور به اهداف بلند پروازانه آن ایفاء خواهد

کرد. چرخ پنجم در شبکه‌ای که چهار اسب پیشتاز آن اسرائیل-ترکیه-مصر و اردن می‌باشند و هدایت آن نیز بر عهده امریکا است!! در اینجا نیز رقابت بین اروپا و امریکا نقش پراهمیت خود را ایفاء می‌کند. شاید بتوان فشارهای اخیر تبلیغاتی امریکا علیه ایران و حتی فراهم ساختن زمینه حمله نظامی به خاک ایران را آن بخش از سیاست امریکا-در رقابت با آلمان و فرانسه و اروپا- ارزیابی کرد، که بر اساس آن جمهوری اسلامی به دامن ترکیه (متحد پر قدرت امریکا و اسرائیل در منطقه) پناه برده و شاهراه تسلط امریکا بر ایران را سنگفرش می‌کند. یعنی همان هدفی که امریکا برای رقابت با آلمان و فرانسه و بطور کلی "اروپا" و "ژاپن" در تلاش دست یافتن به آن است.

این رقابت بر سر تقسیم غنای ناشی از پیروزی در جنگ سرد و تحمیل پذیرش برتری امریکا به تمامی جهان در جای جای جهان جریان دارد. حتی در کوچکترین کشورهای افریقائی و یا در دور افتاده ترین جزایر کشور جزیره ها آندونزی. می‌توان از هر کجای جهان در این زمینه نمونه‌هایی را برگزید و آنرا نشان داد، اما امروز و در این لحظه بحث بر سر کشورما "ایران" است و رقابتی که خود را در پشت مبارزه با "تروریسم" پنهان ساخته است، تا توجیه هر توطئه خانمان براندازی را ممکن سازد. در داخل کشور نیز آن دهانی که در نماز جمعه‌ها و یا مصاحبه‌ها و سخنرانی‌های مساجد و منابر برای داغ نگهداشتن حقه بازی "اعدام سلمان رشدی" باز می‌شود، هدایت شده و هدایت نشده، در خدمت این هدف عمل می‌کند و به آسیاب امریکا برای توجیه توطئه‌های خود با نیرنگ مبارزه با تروریسم یاری می‌رساند. در داخل کشور نیز همین طیف، که خود مبتکر و مشوق اعلام فتوای قتل سلمان رشدی و نمونه‌های آشکار و پنهان دیگر آن بوده‌اند، با ترورهای آشکار و پنهان گروه‌های فشار در خیابان‌ها، ستیز با فرهنگ، تاریخ، سنن و آداب و رسوم ایرانی و... در خدمت همین هدف قرار دارند و در جهت آن عمل می‌کنند. بدین ترتیب، چند پارچه شدن ایران با این قیچی که دو انگشت خارجی و داخلی آنرا در دست دارند، فراهم می‌شود!

امریکا با تروریسم مبارزه می‌کند؟

حکومت ایران، یگانه حکومت خودکامه در جهان نیست، حتی در میان کشورهای مسلمان! در همین شماره "راه توده" گزارش مربوط به کشور آندونزی را می‌توانیم بعنوان شاهد مثال ببآوریم. حکومتی که در نوع خود و در برخی زمینه‌ها، گوی سبقت را از جمهوری اسلامی در برده است. هراسان بی طرفی می‌تواند از خود سؤال کند، که چرا امریکا آندونزی را تهدید به بمباران هوایی و دخالت نظامی نمی‌کند؟ در عربستان سعودی، شدت سرکوب و تظاهر به اسلام اگر بیشتر از جمهوری اسلامی نباشد، کمتر از آن نیست. دست و انگشت و پا و گردن را به همان دلائی که در ایران و بدنبال قانون جدید تشدید مجازات‌های اسلامی قطع می‌کنند، زیر تیغ می‌برند. زنان را سنگسار می‌کنند و... اما امریکا با عربستان سعودی کاری ندارد. این کشورهای هر آنچه را بخواهند می‌توانند با مردم خود بکنند، به شرط آنکه پایگاه مستقیم امریکا باشند. در ایران هنوز وضع اینگونه نیست و ظرفیت‌های باقی مانده از انقلاب بهمن ۵۷ در مقابل این امر مقاومت می‌کند. این مقاومت به گونه‌ایست، که تاکنون دولت‌ها نیز از بیم همین ظرفیت مردمی، نتوانسته‌اند در این مسیر گام‌های آشکار و پنهانی را بردارند. و اتفاقاً بخشی از فشار امریکا، برای سرعت بخشیدن به پایان بخشیدن به همین ظرفیت است. ظرفیتی که در انتخابات اخیر مجلس اسلامی، نشان داد، پس از چند سال سرگردانی و سرگیجه ناشی از بازی‌های حکومتی، یکباردیگر با جهت‌گیری رادیکال رو به رشد است. ضربه مهلک حزب متکی به سرمایه داری تجاری و طرفداران نزعت بخشیدن به خصوصی سازی امپریالیستی و روحانیون تحت حمایت آنها، که به خواب و خیال‌های "جمعیت موقوفه اسلامی"، "بازار"، "حوزه علمیه قم"، جامعه روحانیت مبارز و ارتجاع باید خاتمه داده باشد، ضربه‌ای هوشیار کننده برای امریکا نیز بوده است. عدول از برنامه امپریالیستی "تعدیل اقتصادی" همان اندازه که به تقابل‌های طبقاتی در داخل طیف حکومتی در جمهوری اسلامی ختم شده، در عرصه بین المللی نیز توطئه‌ها را تشدید کرده است. نه راه اقتدار گروه‌های فشار در تهران و شهرهای بزرگ ایران، از سراتفاق است و نه توطئه بسیاران ایران و سوق دادن حکومت بطرف ترکیه - متحد اسرائیل و امریکا - از سراتفاق. تمامی پدیده‌ها ارتباطی انکارناپذیر با یکدیگر دارند. باید این ارتباط‌ها را پیدا کرد تا توانست متخدان این لحظه را یافت، مبارزه امروز را آگاهانه جهت و سازمان داد و آینده را پیش بینی کرد. تقالی اختیار و پیروی کردن از تفسیرهای هدایت شده مطبوعات امپریالیستی هرگز راهگشای مبارزه نیروهای

قتزی نبوده و نمی تواند باشد. این اصل مهمی است که در صورت پایبندی بدان، حتی اگر برای یک دوره کوتاه و در زیر فشارهای تبلیغاتی امپریالیستی، احزاب و سازمان های سیاسی متکی به جهان بینی علمی، چه در عرصه داخلی و چه در عرصه خارجی، نتوان به ارتباط ارگانیک حوادث و پدیده ها را با یکدیگر دست یابند، در نخستین فرصت های ناشی از تشدید تضادها، به این ارتباط ها دست یافته و سیاست های خود را تصحیح می کنند. ما در طی چهار سال گذشته، در این زمینه شاهد تحولات بسیاری بوده ایم. هم در میان احزاب و سازمان مترقی ایران و هم در عرصه بین المللی و بویژه در میان احزاب برادر. همسوتی برخی تحلیل ها و مقالات منتشره در دو نشریه "اومانیته" و "عصرما" دو ارگان مرکزی احزاب کمونیست فرانسه و آلمان با دیدگاه هایی که "راه توده" طی این سالها درباره تحولات ایران ارائه داده، و تصحیح برخی ارزیابی های گذشته این دو حزب درباره تحولات ایران، از نمونه های بسیار قابل توجهی است، که تنها متکی به همان جهان بینی مورد اشاره در بالا و تلاش برای یافتن ارتباط پدیده ها با یکدیگر ممکن شده است.

مضمون قانون داماتو:

هدف از قانون داماتو، که امریکا آنرا پیش زمینه ضربه نظامی به ایران قرار داده است، آنست که از سرمایه گذاری در بخش گاز و نفت ایران و لیبی از طریق تهدید کمپانی های خارجی به مجازات جلوگیری کند. اگر یک کمپانی غیر امریکائی سالانه بیش از ۲۰۰ میلیون فرانک در بخش نفت و گاز یکی از دو کشور ایران و لیبی سرمایه گذاری کند، بیسل کلینتون می تواند دو مجازات از چند مورد زیر را در مورد آن اعمال کند:

* ممنوعیت کامل صادرات به ایالات متحده

* ممنوعیت خرید هرگونه اموال یا خدمات از این کمپانی ها توسط دولت فدرال

* ممنوعیت هرگونه وام بیش از ۵۰ میلیون فرانک به این کمپانی ها از سوی یک موسسه مالی امریکائی

* ممنوعیت هرگونه کمک مالی از سوی نهاد دولتی کمک به صادرات در امریکا

* ممنوعیت هرگونه اعطاء گروانه صادرات تکنولوژی امریکائی به کمپانی های مزبور!

حزب کمونیست آلمان می نویسد:

نشریه "عصرما" اخیرا طی سرمقاله ای، که در صفحه نخست خود منتشر ساخته، در ارتباط با تضادهای موجود در جهان امپریالیستی و رقابت هایی که بین اروپا و امریکا بر سر گسترش منافع خود در ایران وجود دارد، از جمله و در اشاره به ماجرای "تروریسم" و توطئه های امریکا علیه ایران می نویسد:

"...وزرای کشور و امور خارجه هفت کشور صنعتی، باضافه روسیه در پاریس تجمع کردند. این اجلاس متناثر از حادثه سقوط هواپیمای امریکائی متعلق به شرکت "T.W.A" در نیویورک بود. هدف از این اجلاس نیز اتخاذ تدابیری برای مقابله با تروریسم بین المللی اعلام شد. این بار گذشته از اظهار نظرهای کلی که مطبوعات بدان پرداختند، در ۲۵ مورد موافقت هائی نیز بدست آمد. اینکه رئیس جمهور امریکا به چنین اجلاسی نیاز داشت را می توان در نفس مبارزات انتخاباتی امریکا جستجو کرد. عنوان شعارگونه "امنیت" از ماه ها پیش بعنوان حربه ای در دست کاندیداهای رقیب "کلینتون" از حزب جمهوری خواه در مرکز کارزار انتخاباتی قرار گرفته است. رسانه های گروهی با استفاده از حوادثی نظیر انفجار هواپیمای امریکائی، انفجار پایگاه نظامیان امریکا در عربستان و انفجار در دهکده اطراف محل بازی های المپیک، بعنوان سوزه هائی تبلیغاتی و هیستریک، در جهت تهبیح افکار عمومی امریکائی ها عمل می کنند.

"عصرما" سپس در اشاره به رقابت های امریکا و اروپا و موقعیت ایران، می نویسد:

"... در پشت همه این تبلیغات و اجلاس ضد تروریسم در پاریس و حتی در پشت پرده مبارزه انتخاباتی امریکا و مبارزه علیه تروریسم، اهداف دیگری نیز قرار دارد که باید بدان توجه داشت، از آن جمله است دور جدیدی از ستیز اقتصادی بین امریکا و رقبای اروپائی آن در شرق آسیا! کشورهای بزرگ سرمایه داری، که خود را فرمانروایان جهان باز شناخته اند، با معاونت روسیه تحت بهانه مبارزه با تروریسم تصمیماتی گرفته اند که باید آنها را بدقت مورد توجه قرار داد. از جمله این تصمیمات همکاری بین المللی سازمان های مخفی و جاسوسی و ارگان های مشابه آن در حکومت هاست. این تصمیمات را می توان "حکومت با سیستم کنترل مردم در تمامی جهان" نامید. وزرای خارجه کشورها بزرگ سرمایه داری که در پاریس و بدنبال انفجار هواپیمای امریکائی جمع شدند، توانستند بر سر همکاری های امنیتی برای کنترل مردم تمامی جهان با یکدیگر به توافق برسند اما در مورد "داماتو" و مجازات شرکت های طرف قرارداد های اقتصادی با ایران به چنین توافقی نتوانستند دست یابند. اروپا و ژاپن هنوز برای پذیرش فرماندهی ("اقتصادی-نظامی") امریکا از خود مقاومت نشان می دهند.

"عصرما" ارگان مرکزی حزب کمونیست آلمان سپس اهداف واقعی پشت پرده این دیدارها و تصمیمات را افشا کرده و می نویسد:

"...تصمیمات کنفرانس پاریس برای مقابله با کدام نیرو گرفته شده است؟

بنابراین تصمیمات می بایستی در اسرع وقت همکاری سازمان های مخفی ۷ کشور تقویب شوند، امکانات پلیس افزایش یافته و اطلاعات در اولین

ستون پنجم امریکا در

داخل کشور کیست؟

(حتی مفاد همین ممنوعیت ها نیز نشان می دهد که تمام فشار امریکا در جهت تسلط بر نفت ایران و رقابت با اروپا و ژاپن برای حداکثر سودی است که از نفت ایران می تواند عاید این کشور شود. به محض تامین این خواسته امریکا، هر حکومتی که این خواست را تامین کرده باشد، اعم از اینکه معمم و روحانی باشد و یا غیر روحانی مورد حمایت دولت امریکا خواهد بود. در این صورت، حکومت تامین کننده منافع کامل اقتصادی و سیاسی امریکا، هر شیوه ای که در قبال مردم ایران داشته باشد، همان اندازه مورد حمایت است، که امثال پادشاه عربستان سعودی و یا ژنرال کودتاچی اندونزی "سوهارتو" مورد حمایت آنست. آن حکومت یکپارچه ای در ایران و در همین جمهوری اسلامی مورد حمایت امریکاست، که اولاً از نظر طبقاتی همسوتی کامل با نظام سرمایه داری داشته باشد و دوم آنکه مخالفان چنین نظامی را از صحنه سیاسی و حتی حیات ایران ریشه کن کرده باشد. اینکه این ریشه کنی تحت کدام بهانه مذهبی و یا غیر مذهبی انجام شود، کوچکترین اهمیتی برای امریکا ندارد، همانگونه که در عربستان و اندونزی و دیگر کشورهای مسلمان اهمیت ندارد. مهم نتایج حاصل از این سرکوب و یکپارچگی است. سرکوب نیروهای مترقی و مخالف برنامه های اقتصادی امریکا در ایران، تعطیل مطبوعات منتقد این برنامه ها،

قواعد تجارت بین المللی مورد قبول "سازمان جهانی تجارت" و هم چنین "سازمان همکاری و توسعه اقتصادی" است.

اشاره مداوم به "سازمان جهانی تجارت" به روشنی نشان می دهد که این دو قانون و بویژه آنجا که به ایران و لیبی مربوط می شود، قبل از هرچیز جزئی از جنگ اقتصادی جهانی است که هم اکنون در میان سه منطقه بزرگ جریان دارد: ایالات متحده، اروپا درحول محور آلمان و آسیا درحول محور ژاپن. اینبار استراتژی آمریکا متوجه تسلط هرچه بیشتر ممکن بر منابع انرژی و بویژه نفت متمرکز است. واکنش کمپانی های بزرگ نفتی غیر آمریکایی، نظیر "توتال" فرانسه نشان می دهد که انگیزه واقعی رهبران آمریکا جنبه اقتصادی دارد و مبارزه علیه تروریسم تنها بهانه ای بیش نیست.

همانطور که دولت ایتالیا اعلام داشته است، قانون "داماتو" قادر به مبارزه علیه تروریسم نیست، خیلی ساده بدین دلیل که اساسا هدف آن چنین نبوده است!

این نکته را نیز نباید فراموش کرد که امضاء قانون اخیر از سوی کلینتون تنها چند هفته پس از دو حادثه ای صورت می گیرد که در افکار عمومی آمریکا تاثیر زیادی برجای گذاشته است، یعنی انفجار هواپیمای مسافربری برخاسته از فرودگاه نیویورک و انفجار بمب در پارک محل برگزاری بازی های المپیک در آتلانتا. بدین ترتیب بیسل کلینتون که در بحبوحه کارزارهای انتخاباتی قرار دارد، نمی تواند بهانه ای به دست حریف خود "باب دال" بدهد که بتواند او را به "ترمش" متهم سازد.

حضور خانواده های قربانیان حادثه سقوط هواپیمای در لاکربی (سال ۱۹۸۸) که آمریکا لیبی را مسئول آن می داند، در مراسم امضای قانون توسط بیسل کلینتون، در واقع پیامی دوگانه را برای مردم آمریکا در برداشت: تروریسمی وجود ندارد مگر آنکه از جانب خارج ایالات متحده هدایت شود و رئیس جمهور به عنوان قدرت فدرال این مسئله را در سطح تمام ایالات متحده تحت نظر خواهد داشت!

رئیس جمهور آمریکا با مقدم شمردن تهدید از خارج، بدون آنکه هیچ دلیلی بر آن در دست داشته باشد، در واقع می گوید تا یک کشور تقسیم شده، اگر نگوییم چند پاره را به دور خود پیوند زند! و بالاخره بیسل کلینتون با سکوت در باره آنچه که دیگر همگان از آن اطلاع دارند، یعنی وجود شبه نظامیان راست افراطی، می خواهد "اسطوره" آمریکای "خالص" که در آن عناصر تخریبی از درون وجود نخواهد داشت، را احیاء نماید. بازی با ترس و وحشت و سپس مطمئن ساختن مردم و خود به عنوان رئیس جمهور ضد تروریسم. اینست استراتژی رئیس جمهور آمریکا در این دوران از کارزار انتخاباتی.

اومانیه در همین شماره (۷ اوت) طی مقاله دیگری و در اشاره به تشدید تضادها در میان کشورهای بزرگ سرمایه داری که می تواند اتحاد آنها را دچار خلل سازد و در اشاره به سخنان بسیار قابل توجه معاون کمیسیون اروپا می نویسد:

"... در بروکسل، لیون بریتان" معاون کمیسیون اروپا، در مورد سیاست تجاری اعلام کرد که اتحادیه اروپا "در صورتی که منافع آن مورد تهدید واقع شود، برای دفاع از حقوق و منافع خود اقدام خواهد کرد" بنظر وی "قانون داماتو اصل ناشایستی را بنیاد گذارده است که بر اساس آن یک کشور می تواند سیاست خارجی خود را به دیگر کشورها تحمیل کرده و به عنوان مبارزه علیه تروریسم به اتحاد ضروری میان متحدین آسیب برساند". هم اکنون اتحادیه اروپا در تدارک تدوین مقرراتی به منظور تلافی و مقابله با آثار فراسرزمینی قانون هلمز-برتون علیه کوبا است.

ژاپن که ایران سومین صادر کننده نفت به آن محسوب می شود نیز قانون داماتو را "تاسف آور" اعلام داشته و آن را در تناقض با مقررات سازمان جهانی تجارت قلمداد کرده است. مسکو نیز با شدت این قانون را محکوم کرده و آن را "تقص مقررات حقوق بین الملل" نامیده است.

فرصت تبادل شوند. همکاری به منظور توقیف افراد و تحویل آنها با یکدیگر در سطح جهان، حتی در کشورهای که این قرار داد را امضاء نکرده اند! کنترل واحدهای مالی در زمینه حواله های ارزی بوسیله بانک ها تا حد موظف بودن این بانک ها به ارائه اطلاعات خود در این زمینه ها.

همه این تصمیمات و اقدامات مشابه دیگر تحت بهانه مبارزه با تروریسم بین المللی گرفته شده است. در اینجا مهم ترین سوال اینست که چه شخص و یا چه ارگانی قرار است تشخیص بدهد تروریست کیست و چه طیفی و یا چه فردی و یا چه کشوری باید در لیست تروریسم قرار گیرد؟ آیا ارگان مربوطه مثلا سازمان ملل متحد و یا ارگانی مشابه است؟

نه، هیچیک از این ارگان ها نیستند بلکه مدیران "خود منتخب جهان" یعنی ۷ کشور و سازمان های مخفی و پلیسی آنها مجاز به تعیین و تشخیص می باشند. در نتیجه انگیزه بنیادگرایان و ترورهای سیاسی نیز همسان با اعمال جنائی باندهای شبه مافیائی و معامله گران مواد مخدر و اسلحه و حتی مواد اتمی در یک ردیف قرار می گیرند. همین است که ناباوری نسبت به هدف اصلی و واقعی این نوع مبارزه با تروریسم وجود دارد، و این سوال مطرح می شود که آیا هدف واقعی از تدابیر اتخاذ شده در کنفرانس پاریس برقراری حکومتی پلیسی در سراسر جهان نیست؟

نباید فراموش کرد، که تا زمانی نه چندان دور آزادخواهان آفریقای جنوبی و فلسطینی ها تروریست معرفی می شدند، اکنون در روسیه پلیس این کشور چچن ها را تروریست می شناسد و بنظر دولت ترکیه، کردهای این کشور تروریست هستند. در مجمع پاریس تروریسم دولتی اسرائیل نسبت به اعراب فلسطینی، سوریه و لبنان، تروریسم دولتی ترکیه نسبت به کردها و تروریسم روسیه نسبت به اقوام غیر روس در نظر گرفته نشد. در نتیجه و آشکارا، یکجانبه بودن تصمیمات گویای این مطلب است که: هدف واقعی تقابل با ترورهای است که نظم جهانی مورد نظر آمریکا و شرکایش را برای تسلط بر جهان نمی پذیرند.

واضح است که دفاع از سوء قصد های جنائی و ترورهای فردی که اغلب در لوی بنیان گرانی مذهبی، ملی گرایی، نژاد پرستی و تجزیه طلبی و... که عموماً با اهداف ارتجاعی همراه اند مورد نظر ما نیست. هدف ما توجه به دلائل اصلی این نوع واکنش هاست، که اکثراً در فقر وسیع اکثریت مردم جهان، عدم حقوق فردی و حقوق سیاسی گروهی انسان های بی شماری نهفته است. بنظر ما تروریسم برخاسته از استیصال عمومی انسانها است. با تقویت دستگاه های سلطه گر بین المللی، کشورهای بزرگ قادر نخواهند بود زمینه تولید و تولد این نوع ترورها را از بین ببرند، اما در عوض تصمیمات اتخاذ شده در پاریس، بویژه در زمینه سازمان های مخفی و کنترل های دستگاه حکومتی، می توانند مورد استفاده قرار گرفته و هرگونه تلاش ضد امپریالیستی و انقلابی را در سطح جهان مورد یورش قرار داده و در جهت کنترل و به زانو درآوردن آن عمل شود! تنها به این "گناه" که آنها نظم سرمایه داری جهانی را به رسمیت نشناخته و نمی پذیرند. تروریسم پدیده ایست سیاسی- اجتماعی که تولد آن در مرکز روابط سرمایه داری روی می دهد و کنترل آن تنها در شرایطی ممکن است که ثروت موجود جهان در اختیار اقلیتی اندک قرار نگیرد و اکثریت بشریت امروز به فقر و بی درمانی مبتلا نباشند."

شکاف در ستون متحدان

روزنامه "اومانیه" ارگان مرکزی حزب کمونیست فرانسه نیز در رابطه با رقابت های اروپا و آمریکا برای تسلط بر ایران و زمینه چینی آمریکا برای حمله نظامی به ایران، تحت بهانه مبارزه با تروریسم می نویسد:

"... سناریوی تحریم اقتصادی ایران و لیبی، بطور عجیبی به قانون "هلمز-برتون" علیه کوبا شباهت دارد. هدف از این قانون آن است که سیاست خارجی آمریکا را به "شرکاء" اروپائی آن تحمیل کند. در هر دو مورد اروپائیان واکنش تندی از خود نشان داده اند و معتقدند که مفاد این قوانین مغایر با

دفتر خبری "میزان" (اروپا)

دفتر خبری "میزان" که از چند هفته پیش فعالیت رسمی خود را در اروپا آغاز کرده است، نخستین کانونی بود که خبر دستگیری های اخیر در دانشگاه های ایران را منتشر ساخت و از همه مجامع بین المللی خواهان اعتراض به این یورش ها شد.

همراه توده ها دنباله رو توده ها!

می‌گوید، «باید در سطح جنبش حرکت کرد و با طرح خواست‌های مطالباتی ارتباط با توده‌ها برقرار ساخت و همراه آنان برای رشد سطح آگاهی و فعالیت جنبش کوشید و خواست‌های روشنفکران و احزاب سیاسی، یعنی آزادی را با این خواست‌ها پیوند زد و توده مردم را پشتوانه هر دو خواست کرد»، در واقع سخن جدیدی نمی‌گویند، جز تائید واقعیتی که اساس سیاست حزب توده ایران در جریان انقلاب بهمن و سال‌های نخست پیروزی انقلاب بوده است. درحقیقت باید گفت، نمی‌توان به واقع بی‌نی نزدیک شد، با جامعه ایران آشتی کرد، بر ضرورت حرکت در کنار مردم تأکید کرد و سایبان عظیم حزب توده ایران را بر فراز آسمان ایران و بر روی سر خود ندید!

این مشی و بینش سالبته به‌رنج را، باید از مقوله سیاست‌های نویتی و حرکت بر روی امواج جدا کرده و به عبارت دیگر گرنشاپوپولیسم Populism نشد. تنها در این صورت است که می‌توان تحت تاثیر دستگاه‌های تبلیغاتی سرمایه‌داری واقع نشد، و در عین حال که دنباله رو توده‌ها به تعبیر امیرخسروی- نشد، و به ابزار تحمیق توده‌ها نیز تبدیل نگشت.

بازگردیم به همان ضمیرجمعی که بابک امیرخسروی از آن استفاده کرده، تا در عین انتقاد از حزب توده ایران، شانه‌های خود را هم کنار کشیده باشد. این "ما"، یعنی "حزب توده ایران" و سیاستی که در برابر انقلاب ایران اتخاذ کرد.

امروز که جوانه‌های واقع بی‌نی یکباردیگر و در ارتباط با تحولات ایران رشد کرده است، انصاف آنست که از نقش انقلابی، روشنگرانه و سیاست واقع بینانه حزب توده ایران در برابر انقلاب عظیمی که میلیون‌ها مردم مسلمان ایران (توده‌ها) در آن شرکت داشتند (و به قول امیر خسروی دنباله‌روی از آیت‌الله خمینی را پذیرفته بودند) ارج نهاده شود، نه آنکه در زیر لب آن سیاست و مشی را درست و سنجیده تشخیص دهند، اما هنگام بیان آن، ستیز با حزب توده ایران را هم چاشنی آن کنند.

حزب ما از همان ابتدای پیروز انقلاب بر این واقعیت تأکید کرد که دسترسی توده‌های مردم به خواست‌های بحق شان، جز از طریق تعمیق انقلاب ممکن نیست و نیروی مقاوم در برابر این خواست‌ها نیز جز از طریق بسیج آگاهانه این توده‌ها امکان پذیر نیست. برای این بسیج آگاهانه نیز هیچ چاره‌ای جز فرار داشتن در کنار مردم نیست. این ارزیابی، از نظر ارتجاع، دشمنان داخلی انقلاب و امپریالیسم جهانی خطرناک‌ترین ارزیابی و تحلیلی بود که در جامعه مطرح شده بود و به همین جهت نیز همه آنها دست در دست یکدیگر گذاشتند و یورش به حزب توده ایران را سازمان دادند. البته زمینه‌های متعددی برای این یورش فراهم آمد که بر شماری آنها موضوع این مطلب نیست. حوادثی نظیر توطئه‌های کودتایی، جنگ تحمیلی، ماجراجویی‌های چپ روانه، قدرت ارتجاع مذهبی-اقتصادی، که در قالب روحانیت، بازار و تجارت وابسته ایران متمرکز بود و... که هر کدام به تنهایی سد عظیمی بودند در برابر حزب ما و آرمان‌های انقلاب و حتی بندهای مترقی قانون اساسی، که تحت تاثیر مستقیم انقلاب تنظیم و تصویب شده بود.

درباره توده‌های مردم نیز باید گفت که آنها در طی زمان و با درک وامکانات موجود و ممکن در جامعه، عملاً به همان نتایج واقع بینانه دست یافته‌اند و می‌یابند، که حزب برای شناخت عمومی آنها تلاش می‌کرد، تا مانع گمراهی انقلاب از مسیر واقعی خود شود.

توده‌های مردم که در انقلاب بهمن شرکت کردند، بر خلاف مصاحبه کننده‌ای که بی‌وقته سعی دارد بابک امیر خسروی را در مصاحبه رادیویی اش در آمریکا به توده‌ای ستیزی هدایت کند، نه کور بودند و نه ناآگاه. آنها برای آن مرحله از جنبش انقلابی به آگاهی کامل دست یافته بودند و مابهیت نظام شاهنشاهی را عمیقاً درک کرده بودند. به همین دلیل نیز هرگز فریب مانورهای دربار فاسد شاهنشاهی را نخوردند و به عقب گام برنداشتند. شاید برخی‌ها بر این عقیده باشند که رهبری وقت انقلاب (آیت‌الله خمینی و همکاران ویارانش) چون سراسمی با دربار نداشتند، مردم را به پایداری تا آخرین مرحله تشویق کردند، اما این فقط می‌تواند یک نظر ساده آندیشانه باشد. در اساس این مردم بودند که رهبری وقت انقلاب را به دنبال خود کشاندند و رهبری انقلاب و روحانیون و غیر روحانیونی که در شورای انقلاب وقت (پیش از پیروزی انقلاب) گرد آمده بودند، در موارد بسیاری نتوانستند راه مردم را سد کنند و برای آن دست ندادن موقعیت خود با مردم همراهی کردند. بنابراین چگونه می‌توان به آگاهی عمومی یک ملت چند ده میلیونی برچسب نا آگاهی زد؟ اصطلاحات و برداشت‌هایی از آن نوع که توسط مصاحبه کننده رادیویی (حسین مهری) مطرح می‌شود، ارزانی خود ایشان باید باشد.

البته سواری خوردن بر روی امواج «آنجا که بیداری هست و جهل نیست، جای من آنجاست»، که مصاحبه کننده در دهان «دوبالسه‌روها» (نقیه در صفحه ۹)

بابک امیر خسروی، به عنوان بنیانگذار حزب دمکراتیک مردم ایران، در مصاحبه خود با رادیوی ۲۴ ساعته ایرانیان در لوس آنجلس، که بخش‌هایی از آن در "راه توده" شماره ۵۰ منتشر شد، به این پرسش مصاحبه کننده، که «کیش توده پرستی کور و مطلق را شما رد می‌کنید؟» چنین پاسخ می‌دهد: «متأسفانه این کیش توده پرستی و دنباله توده مردم حرکت کردن، دامنگیر ما بوده است. یکی از دلایل اینکه چپ ایران دنبال خمینی رفت، همین بود، که آقا! مردم خمینی را می‌خواهند، شما چه می‌گوئید؟ توده خطا نمی‌کند. البته در خیلی موارد مردم خطا نمی‌کنند، اما در یک انفجار کور اینطور نیست. وقتی مردم عاصی و عصبانی در خیابان‌ها هستند، نمی‌توان گفت که هر کجا توده مردم است، جای من هم همانجاست! خیر!». مصاحبه کننده، در تائید نظرات امیرخسروی افزود: «هر جا بیداری هست و جهل نیست، جای من آنجاست.»

ابتدا و پیش از آنکه به ادعای دنباله‌روی از خمینی بپردازیم، باید تفاوت ماهوی بین همراه توده بودن، و دنباله‌روی توده بودن و اصطلاح حرکت روی موج و گرفتار شرایط روز بودن را از یکدیگر جدا کنیم.

تغییرات اجتماعی، که انقلابات اجتماعی اوج شکوفائی آن است، و در این اوج، به قول "مارکس" در یک روز بیست سال متراکم و متمرکز است، تنها با شرکت فعال و آگاهانه توده‌ها ممکن و عملی است. در این تغییرات نه چپ‌روی‌های کودکانه نقش آفرینند و نه اقدامات نظامی جدا از توده‌ها. نکته‌ای که آقای امیرخسروی نیز در مصاحبه خود ضمن اشاره به عملیات چریکی مجاهدین خلق و متکی به دانشی که در حزب ما بدان دست یافت، آنرا تکرار می‌کند! (بازگردید به بخش‌های منتشر شده مصاحبه امیرخسروی در راه توده شماره ۵۰)

برپایه این اصل مارکسیستی است، که حزب توده ایران پیوسته بر امر مهم بالا بردن رشد آگاهی اجتماعی، از طریق افشاگری مواضع سیاسی-اجتماعی-اقتصادی طبقات غارتگر حاکم از یک سو و سازماندهی زحمتکشان و دیگر طبقات و انتشار مترقی و آزادی خواه جامعه از سوی دیگر، تأکید ورزیده است. در عین حال حزب ما لحظه‌ای هم در این امر تردید نداشته است، که موفقیت در این مبارزه به‌رنج اجتماعی، جز با یافتن زبان مشترک با توده‌های زحمتکشان میهن ما و به ویژه با شناخت خواست‌های روز آنان ممکن نبوده و نیست. حرکت با توده‌ها و همراهی با توده‌ها نیز جز این مفهوم دیگری برای ما ندارد. متکی به همین سیاست، حزب ما پیوسته برخواست‌های روز توده‌های مردم انگشت گذاشته و به کارسازماندهی پرداخته است. شناخت لحظه تاریخی، سازماندهی هدفمند جنبش، شناخت و ارزیابی علمی واقعیت مستقل از خواست و آرزوی انقلابیون، تنها از یک حزب متکی به درک علمی بسر می‌آید. اگر آن "ما"ی مورد اشاره آقای خسروی متهم به این درک باشد، از نظر ما این اتهام نیست، افتخار حزب توده ایران است. این یعنی سطح بالای آگاهی انقلابی، نه دنباله‌روی از توده‌ها و یا حوادث!

بر اساس این بینش است که شعار و تاکتیک و برنامه پیشنهادی برای عبور از مراحل مختلف تحول اجتماعی شکل می‌گیرد و توده مردم گام به گام با واقعیت بیشتر نزدیک شده و برای ایجاد این تحولات تا حد جانفشانی پیش می‌روند. این سیاست و مشی "در کنار مردم" و "حرکت با مردم" نام دارد! در برابر این مشی، "اوپنسیسم" قرار دارد که شعارها و خواست‌های گاه آرمانی خود را در شرایطی که این شعارها و خواست‌ها برای توده قابل درک نیستند و اصولاً در سطح جنبش نیز مطرح نیستند و در نتیجه لمس و درک آن نیز توسط توده مردم ممکن نیست، مطرح می‌سازد و در نتیجه بر مشی جدایی از توده‌ها و قطع ارتباط با آنها پای می‌نشارد.

اینکه امروز پس از کشمکش‌های زیاد در خارج از کشور، کسانی مانند آقای امیر خسروی با دوری از برخی نظرات خویش در حزب دمکراتیک مردم ایران به این درک واقعیت‌ناهنه رسیده‌اند، که سطح مبارزات امروزی مردم ایران، سطح خواست‌های مطالباتی است، و نه خواست‌های صرفاً سیاسی مانند "آزادی" و "دمکراسی"، باید قدرشناس آن متفکرانی در حزب توده ایران بود، که در دشوارترین لحظات و شرایط از اصول عدول نکردند. اینکه آقای امیر خسروی

اتحاد فراکسیون های مخالف انحصارطلبی

یا عدول از مواضع نیست. طبیعی است اگر ما سیاست تعدیل را عمده ترین مشکل کشور بدانیم، به گونه ای فعالیت سیاسی ما شکل خواهد گرفت و اگر معتقد باشیم علاوه بر مشکلات اقتصادی، انحصار طلبی و تحدید آزادی ها مشکل عمده کشور است، حرکت سیاسی ما به گونه دیگری شکل خواهد گرفت. یعنی مبارزه سیاسی ما مقابله با حاکمیت انحصاری یک جناح تنگ نظر و حرکت در جهت حفظ آزادی هائی خواهد بود که انقلاب اسلامی به ارمغان آورده است. شما ممکن است به ما انتقاد کنید، که اشتباه می کنید، اساسی ترین و مهمترین مسئله سیاست تعدیل است. اما ما فکر می کنیم که در سایه آزادی های سیاسی و در صورت وجود فضای سالم برای طرح اندیشه ها به راحتی می توان سیاست تعدیل را مورد نقد و مناقشه قرار داد. مهم اینست که اساساً آزادی برای سخن گفتن، باشد. ما وقتی می بینیم که جناح انحصار طلب در عرصه اقتصادی بسیار محافظه کارتر از دولت کنونی است، به هیچ وجه شرط عقل سیاسی نمی دانیم که بیاییم ثقل مبارزه خود را بر سیاست تعدیل گذاشته به دولت حمله کنیم و راه را برای جناح انحصار طلب برای بدست گرفتن قدرت هموار کنیم. این تحلیل ماست. اگر به این تحلیل انتقاد دارید، آنرا مورد انتقاد قرار دهید، اما اگر آنرا پذیرفتید، دیگر این اتهام را به ما نزنید که سنگ کسی را به سینه می زنیم.

در مورد انتخابات اخیر مجلس و شرکت سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی در آن و نتایجی که بدست آمده، عضو رهبری سازمان، به نوشته نشریه "عصرما" گفت: "...ما استدلال کردیم و به صراحت گفتیم که طیف های مختلف سیاسی باید بصورت مستقل در انتخابات شرکت کنند و حرف خودشان را بزنند و تلاش کردیم که ائتلافی بین طیف های مختلف با جناح انحصار طلب صورت نگیرد. در این زمینه هم تا حدود زیادی موفق بودیم... نتیجه را علیرغم همه تخطفات قانونی که از طرف جناح انحصار طلب صورت گرفت، دیدید. آن انحصاری که ابتدا دنبالش بودید و سعی در قبضه کامل مجلس داشتید، محقق نشد... باتوجه به جمیع جوانب فکر می کنیم به نسبت امکانات موفق بودیم، البته در رای گیری هنوز هم ما معتقدیم که اگر رای گیری در شرایط سالمی برگزار می شد و اگر آراء صندوق دست قرابت می شد، کاندیداهای سازمان بیش از این وارد مجلس می شدند. قرائن زیادی برای این امر وجود دارد."

سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی از ابتدای دوره جدید فعالیت علنی اش در ایران، بناسبت های گوناگون جلسات پرسش و پاسخ برگزار کرده است. در این جلسات، اغلب یک یا چند تن از رهبران سازمان شرکت کرده و به سوالات حاضران در جلسه پاسخ می گویند. در آستانه انتخابات اخیر مجلس و ماه های پس از برگزاری این انتخابات، چند جلسه پرسش و پاسخ بسیار جدي توسط سازمان مذکور برگزار شده است. بسیاری از شرکت کنندگان جلسات پرسش و پاسخ جوانان مذهبی هستند. توجه به سوالات مطرح شده در این جلسات، خود گویای نحوه نگرش نسل جدید مذهبی ایران به مسائل گوناگون است. این نوع جلسات با چنان استقبالی روبرو شده است، که امسال در جشنواره مطبوعات، غرته "عصرما"، ارگان مرکزی سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی، در کنار غرته روزنامه "سلام" و "پیام دانشجو" شلوغ ترین غرته بود. بسیاری از بازدید کنندگان این غرته ها، اغلب سوالات مختلف سیاسی را که عمدتاً در آن دوره (پیش از انتخابات و در فاصله دو مرحله آن) به انتخابات مختلف در جلسات پرسش و پاسخ می کردند. از جمله مسائلی که اخیراً طی سوالات مختلف در جلسات پرسش و پاسخ سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی طرح شده، نحوه برخورد و برداشت این سازمان مذهبی از "ولایت فقیه" است. از جمله در شماره ۴۹ "عصرما" (سوم مرداد) گزارش مشروحی از آخرین جلسه پرسش و پاسخ سازمان منتشر شده است. آنچه را دوزیر می خوانید بخش هائی از این گزارش مشروح است. در همین شماره "عصرما" تحلیلی بعنوان نظر سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی در ارتباط با "ولایت فقیه" منتشر شده است، که فشرده ای از این مطلب را نیز در ادامه می خوانید. (از آنجا که اخیراً نشریه "کار" نیز طی یک سرمقاله و همچنین مقاله مشروحی به قلم مهدی فتاوی به این مسئله پرداخته و نقطه نظرانی را مطرح کرده است، ما مطالعه این کزیده پرسش و پاسخ سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی و نظر سازمان درباره "ولایت فقیه" را بویژه به نویسنده مطالب "کار" و همه مطالعه کنندگان نشریه "کار" توصیه می کنیم)

عصرما در گزارش جلسه پرسش و پاسخ رهبران این سازمان می نویسد:

جبهه برای مقابله با عمده ترین خطر!

"... همانطور که توضیح داده شد، دو کار اساسی می باید در مجلس صورت بگیرد. یکی ایجاد فراکسیون خط امام است که باید بصورت متشکل در طرح ها و برنامه های مجلس فعالیت دقیق و موثر داشته باشد... که اکنون دوستان دارند کار خودشان را انجام می دهند و مقدمات چنین حرکتی فراهم شده است. کار دوم تشکیل فراکسیون ضد انحصار است. (درواقع سخن از تشکیل یک "جبهه است" راه توده) باتوجه به اینکه در حال حاضر عمده ترین خطری که جامعه سیاسی ما را تهدید می کند، تلاش برای تحکیم انحصار و محدود کردن آزادی های سیاسی و خارج کردن نیروهای متعهد انقلاب از صحنه است، بنابراین فراکسیون خط امام می باید با فراکسیون های دیگری که استعداد و آمادگی مقابله با انحصار دارند، همکاری عملی پیدا بکنند. این هماهنگی البته به لحاظ مضمون و دامنه اش محدود به مبارزه و مقابله با حاکمیت انحصار است و فراکسیون خط امام با حفظ هویت فکری- سیاسی خودش در چنین فراکسیونی می تواند و می باید حضور داشته باشد."

سازمان درباره اندیشه های شریعتی چه نظری دارد؟

"... بارها گفته ایم، سازمان به لحاظ فکری و ایدئولوژیک خودش را در مجموع وابسته به جریان فکری ای می داند که مرحوم مطهری و مرحوم شریعتی از چهره های برجسته آن هستند. سازمان در تفکر خودش بسیار متأثر از اندیشه های این دو متفکر بزرگ است"

سازمان و رفسنجانی

عصرما در بخشی از جلسه پرسش و پاسخ و در پاسخ رهبری سازمان به این سؤال که "به تازگی عصرما سنگ حمایت از آقای رفسنجانی را به سینه می زند..."، می نویسد:

"... جدای از مبنای نظری، حداقل تجربه ممتد فعالیت سیاسی به ما نشان داده است که سنگ هیچکس را به طور مطلق به سینه نزنیم... ممکن است به لحاظ شرایط خاص ما موضوعی را عمده بدانیم و حرکت سیاسی و فعالیت سیاسی خودمان را حول آن موضوع آرایش بدهیم، این به معنای نزدیک شدن

عده ای می خواهند "ولایت فقیه" را پرچم استبداد کنند!

صلاحیت ها، اختیارات و وظایف ولی فقیه همگی کم و بیش همان اموری هستند که یک حکومت، از آنجهت که یک حکومت است، می باید واجد و عهده دار آن ها باشد

"عصرما": "... مهدی بهار طی سلسله مقالاتی در مجله فردوسی در سال ۵۷ و در آستانه پیروزی انقلاب "حکومت فقها به نیابت از طرف خدا" را در مقابل حکومت مردمی قرار داد... متأسفانه در قبال این موضع گیری ها، گروهی به قصد حمایت از حکومت اسلامی و اصل ولایت فقیه، به گونه ای مساله را طرح کرده و می کنند که عملاً صحنه پر مدعای مخالفان و معاندان حکومت دینی می گذارند. ما برآنیم که دیدگاه خود را در زمینه اصل ولایت فقیه و همخوانی آن با جمهوریت و مردم سالاری نظام اسلامی و همچنین قرابت های استبدادی از اصل مزبور و کاستی های آن را تبیین نماییم.

... ولایت فقیه به مثابه حکومت اسلامی از آنجهت که ظایف معینی در اداره امور جامعه را برعهده دارد، با سایر حکومت ها تفاوت ماهوی ندارد. صلاحیت ها، اختیارات و وظایف ولی فقیه همگی کم و بیش همان اموری هستند که یک حکومت، از آن جهت که یک حکومت است، می باید واجد و عهده دار آن ها باشد. خارج ساختن این نظریه از محدوده حکومت و صلاحیت ها و وظائف آن و یا تسری دادن آن به سایر اشخاص فردی و اجتناعی مغالطه ای است که متأسفانه در زمان ما بسیار بدان گرفتار آمده و شبهات و تردیدهای فراوانی را در اذهان مردم و به ویژه جوانان برانگیخته اند... اینکه اختیارات و وظائف حکومت

اختصاصی کلمه افراطی آن را کنار گذاشته است. لذا ما با سیاستی مخالفیم که دیگر اجرا نمی‌شود، چرا که اکثر دولتمردان به این نتیجه رسیده‌اند که مطلق پنداشتن آن و اجرای کامل آن امکان پذیر نیست. هم اکنون دولت به لحاظ تئوری معتقد به سیاست تعدیل به مفهوم فوق‌الذکر است. اما در عمل سیاستی غیر از آن را اجرا می‌کند. به عبارت دیگر عدول از سیاست تعدیل جنبه تاکتیکی دارد و عمدتاً ناشی از بروز نارسائی‌ها و مشکلاتی است که نارضایتی‌ها را دامن زده است. این امر البته موجب اخلاص در برنامه ریزی و مدیریت اجرایی کشور می‌گردد.

سیاست مورد توجه ما همان است که در قانون برنامه اول توسعه منعکس است. برنامه اول توسعه نیز براساس قانون اساسی و متکی به سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی است. ما معتقدیم ویژگی‌های فرهنگی و زیر ساختن اقتصادی-اجتماعی کشور ما اجازه نمی‌دهد به سمت خصوصی سازی در بسیاری از زمینه‌ها حرکت کنیم. محور اصلی سیاست تعدیل اقتصادی خصوصی سازی و کاهش سریع حجم وظایف دولتی است. گرچه کاهش حجم وظایف دولتمدکن است فی نفسه کاری مطلوب باشد، اما نمی‌تواند در هر شرایطی مفید به حال اقتصاد کشور تمام شود. ما فکر می‌کنیم دولت نیز دیگر آن تفکر افراطی طرفداری از "سیاست تعدیل اقتصادی" یا "اقتصاد آزاد" را ندارد. تجزیه دولتمردان را به مسیری سوق داده و خواهد داد که بیش از پیش به واقعیات توجه کنند.

اتحاد دو فراکسیون

جناح خط امام و جناح کارگزاران به ویژه پیرامون برخی از مسائل اقتصادی و فرهنگی و سیاست خارجی دیدگاه‌های متفاوتی دارند، اما در برخی از مسائل و مواضع کلیدی می‌توانند به تفاهم دست یابند. بنظر ما این دو جناح می‌توانند در مورد قانون مطبوعات، قانون احزاب، تشکیل شوراهای قوانین انتخاباتی و غیره نظرات شبیه به هم داشته باشند، لذا در این زمینه‌ها می‌توانند باهم به تفاهم برسند. آنها حتی می‌توانند اهداف مشترکی را دنبال کنند. بعنوان مثال در حال حاضر هم گروه‌های خط امام و هم جناح کارگزاران با انحصار مخالف بوده و دنبال شکستن انحصار می‌باشند. بهمین علت است که جناح خط امام و جناح کارگزاران در مجلس شورای اسلامی جبهه واحدی به نام "مجمع حزب الله" را تشکیل داده‌اند.

سالروز انقلاب مشروطیت

نشریه "عصرما" در شماره ۱۷ مرداد خود، با نگرشی نوین به انقلاب مشروطیت، یک صفحه از ۸ صفحه خود را به بزرگداشت این انقلاب اختصاص داد و به عنوان نتیجه گیری از این انقلاب می‌نویسد:

"... ما ضمن گرامیداشت یاد مجاهدان و شهیدان انقلاب مشروطیت و درود به روان روحانیان، روشنفکران و مبارزان همچون آیت الله خراسانی، نائینی، مدرس، طباطبائی، بهبهانی، ستارخان و... که صادقانه در راه استقلال و تمامیت ارضی کشور و نیز در راه دفاع از شرف، آزادی، حقوق و منافع مردم مسلمان به جان کوشیدند، بر این امر تأکید می‌ورزیم که برای اجتناب از تکرار تجربیات نافرجام تاریخی، باید به انقلاب مشروطیت، علاوه بر تحسین و تجلیل، به دید عبرت و درس آموزی نیز نگرست... به نظر ما وجود دولت مقتدر و جامعه مقتدر، لازم و ملزوم یکدیگرند. استقلال، ثبات و امنیت در کنار آزادی، نهادهای مدنی و قانون بطور یکسان و موازی لازمه حفظ انقلاب و نظام سیاسی برآمده از آن است. تشکیل احزاب نیرومند و سراسری، وجود مطبوعات آزاد و مستقل، انتخابات سالم و ترکیب مردمی و کلاسی مجلس، اجتناب از روش‌های خشونت آمیز و پایبندی به منطق و قواعد مفاصه برای دستیابی به وفای و اجماع و همبستگی و اتحاد، عدم دخالت نیروهای نظامی در امور سیاسی و معطوف داشتن انحصاری آن به دفاع از استقلال و تمامیت ارضی کشور و موجودیت نظام در برابر دشمنان خارجی و ضد انقلاب داخلی و تعمیق شعور و آگاهی سیاسی جامعه و جلوگیری از ترنزل و بی‌ثباتی سیاسی و در صحنه ماندن نیروهای مومن به انقلاب و نظام از جمله درس‌هایی است که می‌توان از تجربه انقلاب مشروطیت آموخت. بکشیم که آزموده‌ها را دوباره و چند باره نیاز مائیم. تنها راه مقابله صحیح و موثر با هرگونه کژی و انحرافی حضور آگاهانه، متشکل و همیشگی همه نیروهای انقلاب در صحنه از یکسو و رعایت قواعد فعالیت و رقابت سیاسی از سوی دیگر است.

کدامست؟ امری است که به مقتضای شرایط، خبرگان قوم محدوده آن را تعیین می‌کند و در عصر حاضر به شکل تدوین قانون اساسی به عنوان میثاق ملی به تائید آحاد جامعه می‌رسد... این برداشت حتی این قابلیت را دارد که تفسیر معقولی از وصف مطلقه (که در جریان بازنگری قانون اساسی به واژه ولایت فقیه افزوده شد) ارائه دهد. این واژه یعنی ولایت مطلقه فقیه در آثار فقهی و سیاسی اما خمینی (ره)، به معنای ولایت عامه فقیه به کار رفته و منظور از آن اختیارات رئیس حکومت در جمیع شئون حکومتی است، بنابراین واژه مطلقه در عبارت ولایت مطلقه فقیه به هیچ رو نباید به معنای مطلقیت سیاسی که در عرف سیاسی امروز استبداد معنا می‌دهد، فهمیده شود... نظریات مختلف راجع به ولایت فقیه هر چه باشد، اعم از آنکه با جوهی از دموکراسی منطبق گردند و یا آنکه مصداق استبداد سیاسی باشد، نظریاتی تئوریک هستند که باید در چالش با یکدیگر به تصحیح یکدیگر پرداخته و مورد قضاوت علمی قرار گیرند. البته واقعیات اجتماعی-سیاسی نیز در کشف کارآمدی یکی و ضعف و ناتوانی دیگری در اداره امور تاثیر تعیین کننده خواهد داشت. به هر حال، استفاده از چماق تکفیر و تفسیق از سوی برخی علیه بعضی دیگر، نه به صواب است و نه شرعا جایز، و نه به نفع مصلحت عمومی خواهد بود. متأسفانه برخی از عالمان بدون توجه به عواقب نامطلوب چنین رویه‌ای علناً از آن بهره می‌جویند. جدیدترین این موارد سخنان آیت الله خزعلی در مجلس عزاداری جمعیت مولفه اسلامی است، که فرمودند: کسانی که می‌گویند حکومت ولایت استبدادی است، اگر آگاهانه این سخن را گفته باشند، مرتد هستند.

فراکسیون های متحد

* سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی، اعتقاد دارد که دولت، با آنکه در حرف از سیاست تعدیل اقتصادی حمایت می‌کند، اما در عمل از آن عدول و صرف نظر کرده است!

دو فراکسیون مستقل و در عین حال متحد یکدیگر در مجلس اسلامی، میرحسین موسوی، نخست وزیر دوران جنگ ایران و عراق را به عنوان کاندیدای مشترک خرویش برای انتخابات ریاست جمهوری اعلام داشتند. نشریه "عصرما"، ارگان مرکزی سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی، در شماره ۱۷ مرداد خود، درباره زمینه‌های اتحاد و اشتراک نظر دو فراکسیون کارگزاران و خط امام که در مجلس و در برابر طیف روحانیت مبارز و حزب مولفه اسلامی تشکیل شده است، توضیحاتی را منتشر ساخته است. این توضیحات در پاسخ به برخی پرسش‌های مطرح با رهبری سازمان مذکور منتشر شده و طی آنها نظر فراکسیون خط امام مجلس درباره دولت کنونی، برنامه تعدیل اقتصادی و زمینه‌های اتحاد آنها تشریح شده است. بخش‌هایی از این توضیحات را در زیر می‌خوانید:

برنامه تعدیل اقتصادی

سیاست تعدیل اقتصادی یعنی رها کردن قیمت کالاها و خدمات عدم کنترل قیمت‌ها توسط دولت، تک‌نرخ کردن ارز، حذف محدودیت‌های تجارت خارجی، کاهش تدریجی و در نهایت حذف یارانه (سوسید) کالاها و خدمات، خصوصی سازی (واگذاری) موسسات وابسته به دولت به بخش خصوصی... مجموعه کامل سیاست‌های فوق به دلیل نارسائی‌هایی که در عمل مشاهده شد، متوقف گردید. به عنوان مثال حذف محدودیت‌های تجارت خارجی موجب ورود کالاها، لوکس و غیر ضروری به داخل کشور شد و در رقابت با کالاها ساخت داخل، کاهش تولیدات داخلی را سبب گردید. اعمال سیاست تک‌نرخ کردن ارز و توأم با آن رها کردن قیمت‌ها موجب تورم بی‌سابقه در اقتصاد کشور شد.

نهایت اینکه آثار منفی اعمال "سیاست تعدیل اقتصادی" دولت را ناچار از تجدید نظر در این زمینه کرده. بیش از دو سال است که واردات کالاها و خدمات کاملاً آزاد نیست، نرخ ارز کنترل می‌شود و قیمت برخی از کالاها و خدمات داخلی و وارداتی کنترل می‌شود و سیاست استمرار یارانه جای سیاست حذف یارانه را گرفته است. لذا دولت عملاً "سیاست تعدیل اقتصادی" به معنی

بحث با چپ مذهبی بحثی اجتماعی است، نه مذهبی!

ایران است و حل آن در نهایت باید بتواند سرنوشت شکل حاکمیت را نیز تعیین کند؟

این یک ساده اندیشی غیرمستولانه است، اگر بیداد و غارت چپا و لگرنه سرمایه داری در روسیه امروز، «ترکیه (لاتینک)»، در اندونزی و در ده ها کشور آمریکای لاتین، افریقا و آسیا که «راه توده» اخبار مربوط به آنرا به عنوان یک وظیفه ملی و انقلابی بی وقفه منتشر ساخته است، را متفاوت با همین غارت طبقاتی، مثلا در عربستان سعودی، کویت، امارات متحده و... بدانیم، زیر گویا در گروه اول «در آمیزی دین با سیاست» و «حاکمیت ولایت فقیه» برقرار نیست!

مبارزات اجتماعی-انقلابی به نظر زنده یاد احسان طبری (از جمله) در آخرین «جستار فلسفی کوتاه» او که برای اولین بار در «نامه مردم» شماره ۴۸۲، ۲۹ خرداد ۱۳۷۵، تحت عنوان «سطح امروزی فلسفه - یا ترازنامه ای از اندیشه انقلابی» انتشار یافت، اگر قرار باشد «امر من در آوردی» نباشد، آنوقت باید «ناشی از درک صحیح فلسفه و جهان بینی علمی» توسط «عوامل ذهنی» باشد. او در این مطلب خود، علیرغم همه ملاحظات ناگزیری که بدلیل شرایط حاکم بر جامعه و ضرورت حضور علنی حزب توده ایران در صحنه سیاسی «به تذکرات کلی بسنده» کرده، هشدار می دهد، که «گاه عامل ذهنی هست، ولی توان تشریح گیری را ندارد و انقلاب را می پوساند و بسوی مسخ یا شکست می برد». او با پافشاری می آموزد: «تحلیل مشخص از وضع مشخص، قانون طلایی در اسلوب معرفت است... هستی را باید شناخت و منظره ای از جهان داشت، تا برای نیل به بهسازی جامعه و بهروزی انسانیت به نحوی درست و تریبخش عمل کرد و چشم باز بود و افق فراخ و میدان دید وسیع داشت.»

بنا به آخرین یادآوری و ارضیه اندیشه انقلابی، احسان طبری در نتیجه گیری خود می نویسد: «پس ما هستی را از راه عمل و بخاطر عمل سعادت بخش می شناسیم و راه دشوار این شناخت و عمل را برپایه مسئولیت انسانی خود با درک قوانین این راه طی می کنیم... تمام آنچه که گفتیم به ما منطق و اسلوب (متد) درست تفکر و عمل را بدست می دهد. پیوند درونی هستی، پویایی آن، تکامل آن، جای ما در آن، و افق وظایف ما را روشن می سازد... (منطق و اسلوب ها) بافتی است شگرف از اندیشه، کار و پیکار و بهترین سلیح نبرد برای بسیج عظیم تاریخی است و یک سلسله بازی با اصطلاحات فضل فروشانه نیست...»

می توان با چنین دید دقیق علمی به جامعه امروز ایران نگریست، ولی قادر به شناخت نبرد طبقاتی در آن نشد؟ زمان آن فرا نرسیده است، که بجای بحث های غیر ضروری و فرعی، تمام نیرو و امکانات را علیه دشمنان طبقاتی ماع از روحانی و غیر روحانی - و حامیان جهانی آن متمرکز سازیم؟

دنباله از صفحه ۶ دنباله رو توده ها و یا همراه توده ها

می گذارد، جدید نیست. از جمله باید به شماره ۴۲ نشریه «راه آزادی»، ارگان حزب دمکراتیک مردم ایران مراجعه کرد، که ۶۰٪ مطالب آن به بحث درباره ضرورت و یا عدم ضرورت بازگشت سلطنت به ایران اختصاص یافته است، تا توانست مفهوم پاسخ امیر خسروی را درک کرد: «مسائل مربوط به اختلاف و تنوع نظرات بین جمهوری خواهان و سلطنت طلب ها و این نوع مسائل نیز بیشتر در خارج از کشور حاد است، تا در داخل کشور... این نوع مسائل در داخل اصلا مطرح نیست، این بحث خارجی هاست، مثال شهر شماس، احتمالا اروپاست.» باید امیدوار بود که نشریه «راه آزادی» دیگر دچار «دنباله روی» نشود، انطور که در این مصاحبه، امیر خسروی با نامیدن «رژیم هیتلر و موسولینی» در کنار اتحاد شوروی سابق دچار آن شد!

بحث پیرامون دنباله روی را در آینده دنبال خواهیم کرد، تا روشن شود چه کنش، چه کسانی و یا چه سازمان ها و احزابی در خارج از کشور و با دوری گزیدن از توده های مردم عملا به دنباله رو نیروهای راست اپوزیسیون تبدیل شدند. یکی از آخرین نمونه های این دنباله روی، که اتفاقا نمونه برجسته ای نیز می باشد، تحریم انتخابات اخیر مجلس است، که اتفاقا برای نخستین بار در نشریه سراسری این جناح، «گنجهان لندن»، مطرح شد و تا آخرین مرحله نیز بسیاری از نیروهای سیاسی، از جمله آقای بابک امیر خسروی و حزب تخت رهبری وی، «حزب دمکراتیک مردم ایران»، تیرا شدند خود را از این دنباله روی و روی موج حرکت کردن، جدا کنند!

کار»، ارگان سازمان فدائیان خلق (اکثریت)، در سرمقاله شماره ۱۲۸، ۳ مرداد ۱۳۷۵، تحت عنوان «برداشت بد از دین، یا در آمیزی دولت با دین؟»، با نیروی چپ مذهبی به بحث درباره تعبیر و تفسیر های دینی آنان از مقولات مختلف دینی حکومتی و از جمله «ولایت فقیه» می پردازد و نارسائی آنها را توضیح می دهد. در این سرمقاله از جمله آمده است: «تکیه بر تفاسیر دینی در سیاست از سوی این نیروها همواره می تواند اثر دوجانبه داشته باشد: در لحظه و در چارچوب شرایط جاری می تواند مثبت واقع شود، ولی در دراز مدت می تواند به نوبه خود توجیه کننده اشکال دیگری از در آمیزی سیاست با دین باشد.» سرمقاله نویس در نتیجه گیری خود می نویسد: «مسئله این است: در آمیزی دین با دولت با هر تفسیری از قوانین و رهنمودهای دینی - اقدامی واپسگرایانه است... شالوده استبداد حاکم بر ایران نه بر تفسیر و برداشت بد از دین، بلکه بر در آمیزی دین با دولت است.»

آنچه که تا اینجا در سرمقاله مطرح شده است، پاسخی است غیر مستقیم به برخی نظرات مطرح شده از سوی نیروهای چپ مذهبی، که از جمله آنها سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی و نشریه ارگان مرکزی آنها، «عصر ما»، است. ما برای روشن تر شدن برداشت ها و تحلیل و تفسیرها، بخش هایی از یکی از آخرین مقالات این نشریه را در ارتباط با «ولایت فقیه» نیز در این شماره آورده ایم.

سرمقاله سپس روی سخن خود را بسوی «نیروهای دمکرات غیر مذهبی» متوجه می سازد و برای آنان این وظیفه را قائل می شود، که «برای قانع کردن نیروهای سیاسی-مذهبی به ترک اندیشه در آمیزی دین و دولت بکشند». به این منظور ضروری می داند، که «قوانین شناخته شده در جهان در برابر قوانین ارتجاعی تحمیل شده از سوی حکومت» قرار داده شود، و اضافه می کند: «ما باید ولایت فقیه را به میدان حقوق مدرن بکشانیم و در آنجا رسوایش بکنیم.»

از انواع این بحث ها و مقاله ها در نشریات اپوزیسیون خارج از کشور بسیار می توان یافت و خوانند، و هر چه این نشریات به نشریات راست نزدیکترند، و تاریخ انتشارشان قدیمی تر است، لحنشان تندتر و خشن تر است. اینکه «کار» امروز با لحن نسبتا ملایم و اقتناعی خود را موظف می داند نیروهای چپ مذهبی را مخاطب قرار دهد، و آنها را از «فرم هایی در چارچوب دولت متکی بر دین» برحذر دارد، و یا از آنها بپرسد، که «به فرض اگر ولایت فقیه و حاکمیت روحانیون بر تفاسیر بهتری از دستورهای مذهبی استوار می شد، وضع تغییر اساسی می کرد...؟»، مباحثه ای نوین است، و باید آنرا گامی در جهت واقع بینی و نزدیکی نیروهای طرفدار تحولات و حاضر در عرصه مبارزه قلمداد کرد. این گام می تواند گامی در جهت اتحاد نیروهای مترقی خارج از کشور نیز باشد. گامی که در نهایت متکی به واقعیت وجود طبقات و نبرد طبقات در جامعه است.

آن بخش از بحث که به «نیروهای دمکرات غیر مذهبی» و به طریق اولی نیروهای چپ غیر مذهبی مربوط می شود، بر سر چیست؟ و چرا این بحث عمده است؟

این بحث از این زاویه نیز اهمیت دارد، که آیا چپ غیر مذهبی، قادر خواهد بود، ضمن دین نبرد طبقاتی جاری در ایران امروز، به این اصل بازگردند، که «ولایت فقیه» شکل امروزی حاکمیت ارتجاعی ترین نیروهای سرمایه داری تجاری وابسته و بزرگ زمینداران، در لباس روحانی و با ارتجاعی ترین اندیشه های مذهبی است، یا نه؟ آنها به این واقعیت توجه خواهند کرد که بخشی از روحانیت ایران که در حکومت قرار دارد، با یاری غیر روحانیون متحد خود، در مجموع مجریان سیاست غیر ملی «نولیبرالی» سرمایه مالی جهانی امپریالیستی، تحت عنوان «تعذیل اقتصاد» هستند یا نه؟ و اینکه مبارزه با نفوذ این نیروها، وجه عمده تضاد طبقاتی کنونی در جامعه

پاسخ به فرمانده سپاه پاسداران!

ترکیه در تلاش احیای "امپراطوری عثمانی"

دخالت برخی فرماندهان سپاه پاسداران و بسیج در مرحله دوم انتخابات مجلس اسلامی به شود گروهی روحانیت مبارز و جمعیت موفقه اسلامی (رسالت) همچنان بعنوان رویدادی که در صورت ادامه آن می باید در انتظار دخالت های نظامی در امور سیاسی مملکت بود، مورد بحث مطبوعات وابسته به جناح ها و گروه بندی های سیاسی-مذهبی در ایران است. پس از برگزاری انتخابات، که بویژه در شرق تهران نیروهای بسیج با ایجاد رعب و وحشت از مردم به سود کاندیداهای "رسالت" رای گرفتند، فرمانده سپاه پاسداران "محسن رضانی" طی مصاحبه ای با نشریه ارگان سپاه پاسداران، از این دخالت نیروهای نظامی در انتخابات دفاع کرد. دخالتی که می تواند در آینده جنبه کودتائی علیه جناح های مخالف سیاست های حاکم به خود گرفته و بعنوان ابزار سرکوب نظامی در اختیار گروه بندی یاد شده، مورد استفاده قرار گیرد. در این بحث ها بدرستی اشاره می شود که سپاه یکپارچه نیست و حتی در جریان انتخابات نیز یکپارچه عمل نکرد و این نوع دخالت های نظامی می تواند به رویارویی نظامی در نیروهای نظامی بیانجامد. بخش هایی از این مصاحبه در شماره ۵۰ راه توده منعکس شده است. (در اطلاعیه "راه توده" پیرامون احتمال دخالت نظامی امریکا در امور داخلی ایران، نیز که در این شماره چاپ شده نیز به این رویداد اشاره شده است)

در ایران، نشریه "عصرما"، ارگان مرکزی سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی، نیز در شماره سوم مرداد ماه خود، مصاحبه فرمانده سپاه پاسداران را تجزیه و تحلیل کرده است. نکاتی از این تحلیل را در زیر می خوانید:

نشریه "عصرما" در رد گفته های سرلشکر پاسدار، "محسن رضانی"، که گفته است «دخالت سپاه در امور سیاسی سابقه دارد»، می نویسد: «...ایشان در مراسم صبحگاه لشکر ۲۷ محمد رسول الله فرموده اند

«امروز روزی است که لشکر حضرت رسول باید اولین عملیات سیاسی پرافتخار خود را انجام دهد و این در تاریخ سیاسی لشکر ثبت و ضبط شود»

بنابراین چنانکه ملاحظه می شود، ایشان در مراسم صبحگان مذکور از دخالت سپاه در انتخابات به عنان "اولین عملیات سیاسی" یاد می کند. اگر چنین اقداماتی از سوی سپاه سابقه داشت، پرسنل سپاه برای دخالت در انتخابات کاملاً توجیه می بودند و لازم نبود ایشان در آن مراسم صبحگاه برای توجیه آنها استدلال کند که: «نباید بنشینید و فقط توپ و تانک یاد بگیرید. شما نباید در پادگان ها بنشینید و بگوئید به ما چه مربوط! امروز از آن روزهایی است که باید لشکر حضرت رسول الله به میدان بیاید. دیگر توجیه و بهانه ای نداریم که بنشینیم و مثل گذشته عمل کنیم».

نشریه "عصرما" سپس در اشاره به حضور اندیشه های مختلف در نیروهای مسلح و رد بهانه فرمانده سپاه پاسداران مبنی بر ضرورت دخالت در انتخابات و جلوگیری از پیروزی لیبرال ها (!) می نویسد: «...جناب سرلشکر رضانی به این نکته هم باید توجه داشته باشند که در صورت جواز دخالت نیروهای مسلح در سیاست نه کل نیروهای مسلح دیدگاه سیاسی واحدی خواهند داشت و نه حتی فرماندهان سپاه گرایش سیاسی واحدی را بر خواهند گزید و صد البته همگی هم انگیزه خود را "دفاع از انقلاب و آرمان های آن"، خواهند دانست. آیا ایشان تصور می کنند وابستگی پرسنل سپاه به یک جریان سیاسی در آلمان با صدور امریه یا بخشنامه از ناحیه ایشان قابل حصول خواهد بود؟ و بنا همین توجیه کلی دفاع از ارزش های انقلاب، خواهند توانست همه نیروهای سپاه را به حمایت از یک خط فکری قانع سازند؟» (منظور خط فکری روحانیت مبارز و موفقه اسلامی است که فرمانده سپاه پاسداران به سود آنها وارد میدان شد)

عصرما ادامه می دهد: «با توجه به مطالبی که گذشت، به ایشان متذکر می شویم، که البته جای نیروهای نظامی در پادگان ها است و وظیفه سپاه دفاع از استقلال و تمامیت ارضی کشور در برابر دشمن خارجی است. همچنین وظیفه این نیروها داشتن حساسیت نسبت به کلیه تحرکات دشمنان شناخته شده کشور است که در راس آنها امریکا و اسرائیل قرار دارند، نه آنکه مانند فرمانده محترم سپاه، قرارداد نظامی اسرائیل و ترکیه را سبک گرفته و آنرا دارای اهمیت قلمداد نکنند. اگر قصد برخی از فرماندهان محترم سپاه آنست که وارد صحنه و میدان سیاست شوند، بهتر است از سمت های خویش استعفا دهند و در قالب یک حزب سیاسی به تعقیب اهداف سیاسی خود بپردازند...»

اربعان نخست وزیر ترکیه، در کمتر از دو ماهی که به قدرت رسیده است، به تهاجمی همه جانبه در عرصه سیاست خارجی دست زده که هدف از آن تحکیم حضور-اگر نگوئیم تسلط- بر منطقه است.

در این فاصله اربعان شخصاً به تهران اعزام گردید تا قراردادی را پیرامون گاز با مقامات ایرانی امضاء کند و در عین حال دو وزیر خود را به عراق اعزام داشت تا مناسبات ویژه ای که این کشور با عراق تا قبل از جنگ خلیج داشت را احیاء کند. در آن دوران آنکارا دومین شریک تجاری عراق محسوب می شد. فرستادگان اربعان به عراق با تقییب بی عدالتی های سازمان ملل متحد یاد آور گردیدند، که تحریم عراق تاکنون ۳۰ میلیارد دلار ضرر زیان برای ترکیه به بار آورده است. صدام حسین نیز متقابلاً از "استقلال" عملی که ترکیه از خود نشان داده است ابراز خرسندی کرد. در واقع وی بطور ضمنی خواهان استقلال ترکیه از سیاست های امریکا گردید.

امریکائی ها فعلاً در حال تماشای روند اوضاع هستند. این که یکی از بهترین متحدین امریکا و ستون شرقی ناتو، این چنین آشکار توصیه های امریکا مبنی بر ضرورت انزوی ایران و عراق را نادیده بگیرد، برای آنها چندان خوشایند نیست، با این حال وزارت امور خارجه امریکا از یک ماه پیش اعلام داشت که به این کشور تضمین داده است که روی کار آمدن حزب اسلامی در ترکیه در سیاست خارجی غرب گرای ترکیه تغییری نخواهد داد.

صرفنظر از دیدگاه ها، بنظر می رسد که سیاست جدید ترکیه قصد دارد مجدداً اندیشه های امپراطوری ترکیه را احیاء کند. تاسف از میان رفتن امپراطوری عثمانی، هنوز در بخشی از طبقه حاکمه این کشور به چشم می خورد و حتی گاه موعظه نیز می شود! در واقع این اربعان بود که پیشنهاد داد تا اجلاس چهار جانبه ای از سران ایران، سوریه، عراق و ترکیه برای بررسی مسئله کردستان تشکیل شود. به این ترتیب وی بطور ضمنی عراق را مجدداً وارد بازی های منطقه کرد ولی هدف اربعان آشکاراً تقسیم مجدد کارت ها به سود ترکیه است. در اینجا نیز سیاست تسلط بر منطقه با منافع نفتی در کنار یکدیگر قرار گرفته است. بخشی از نفت عراق که قرار است در چارچوب نفت در برابر خوراک- به فروش برسد از خاک ترکیه و از مناطق کردنشین این دو کشور عبور خواهد کرد. همانطور که لوله های گاز ایران از منطقه کردستان می گذرد.

سیاست ترکیه در قبال قبرس نیز جنبه تجاوز کارانه تری به خود گرفته است و تنش در این منطقه بالا می گیرد. اربعان نخستین سفر خود را بعنوان نخست وزیر، به منطقه اشغالی قبرس انجام داد تا نشان دهد که وی اجازه نخواهد داد پیروزی های سال ۱۹۷۴ از دست برود (در آن زمان اربعان معاون نخست وزیر بود) آن هم در لحظه ای که جزیره قبرس قصد پیوستن به اتحادیه اروپا را دارد.

برای اینکه تصویر ما کامل تر شود، باید به قرارداد نظامی ترکیه با اسرائیل و تأیید آن از سوی اربعان نیز اشاره کنیم. این امرضاها با سیاست نزدیکی به ایران و عراق نا سازگار می نماید، ولی در واقع راه تازه ای برای تحکیم نفوذ در منطقه ایست که در طی قرن ها تحت سلطه امپراطور عثمانی و هم چنین ایران و عراق قرار داشته است. هیچ یک از این ها تصادفی نیست. بان اسلامیس و بان ترکیسم دو جزء یک سیاست هستند. اسلامیسون ترک و متحدین فاشیست آنها هرگز آرزوی خود برای مشاهده پرچم عثمانی بر فراز شرق را فراموش نکرده اند. آرزویی که ظاهراً اکنون قرار است به صورت یک سیاست با همه خطراتی که چنین ماجراجویی به دنبال خواهد داشت، درآید. (اومانیته)

نسخه آقای "فتاپور" برای چپ ایران!

برنامه تعدیل اقتصادی و تبعات آن هم محرک مردم برای این ایستادگی و مقاومت نبوده است.

جریاناتی که ایشان به آن اشاره می کنند هم، نه براساس اختلاف برسر این نوع برنامه های اقتصادی جزئی و طبقاتی، بلکه برای حل تضاد ساختاری مقابل هم صف کشیده اند!

تحلیلی از این روشن تر، واقع بینانه تر، که بتواند راهگشای اتحاد و همکاری با نیروهای طرفدار تحولات اساسی در ایران باشد، می توان پیدا کرد؟

بقیه این تحلیل، که ظاهراً در جستجوی متحدانی برای سازمان است را، با هم بخوانیم:

"... جامعه ایران آستان تحولات بزرگی است... تلاش جناح غالب در قبضه کردن تمامی ارگان های حکومتی و دخالت مستقیم خامنه ای به سود جناح فقهاتی... نه نشانه قدرت بلکه نشانه ی ضعف روحانیان حاکم است. (جناح غالب کیست؟ کاروکاسبی اش در جمهوری اسلامی چیست؟ در کدام تشکیلات متمرکز است؟ جناح فقهاتی یعنی کی و چی؟...)

برای پاسخ به این سئوالات هم در مقاله فتاپور نباید به خودتان زیاد زحمت بدهید، چون ایشان بر فراز این نوع مسائل جزئی و کوچک حرکت می کند، اگر زیاد مایل بودید بدانید این جناح بندی ها یعنی چه، علاوه بر "راه توده" می توانید نشریات مذهبیون داخل کشور را بخوانید. در همین شماره راه توده نیز می توانید نظرات سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی را در این زمینه ها بخوانید. خرده کاری ها را ایشان به ما و آنها واگذار کرده اند و تزه های بزرگ بزرگ، مانند، "جامعه در آستانه تحولات بزرگ است!" را بعنوان رهنمود اساسی مطرح می کنند. بقیه اش را خوانندگان مطلب بروند دنبالش و در نشریات مذهبیون چپ و یا توده ای ها پیدا می کنند)

فتاپور به عنوان رهنمود برای همه طیف چپ و لایه چپ مذهبی که در همین شماره راه توده نظراتشان را می خوانید و با رونویسی از تزه های دهه ۵۰ حزب توده ایران درباره جبهه واحد ضد دیکتاتوری در زمان شاه، می نویسد: "... امروز بیش از هر زمان دیگری اتخاذی سیاستی صحیح و منطبق بر واقعیات جامعه از سوی سازمان های چپ اهمیت دارد. سیستم ولایت فقیه (استبداد روحانیت حاکم) بطور عینی عمده ترین سد رشد جامعه و به همین دلیل مورد مخالفت وسیع ترین نیروهاست. (با این استدلال، که جامعه امروز ایران را با جامعه زمان شاه مقایسه می کند، و در یک قلم اثرات ۸ سال جنگ را در جامعه نمی بیند، مردم نه به جنگ غارتگران اجتماعی، نه به مقابله با حزب وابسته به سرمایه داری و تجارت وابسته "موتلفه اسلامی"، نه به جنگ روحانیت وابسته و حامی این طیف غارتگر، بلکه بطور کلی باید به جنگ روحانیت بروند و اتفاقاً متحدانی از میان بخش دیگر روحانیت حاکم پیدا کنند، که خود آنها نیز در قشریت مذهبی و اندیشه ها ارتجاعی کوچکترین تفاوتی با بخش حاکم ندارند.

بدین ترتیب آقای فتاپور که ایران را در آستانه تحولات می بیند، عملی اطلاع از کارزاری که در جامعه جریان دارد، به همان آسیاب تبلیغاتی آب می ریزد، که ارتجاع حاکم و موتلفه اسلامی بی وقفه به آن آب می ریزند.

همین طیف در تمام دوران گذشته و بنظر گمراه ساختن جنبش و خنثی ساختن مخالفت توده های مردم با برنامه های اقتصادی اش، تلاش می کند جنبش مردم را جنبش مخالفت با روحانیت معرفی کند. آقای فتاپور که تضاد اساسی در جامعه را تضاد طبقاتی نمی بیند، بدین ترتیب ستیز با روحانیت را بجای ستیز با سرمایه داری وابسته، چپاول، غارت، دزدی، فساد و زد و بند پنهان با محافل امپریالیستی... توصیه می کند. از نظر آقای فتاپور اینها هیچکدام واقعیات جامعه ایران نیستند که براساس آنها چپ ایران (البته این سخنان در برابر آینه ایراد شده است و الا تکلیف چپ مذهبی که مشخص است و توده ای ها هم که اهل نان قرض دادن نیستند و حرف و سخنشان معلوم است) سیاست اتخاذ کند! واقعاً با این رهنمودها می تواند متحد چپ مذهبی ایران بود و یا شد؟ پاسخ این سئوال را اعضای سازمان اکثریت باید از رهبری سازمان و از جمله آقای مهدی فتاپور طلب کنند.

آقای فتاپور در طول مطالب مبهم و پرتناقضی که در نشریه کار نوشته، به تاریخ جنبش چپ و کمونیستی ایران هم ناخنکی زده است. ابتدا به یکی دو نمونه از جملات و رهنمودهای نفی کننده هم در مطلب وی اشاره کنیم و سپس برویم سراغ تاریخ نگاری ایشان.

فتاپور می نویسد: "امروز بیش از هر زمان دیگری اتخاذی سیاستی صحیح و منطبق بر واقعیات جامعه از سوی سازمان های چپ اهمیت می یابد... تعیین خواست (خویش) بر مبنای اراده و تمایل، خطای مهلکی است که به

آقای مهدی فتاپور، عضو شورای مرکزی سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت) است. از جمله اعضای سابق رهبری سازمان محسوب می شود، که پس از تغییر مشی و سیاست سازمان و ایدئولوژی زدایی از آن، همچنان عضو رهبری سازمان باقی مانده است. در واقع او از جمله اعضای رهبری سابق سازمان است، که نقش در خور توجهی در رسیدن سازمان به مرز کنونی ایفاء کرده است. برخی نقطه نظرهای ماوراء متمایل به راست وی اغلب در سخنرانی ها و جلساتی که در آن شرکت می کند، برای بسیاری آشناست.

مهدی فتاپور، اخیراً و در شماره ۱۳۹ "کار" یک صفحه از این نشریه را به ارائه "نظر" و یا شاید چیزی شبیه به "گزارش" و یا مثلاً "تحلیل" خود از اوضاع امروز ایران اختصاص داده است. ایشان در این مطلب خود، از کشفیاتی سخن می گوید که سالهاست تحت انواع اسامی مستعار و غیر مستعار در صفحات کیهان چاپ لندن منتشر می شود و آستر آنها کهنه شده است. مثلاً در ابتدای ارزیابی خویش از اوضاع امروز ایران می نویسد:

"درانتخابات اخیر صف بندی درون رژیم جمهوری اسلامی آشکارتر گردید و عمق بیشتری یافت. (برسرچی؟ بر کدام اساس؟ به چه دلیل؟)... چهار نیروی جدید از درون رژیم در مخالفت با جریان غالب (جریان غالب چه جریانی است و خواست اقتصادی و سیاسی اش چیست؟) شکل گرفته است: جریانات موسوم به "چپ اسلامی"، جریانات موسوم به تکنوکرات های اسلامی، طرفداران آیت الله منتظری و روشنفکران مذهبی طرفدار دکتر سروش. علاوه بر همه اینها بخش بزرگی از روحانیان طراز اول کشور حاضر نیستند استقلال حوزه های علمیه را فدای اختلاط حکومت و مذهب نماید و لذا به مخالفان سیستم اداری کشور پیوسته اند. (کدام سیستم اداره کشور؟ منظور سیستم اداره قبت اسناد و احوال است؟ استقلال حوزه ها یعنی چه؟ منظور بخش دیگری از روحانیون قشری است؟ این چهار جریان، حتی اگر این تقسیم بندی بدیع را بپذیریم، دارای کدام نظرات هستند؟)

برای هیچیک از این سئوالات در سراسر مقاله آقای مهدی فتاپور پاسخی نمی یابید، چون اساساً این مطلب برای پاسخگویی به این نوع سئوالات نوشته نشده است!

آقای فتاپور در همان ابتدای مطلب خود از یک امر اثبات شده می نویسد، که لایه قبلاً در صفحات کیهان لندن به ثبوت رسیده است! وی می نویسد: "... آنچه در سالهای اخیر گذشت، بار دیگر اثبات کرد که بزرگترین تضاد رژیم، نه تضادهای طبقاتی و ارائه برنامه های اقتصادی و اجتماعی متفاوت توسط جریانات مختلف درون حکومتی، نه سیاست خارجی و ماجراجویی های رژیم و اختلاف نظر در این زمینه، بلکه تضاد ساختاری رژیم است... البته فتاپور بعداً اشاره می کند که این تضاد ساختاری همان "ولایت فقیه" است!

بدین ترتیب، اگر این کشف تاریخی آقای فتاپور را بپذیریم، ۷۰ درصد مردم براساس تضاد ساختاری و ادعائی آقای فتاپور به زیرخط فقر هدایت شده اند و برج های تهران نیز بر همین اساس به سنگر سرمایه داری نوپا، وابسته و از بازار ایران بیرون آمده، تبدیل شده است! بر همین اساس مردم اسلام شهر، مشهد، شیراز، قزوین، همدان... نیز، نه برای نان و آب و مسکن، بلکه برای حل همین تضاد ساختاری به خیابانها ریختند و مردم اصفهان و تبریز... هم برای حل همین تضاد درانتخابات اخیر به کاندیداهای مسلمانی رای دادند، که بازار و روحانیون حکومتی مورد حمایت بازار مخالف آنها بودند. همچنین،

جنبش ضد استبدادی و کشور ما لطمه زده و درجوار آن می‌تواند یک نیرو را از صحنه واقعی مبارزه‌ی سیاسی دور کرده و امکان رشد و نفوذ در میان توده‌ها را ناممکن سازد. و ادامه می‌دهد: "هنر مبارزه‌ی سیاسی انتخاب میدانی است که تناسب قوا را به سود نیروهای فوق و علیه نیروهای مخالف تغییر دهد. هنر مبارزه سیاسی انتخاب اهدافی است که قادر باشد در راه اهداف استراتژیک حزب وسیع‌ترین نیروها را بسیج نماید و دشمن را در ضعیف‌ترین موقعیت قرار دهد. هنر مبارزه سیاسی درک و تشخیص "ممکن‌هاست"، تشخیص سازش‌هایی که بتوان راه را برای اهداف استراتژیک حزب بگشاید. (البته ایشان هنگام رونویسی از نوشته‌های حزب توده ایران، فراموش کرده‌اند بجای "حزب بنویسد سازمان")

با این جملات در اساس نمی‌توان مخالف بود، اما ببینیم آقای فتاپور که به تقلید از نوشته‌های حزب ما در دهه ۵۰ این مطالب را در بخشی از مقاله خویش نوشته، خود چقدر این مفاهیم و مقولات را درک کرده است. ایشان در بخش دیگری از همین مقاله می‌نویسد:

همن امروز (دقت کنید که ایشان در بالا از هنر مبارزه سیاسی، موقعیت‌شناسی و قرار گرفتن ایران در آستانه تحولات یاد کرده‌اند) باید تاکید کرد که هر نیروی سیاسی به همان نسبت که در جدائی کامل دین از دولت تردید دارد، به همان نسبت از تفکر دمکراتیک فاصله خواهد داشت. نیروها و احزاب اسلامی... نیروهایی هستند که به نحوی (برای) اتحاد در این جدائی تردید دارند... در شرایط غلبه این نیروها - حتی مثبت‌ترین آنها - نقش دین در دولت تضعیف خواهد شد، ولی جدائی کامل دین از دولت تحقق نخواهد یافت و کماکان برخی توانین اسلامی در حیات جامعه نقش ایفاء خواهند کرد. مثلا محدودیت انتخاب پوشاک بر کارمندان زن دولت اعمال خواهد شد، برنامه‌های رادیو تلویزیون کماکان با محدودیت دیدگاه‌های دمکراتیک به نیروهای فوق محدود می‌شود.

آقای فتاپور که در بالا از سازش‌های بزرگ برای تشکیل اتحاد سخن گفته بود، در اینجا، ابتدا دست رد بر سینه جنبش کنونی نیروهای مذهبی، حتی به قول خودش "مثبت‌ترین آنها" برای دفاع از آزادی‌های موجود و تلاش برای گسترش آن می‌گذارد و جنبش را به دو پاره جدا از هم تقسیم می‌کند، و سپس تمام برنامه استراتژیک مورد نظر خود را در لباس کارمندان دولت و برنامه‌های تلویزیون خلاصه می‌کند! نویسنده فراموش کرده‌اند که همه زنان ایران کارمند دولت نیستند و قریب به ۷۰ الی ۸۰ درصد زنان ایران در زمان شاه هم چادر به سر داشتند. او همچنین فراموش می‌کند که حتی در زمان شاه هم بسیاری از تصمیمات بنا بر ملاحظات مذهبی و حتی مشورت با مراجع تقلید گرفته می‌شد. حتی ورق زدن کتاب خاطرات اسدالله علم هم می‌تواند آشنائی بیشتری را با این مقولات بدست دهد! هر کس می‌تواند در کتاب خاطرات ارتشبد فردوس به قسمت‌هایی بر خورد کند، که رضا شاه خودش در روزهای عاشورا و تاسوعا پابرهنه جلو دسته عزاداران راه می‌افتاد و سینه می‌زد! همین مشروطه خواهان و سلطنت طلب‌های حاضر در مهاجرت هم به محض احساس ضرورت دست اتحاد را در دست قشری‌ترین روحانیون خواهند گذاشت. در دست همان بخش قشری و سنتی روحانیت که آقای فتاپور آنها را اپوزیسیون حکومت کنونی معرفی می‌کند. این همان بخش از روحانیت ایران است که در سال‌های اول انقلاب بیشترین فشار تبلیغاتی را به آیت‌الله خمینی آورد تا جلو فعالیت چپ‌ها و کمونیست‌ها را بگیرد و برای پیروزی در این کارزار، شبانه در قم پخش کرد و نوشت که زیر عمامه آیت‌الله خمینی یک علامت داس و چکش است و بهمین دلیل او هیچوقت عمامه و عرقچین را از سرش بر نمی‌دارد! آنها با هر تصمیم که به سود مردم بود، به مخالفت برخاسته و آنرا کمونیستی معرفی می‌کردند.

آقای فتاپور که در بالا از سازش‌های بزرگ برای تشکیل اتحاد سخن گفته بود، در اینجا، ابتدا دست رد بر سینه جنبش کنونی نیروهای مذهبی، حتی به قول خودش "مثبت‌ترین آنها" برای دفاع از آزادی‌های موجود و تلاش برای گسترش آن می‌گذارد و جنبش را به دو پاره جدا از هم تقسیم می‌کند، و سپس تمام برنامه استراتژیک مورد نظر خود را در لباس کارمندان دولت و برنامه‌های تلویزیون خلاصه می‌کند! نویسنده فراموش کرده‌اند که همه زنان ایران کارمند دولت نیستند و قریب به ۷۰ الی ۸۰ درصد زنان ایران در زمان شاه هم چادر به سر داشتند. او همچنین فراموش می‌کند که حتی در زمان شاه هم بسیاری از تصمیمات بنا بر ملاحظات مذهبی و حتی مشورت با مراجع تقلید گرفته می‌شد. حتی ورق زدن کتاب خاطرات اسدالله علم هم می‌تواند آشنائی بیشتری را با این مقولات بدست دهد! هر کس می‌تواند در کتاب خاطرات ارتشبد فردوس به قسمت‌هایی بر خورد کند، که رضا شاه خودش در روزهای عاشورا و تاسوعا پابرهنه جلو دسته عزاداران راه می‌افتاد و سینه می‌زد! همین مشروطه خواهان و سلطنت طلب‌های حاضر در مهاجرت هم به محض احساس ضرورت دست اتحاد را در دست قشری‌ترین روحانیون خواهند گذاشت. در دست همان بخش قشری و سنتی روحانیت که آقای فتاپور آنها را اپوزیسیون حکومت کنونی معرفی می‌کند. این همان بخش از روحانیت ایران است که در سال‌های اول انقلاب بیشترین فشار تبلیغاتی را به آیت‌الله خمینی آورد تا جلو فعالیت چپ‌ها و کمونیست‌ها را بگیرد و برای پیروزی در این کارزار، شبانه در قم پخش کرد و نوشت که زیر عمامه آیت‌الله خمینی یک علامت داس و چکش است و بهمین دلیل او هیچوقت عمامه و عرقچین را از سرش بر نمی‌دارد! آنها با هر تصمیم که به سود مردم بود، به مخالفت برخاسته و آنرا کمونیستی معرفی می‌کردند.

از آقای فتاپور، که در آن سال‌ها مسئولیت روابط عمومی سازمان را بر عهده داشته و باید با خیلی از مسائل عمومی جامعه - حداقل در آن دوران - آشنائی داشته باشد، باید پرسید، که این رهنمود داهیانه ایشان، امروز بیش از هر زمان دیگری اتخاذ سیاستی صحیح و منطبق بر واقعیات جامعه از سوی سازمان‌های چپ اهمیت دارد، متکی بر کدام آگاهی است؟ امثال آقای فتاپور، با این نوع ارزیابی‌ها، عملاً آب به آسیاب تبلیغاتی آن نیروهای ارتجاعی در داخل کشور نمی‌ریزند، که بی‌وقفه کمونیست‌ها و چپ‌ها را نیروی به مردم معرفی کرده و می‌کنند که می‌خواهند دین و ایسان آنها را بگیرند؟ این نوع سخنان و تحلیل‌ها برای چپ غیر مذهبی ایران و از جمله سازمان اکثریت که فعالیتش باید بر محور سیاسی متمرکز باشد و نه مسائل دینی، حکایت از آشنائی با جامعه ایران دارد؟ این را اعضای سازمان باید از نویسنده مطلب و منتشر کنندگان سؤال کنند. همان‌ها که در خارج از کشور فراموش کرده‌اند، در داخل کشور هستند نیروهایی که همچنان تحت نام فدائیی

اگر مبنای تحركات و تحولات را آنگونه فرض کنیم که آقای فتاپور فرض کرده است، باید پرسید: بفرمائید ببینیم، آن میلیون‌ها مردمی که در انقلاب شرکت کردند، چرا و بر چه اساس در برابر سلطنت لائیک ایستادند؟ ایستادند که دین و دولت را از هم جدا کنند؟ و حالا که در برابر حکومت مذهبی ایستادند، می‌خواهند استبداد و فساد و غارت و وابستگی دوران سلطنت را بازگردانند؟

همین است که وقتی آقای فتاپور می‌نویسد "تشکل‌های توده‌ای ارکان جامعه دمکراتیکی است که ما در راه آن می‌کوشیم..."، باید گفت: حتی اگر صادقانه هم در این باره کوشش کنید، با این آشنائی و تحلیلی که دارید، راه بجائی خواهید برد؟!

پراکنده اندیشی در مطلب آقای فتاپور همچنان ادامه دارد. فتاپور که مرزهای طبقاتی را از ذهن خود پاک کرده، در مطلب خود و درباره وظیفه نیروهای اپوزیسیون چنین می‌نویسد:

وظیفه اپوزیسیون توضیح این واقعیت است که ادامه استبداد مذهبی، کشور را به سمت فاجعه‌ای می‌راند که نیروهای مذهبی خود نیز در این فاجعه بزرگ‌ترین صدمات را متحمل خواهند شد

بدین ترتیب ایشان برای ما این وظیفه را تعیین می‌کند که مثلا به آقای عسگرآزادی و حزب مولفه اسلامی که درصدد تثبیت و تحکیم و گسترش دیکتاتوری سرمایه داری تجاری وابسته و متکی به ارتجاع مذهبی هستند، تذکر دهیم که دست از استبداد بردارند، چون این به ضرر خودشان است و بزرگترین صدمات را متحمل خواهند شد! یعنی به سرمایه داران تجاری وابسته در جمهوری اسلامی بگوئیم: استبداد به ضرر منافع غارتگرانه شماست!

آقای فتاپور به تاریخ نیز رجوع کرده است. البته به احتمال بسیار هنگام رونویسی کردن از برخی نوشته‌های حزب توده ایران در دهه ۵۰، البته ایشان در اینجا نیز یا برای گریز از اشاره به ارزیابی‌های حزب ما در دهه ۵۰ از نظام شاهنشاهی و یا برای گریز از ندادن آدرس مآخذ مورد استفاده اش، شعار جبهه واحد ضد دیکتاتوری را به حساب زنده یاد بیژن جزنی گذاشته و می‌نویسد: "اگر بیژن جزنی در معرفی نیروهای ضد دیکتاتوری در درون رژیم شاه با دشواری مواجه بود و تنها در سال ۵۶ نیروهای آشکارا قدم به میدان نهادند" (توجه داشته باشید، که شعار "جبهه واحد ضد دیکتاتوری" در واقع از دل طرح برنامه حزب توده ایران در سال ۵۰ بیرون آمد و کار پایه آن در یکی از مستندترین، شیواترین و علمی‌ترین مقالات زنده یاد ایرج اسکندری، دیارول وقت حزب ما و در نشریه دنیا منتشر شد)

فتاپور ادامه می‌دهد: "امروز کفایت چند شماره از نشریات داخل کشور را ورق بزنیم تا وجود و گسترش عناصر چنین تفکراتی (نیروهای ضد دیکتاتوری) را بین نیروهای مختلف اسلامی مشاهده کنیم."

ابتدا از ایشان باید پرسید، که جذب همین نیروی که ایشان در مطبوعات داخل کشور آنها را کشف کرده، با آن تزهائی که درباره سالم‌ترین آنها در نوشته خود ارائه داده و ما در بالا آنرا عیناً نقل کردیم، چگونه امکان پذیر است؟ آن هنر سیاسی که بتواند همه نیروهای ضد دیکتاتوری را - حتی به قول ایشان بر محور مبارزه علیه ولایت فقیه - بخواهد جمع کند، کجاست؟ اما درباره تحریف تاریخ حزب ما و جنبش چپ، که نه فقط در جمله بالا، بلکه در قسمت‌های دیگری از همین مطلب نیز تکرار شده، باید از نویسنده پرسید: کدام هدف را از سه هدف زیر دنبال می‌کند:

- ۱- پنهان شدن پشت نام بیژن جزنی برای مقابله با مخالفان درونی سازمان علیه راست‌روانی نظیر خودش؛
- ۲- جزنی را بهانه کردن و اشاعه ضد تبلیغ علیه قهرمانان و شهدای چریک سازمان به امید جلب برخی عنایت‌های بین‌المللی؛
- ۳- فرار از اتهام تکرار تحلیل‌های حزب در دهه ۵۰.

"فاطمه مدرسی" می برد. اما در اینجا هم چهار نسیان شده و با آنکه وابستگی سازمانی زنان دیگر را ذکر می کنید، فراموش می کند، خانم مدرسی عضو کدام حزب بوده و چه وابستگی تشکیلاتی داشته و سالها در زندان انفرادی بسر برده است!! با آنکه هیچ زندانی زنی از زندان جمهوری اسلامی بیرون نیامده که از انسانیت، پایداری و اعتقاد و ایمان حزبی "فاطمه مدرسی" خاطره ای را در سینه نداشته و آنرا نقل نکند، خانم ماهیاز همه این دانسته های عمومی را فراموش می کند! او به خاطر نمی آورد که "فاطمه مدرسی"، با نام مستعار "قرین" عضو برجسته سازمان "توید" و سپس عضو کمیته مرکزی حزب توده ایران بوده است. باید امیدوار بود سازمان فدائیان اکثریت در مجموع خود چاره ای برای جبران توده ای ستیزی که در سالهای پس از ضربات وارد به اردوگاه سوسیالیسم پیشه کرد، بیاندیشد. این سرچشمه گل آلود را هنوز می توان کور کرد!

۵۰ بنیادگرای اسلامی با هزینه و طبق برنامه امریکا دوره تروریسم دیده اند!

پدرخوانده

"تروریسم جهانی"

نشریه "گوس آنجلس تایمز" که در ایالات متحده منتشر می شود، اخیرا گزارشی درباره اسلاميون خارجی که در افغانستان می جنگند منتشر ساخته است. براساس این گزارش، طی ۱۵ سال گذشته حدود ۱۲ هزار و ۵۰۰ مسلمان از کشورهای مختلف رموز و فنون مبارزه و خرابکاری را در اردوگاه های افغانستان و یا در مرزهای افغانستان و پاکستان فرا گرفته است. (هزینه این تعلیمات را عمدتا سازمان های جاسوسی امریکا تامین می کرده اند) این نشریه می افزاید که "در طول دهه هشتاد مبارزه افغان ها علیه ارتش شوروی داوطلبانی را تقریبا از سوی همه جوامع مسلمان ومن جمله ایالات متحده به سمت خود جلب کرد" و تصریح می کند که رقم ۱۲۵۰۰ خارجی را براساس محاسبات داخل خود امریکا بدست آورده است.

بدین ترتیب کلمات رودنی "کارمند بیمارستان در نیویورک و کسی که دوبار در جنگ های افغانستان زخمی شده است، به همراه عده دیگری در اکتبر گذشته بدلیل تلاش برای بسی گذاری در مقر سازمان ملل متحد و ساختمان پلیس فدرال امریکا (اف.بی.آی) و پاره ای مراکز مهم دولتی دیگر محکوم شناخته شدند.

لوس آنجلس تایمز می افزاید: "در اردوگاه های آموزشی افغانستان و پاکستان، به دور از چشم جهانیان چیزی شبیه لژیون اسلاميون خارجی شکل گرفت. آموزش گران پاکستانی فنون خرابکاری و جنگ چریکی شهری، بکار بردن سلاح های ضد تانک، ضد هوایی و غیره را آموزش می دادند. آنها هم چنین شیوه های انفجار پل ها، دکل های برق و لوله های نفت و گاز، ایجاد حفره های بزرگ در مسیر جاده ها و چگونگی کار گذاشتن مین و جمع آوری آنها به داوطلبان آموزش دادند"

یک افسر بازنشسته پاکستانی به لوس آنجلس تایمز می گوید: "پس از جنگ این جنگجویان به کشورهای خود بازگشته و اردوگاه های آموزشی خاص خود را بوجود آوردند."

لوس آنجلس تایمز می افزاید: مقامات امریکائی تخمین می زنند که از سال ۱۹۹۲ بدین سو، لاقلا ۲۵۰۰ خارجی به این یا آن شکل آموزش نظامی دیده اند که جوانان مسلمان اروپائی نیز در میانشان قرار داشته اند جشن

از این جملات آقای فتاپور در مطلبی که در نشریه "کار" منتشر ساخته و در زیر آنرا نقل می کنیم، ما چیز دیگری برداشت نمی کنیم:

"...نیروهای این جنبش که بخش بزرگی از کادرها و رهبران اولیه سازمان نیز بدان تعلق داشتند- مسعود احمد زاده، امیر پرویز پویان و... جوانانی بودند پرشور، آرمان خواه، مبارز و فداکار. کسانی که به ایده های خود ایمان داشتند و در این راه آماده ی جان بازی و فداکاری بودند. در عین حال از نظر متد برخورد با مسائل سیاسی، این نیرو، نیروی بود اراده گرا، ذهنی گرا و بسی توجه به واقعیات عینی موجود در جامعه." (که لابد این کمبدها در کاشف این نواقص کار شهدای سازمان، وجود ندارد!)

حزب توده ایران درباره آن شهدا و جانفشانی هایشان نظرات خود را پیوسته داشته و در همان زمان که امثال آقای فتاپور حزب ما را بخاطر این نظرات محکوم به سگسار می کردند، آنها را بی پروا اعلام داشته است. امروز که امثال آقای فتاپور زمره آشکار ضد تبلیغ علیه آنها را با انگیزه هایی که چندان پنهان نیست، آغاز کرده اند، وظیفه خود می دانیم از شرافت انقلابی آنها بعنوان بخشی از تاریخ جنبش چپ و کمونیستی ایران دفاع کرده و اجازه ندهیم این گذشته وجه المصلحه سیاسی در مهاجرت شود!

نباید اجازه داد کسانی پشت شعار "ما همان فدائی ها هستیم"، در باره آن فدائی ها، جانفشانی هایشان و سرانجام میراث انقلابی کشورمان اینگونه تحقیر آمیز سخن بگویند!

آن اعتباری که برای جانفشانی های انقلابی در میهن ما و در میان مردم میهن ما مفروض و محفوظ است و دو دهه ادبیات و هنر ایران متاثر از آنست، با این تعبیر و تفسیرهای متاثر از مهاجرت، تحت تاثیر تبلیغات جناح راست مهاجر و برخی گوشه چشم داشتن های بین المللی از میان نخواهد رفت، بلکه اعتبار و گذشته آنها که در این مسیر گام نهاده اند به زیر علامت سوال می رود!

در سازمان اکثریت چه می گذرد؟

توده ای هم قتل عام شد؟

* خانم عفت ماهیاز، بعنوان عضو سازمان فدائیان خلق ایران (اکثریت) در کنفرانس اخیر زنان در امریکا شرکت کرد. او نزدیک به ۷ سال در زندان جمهوری اسلامی بود. مصاحبه وی با خانم پروانه فروهر و سخنرانی اش در کنفرانس زنان، اخیرا در نشریه "کار" منتشر شد.

پس از برگزاری کنفرانس زنان در امریکا، رادیو ۲۴ ساعته ایرانیان مصاحبه ای با خانم ماهیاز انجام داد. بخش اعظم این مصاحبه اختصاص به برخی مشاهدات مستقیم نامبرده از زندان اوین و همچنین اعدام های دسته جمعی داشت. خانم ماهیاز، زمانی به زندان رفته، که سازمان فدائیان اکثریت نزدیک ترین متحد حزب توده ایران بوده است و زمانی با نشریه "کار" همکاری دارد و بعنوان عضو سازمان با رادیو ۲۴ ساعته ایرانیان (حسین مهری) مصاحبه می کند، که نشریه "کار" صفحات خود را در اختیار توده ای ستیزهای حرفه ای گذاشته است. بازتاب این موقعیت تاسف آور را باید در مصاحبه خانم ماهیاز جستجو کرد.

مصاحبه کننده (حسین مهری- عضو سابق پان ایرانیست ها) چند بار از خانم ماهیاز درباره اعدام های دسته جمعی سوال می کند و اینکه از اعضای کدام سازمان ها و احزاب اعدام شدند؟ خانم ماهیاز هر بار نام سازمان هایی را مرور می کند، اما هرگز به نام "حزب توده ایران" برخورد نمی کند!!

او علاوه بر سازمان مجاهدین خلق، حتی اشاره به قربانیانی از سازمان های چپ گمنام ایران هم می کند، اما یادش نمی آید، که رهبران و کادرهای برجسته حزب توده ایران ده نفر ده نفر تیرباران شدند و یا در زیر زمین (شوفازخانه) زندان اوین و به میله های این شوفازخانه به دار آویخته شدند.

می توان آفتاب خوشبین بود، که تصور کرد، خانم ماهیاز نان را به نرخ امریکا نخورده و نام حزب توده ایران و قربانیان آنرا در آن مصاحبه فراموش کرده است! اما وسعت این فراموشی تا کجا می تواند ادامه یابد؟

مصاحبه کننده، بی اطلاع از نام و وابستگی سازمانی زنان اعدام شده در جریان قتل عام زندانیان سیاسی، چند بار از خانم ماهیاز می خواهد تا اگر زنی در جریان این قتل عام اعدام شده است، نام ببرد. خانم ماهیاز در اینجا نیز بعد از نام بردن از چند عضو سازمان مجاهدین خلق، سرانجام نامی هم از

پاسخ محمدعلی

عموئی به "آرش"

آقای "کشتگر" هم خود را به قافله رساند!

کردن نام اشخاص حقیقی داخل کشور و منتسب ساختن آنها به این یا آن جریان سیاسی چیزی نیست جز پرونده سازی و شمشیر به دست زنگی مست دادن و دیگران را در معرض خطر قرار دادن!

بدنبال پرونده سازی نشریه "آرش" برای توده‌ای‌های داخل کشور، نشریه "میهن" که سردبیری آنرا "علی کشتگر"، لیدر سابق فراکسیون سازمان فدائیان خلق ایران (پیش از یورش رژیم به حزب توده ایران)، برعهده دارد، نیز با رونویسی از مطالب نشریه "آرش" به جمع نشریات چاپ لندن و پاریس، برای پرونده سازی علیه توده‌ای‌های داخل کشور پیوست. نشریه "میهن"، که فعلا از زیر قلم علی اصغر حاج سید جوادی و علی کشتگر رد می‌شود، ضمن تکرار مطالب شماره ۵۵ نشریه "آرش"، چند نکته باصطلاح تازه نیز بر آن افزوده و تحت عنوان "عموئی و تشکل" جدید به نقل از یک نامه "آنها منتشر ساخته است. برای همه آنها که کارزار جدید علیه حزب توده ایران را در کیهان لندن، آرش، میهن و سرانجام نشریه تیمروز، که نقش اسب یدک کش رادیو ۲۴ ساخته ایرانیان مقیم آمریکا را برعهده دارد، دنبال می‌کند، یک نکته قابل توجه است. نکته‌ای که در تمام مطالب منتشر شده در این نشریه، با مضمونی مشابه، همگی متکی به نامه‌ای دریافتی (بی نام و نشان) می‌باشند. برای آرش یک مبارز قدیمی نامه نوشته که نام و نشان، بدلیل قدمت حضور در صحنه بر کسی معلوم نیست! برای میهن و آقای کشتگر هم نامه‌ای با همین مضمون رسیده! و پیش از هر دو این نشریات، برای کیهان لندن هم با مضمونی تقریباً مشابه یک "فرد مطلع" و "منبع آگاه" مطالبی را نقل کرده است!!

ابتدا کیهان لندن از درون بازداشتگاه وزارت اطلاعات و امنیت خبر گرفت که نورالدین کیانوری سازمان اطلاعاتی روسیه را به جمهوری اسلامی وصل کرده و توده‌ای‌ها در مطبوعات داخل کشور رسوخ کرده‌اند! سپس "آرش" نوشت که محمد علی عموئی و نورالدین کیانوری گویا با یک یا چند نفری که تحت عنوان "چپ دمکراتیک ایران" بیانیه صادر کرده‌اند و انتخابات را تحریم کرده‌اند، در ارتباط می‌باشند. و حالا، میهن می‌نویسد که عموئی یک کتاب ۱۸۰ صفحه‌ای خاطرات نوشته و در آن ضمن صحنه گذاشتن به خاطرات کیانوری بد و بیراه به چند تن از افسرانی گفته است که بعد از انقلاب به حزب توده پیوستند و امروز هم روی خوشی به او و حزبی که درست کرده، نشان نمی‌دهند. البته "میهن" بی احتیاطی "آرش" را تکرار نکرده و نام از حزب و تشکیلاتی نمی‌برد.

پاسخ به مطالبی که آقای "علی کشتگر" در نشریه "میهن" منتشر کرده، همان است که در راه توده شماره ۵۰ در پاسخ به نشریه "آرش" داده شد. به نظر می‌رسد، که این داستان دنباله دار باشد و پس از پاریس و نشریات فارسی زبان چاپ فرانسه، به دیگر نشریات نیز راه یابد. چه این مسیر طی شود و چه به هردلیلی طی نشود، تغییری در ارزیابی ما درباره انگیزه این کارزار نوین ضد توده‌ای که در شماره ۵۰ راه توده منتشر شد و همان زنده بودن و فعالیت کردن حزب توده ایران است، نمی‌دهد.

نشریه "کار"

نشریه "کار" نیز در رابطه با مطالب منتشره در نشریه "آرش"، شگرد آشنائی را به کار گرفت. مسئولین این نشریه با حفظ ظاهر بی طرفی، اساسی ترین بخش‌های اتهامی نشریه "آرش" را در صفحه مخصوص نظرات و احزاب و... خود منتشر ساخت. از دو پاسخ راه توده و نشریه نامه مردم به "آرش" نیز قسمت‌هایی را نقل کرد. از نامه مردم، آن قسمت را که تلویحاً تائید مطالب "آرش" بود، و از "راه توده" بخش‌هایی از هم گسیخته‌ای که ارزیابی ما را درباره انگیزه واقعی این کارزار دربر نداشت!

بدین ترتیب "کار" تلاش کرد، تا به نقل از "آرش" همان کارزار را دنبال کند!

در پاسخ به مطلب منتشره در نشریه "آرش"، که طی آن با استفاده از لغات و اصطلاحات توهین آمیز، برای جمعی از سیاسیون چپ ایران پرونده سازی شده بود، نامه‌ای به امضای محمد علی عموئی، دبیر و عضو هیات اجراییه حزب توده ایران، که پس از ۱۲ سال از زندان جمهوری اسلامی رهایی یافته، به "راه توده" رسیده است. "راه توده" ارزیابی خود را پیرامون انگیزه انتشار این نوع مطالب در نشریات وابسته به چپ و راست در خارج از کشور را در شماره ۵۰ منتشر ساخت و تصریح کرد، که همه بیم و هراس این "چپ" و "راست" (نظیر کیهان لندن و آرش و میهن) از ادامه موجودیت و حیات حزب توده ایران و از آن بسیار مهم تر حضور حزب توده ایران در داخل کشور و در چارچوب سیاسی است، که در نشریه "راه توده" و در ارتباط با حوادث داخل کشور منعکس می‌شود.

محمد علی عموئی، که ۳۷ سال از عمر خود را در دو زندان جمهوری اسلامی و سلطنتی گذرانده است، در بخشی از نامه خود که خطاب به مجله آرش و مسئول تحریریه آن نگارش یافته و تاریخ آن ۱۲ مرداد ماه ۷۶ است، می‌نویسد:

"در شماره ۵۵ مجله آرش، مطلبی سراسر دروغ به قلم باصطلاح یک مبارز قدیمی در ایران چاپ و نشر یافته است. درج چنان "مطلب" زشت و موهنی در "آرش" بکلی بی سابقه و سخت حیرت انگیز است. انتظار می‌رود مجله آرش به موجب قانون مطبوعات و حق انکار ناپذیر اینجانب در پاسخگویی به "مطلب" مندرج در آن مجله، شرح زیر را در همان صفحه و با همان حروف، در نخستین شماره بعدی آرش درج نماید...

نقد و مخالفت با موضع این یا آن حزب و سازمان سیاسی حق مسلم هر فرد و گروه است. بکارگرفتن اصطلاحاتی چون "روزیونیست"، "اپورتونیست"، "سازشکار" و حتی "حزب توده اسلامی" نیز ابداع تازه‌ای از سوی عناصر ضد توده‌ای نیست.

حزب توده ایران، کهن ترین و ریشه دارترین سازمان سیاسی این سرزمین و بوم، همواره از دو سو در معرض حملات خصمانه بوده است:

۱- از سوی حکومت‌ها؛

۲- از سوی افراد و جریان‌ها ضد توده‌ای.

ضرب و شتم، محلودیت و سرکوب، حبس و تبعید، اعدام و حذف فیزیکی و روانی و... ابزار تمامی حکومت‌های غیر مردمی است در رویارویی با مخالفان. و دومی‌ها، براساس نظرات و تحلیل‌های خود به مخالف خوانی پرداخته، بازیانی تند و خشن و گاه سخت بی نزاکت، موضعگیری و اظهار نظر کرده و می‌کنند. البته بیان و رفتار ضد توده‌ای‌های بریده از حزب همیشه مقوله دیگری بوده است. این جمع در لجن پراکنی، هتاک و بهتان زدن پیوسته جایگاه ویژه داشته‌اند.

آن "مبارز قدیمی" که برای نشریه شما مطلب ارسال داشته و یا مطلب نوشته، اما شهادت معرفی خود را هم نداشته، ظاهراً زمانی به خطا- هم‌رمز توده‌ای‌ها بوده است، بهتان و افترا را تا بدان مرز رسانده است که حتی برای آثار فروتنانه پنجاه ساله کسی که بیش از چهل سال چوبه دار را، بدون هیچگونه ادعا بر دوش داشته و دارد، چشم فرو بسته، زشت ترین و غیر مسئولانه ترین اتهامات را تشارش می‌کند!

محمد علی عموئی نامه خود را اینگونه پایان می‌برد: "نگارنده این سطور، ضمن اعلام پایبندی به باورهای شناخته شده‌ام، واکنش مشابه راه‌زنان شان خود می‌دانم... اما اینکه ادعا شده است، فلائی در پشت سر جریانی به نام اتحاد دمکراتیک چپ و یا اتحاد چپ دمکراتیک است، بکلی عاری از حقیقت است. اینجانب جز دریافت پستی نسخه‌ای از بیانیه این جریان، هرگونه اطلاع یا همکاری با آن را قویاً تکذیب می‌کنم و بر آنم که این گونه عنوان

در جریان سفر به کشور آلمان

گفتگوی نهضت آزادی ایران با نمایندگان کلیه احزاب آلمان

آزادی به آرمان‌های انقلاب معتقد و مومن و وفادار است و هم چنان در جهت تحقق کامل آنها حرکت می‌کند؛ به نظام جمهوری اسلامی ایران معتقد و به قانون اساسی آن ملتزم می‌باشد، اما با سیاست‌ها و عملکردهای حاکمیت کنونی مخالف است و بخش اعظم آن را انحراف از آرمان‌های انقلاب و اصول مصرحه در قانون اساسی می‌داند. نهضت آزادی با براندازی مخالف است و آن را عملی و مفید به حال ملت و مملکت نمی‌داند، بلکه به استراتژی مبارزه علمی، قانونی و مسالمت آمیز برای تغییرات تدریجی و گام به گام به سوی تحقق کامل حقوق و آزادی‌های اساسی ملت به شرح اصول مصرح در فصل سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی می‌داند. بر همین اساس تلاش کرده تا در انتخابات اخیر مجلس ایران شرکت کند، اما به دلیل موانعی که توسط حاکمیت بر سر راهش ایجاد شد، بالاچار اعلام انصراف داد. با وجود این، حرکت اخیر نهضت آزادی ایران (شرکت در انتخابات) از پاره‌ای جهات مثبت و گامی به جلو ارزیابی شده است.

درباره اصل ولایت فقیه در قانون اساسی، دکتر یزدی گفت:

«نهضت آزادی ایران علیرغم نواقص، ابهامات، تناقضات موجود در قانون اساسی و موافق نبودن با برخی از اصول آن، به این قانون رای داده است. مشکل عمده این است که بسیاری از دولتمردان کنونی و معتقدین به ولایت مطلقه فقیه و حامیان حاکمیت، خود را ملتزم به تعجیل از تسامی اصول قانون اساسی نمی‌دانند و برخی از اصول آن را "دست و پاگیر" می‌دانند...

در پاسخ به این سؤال که تا چه میزان به باز شدن تدریجی جو سیاسی جامعه و تامین حقوق و آزادی‌های اساسی ملت امیدوار هستید؟ گفته شد که پارامترهای موثر همگی از امکان پیروزی این دیدگاه حکایت می‌نمایند. این خوش بینی، برخلاف گمان برخی، متوجه شخصیت‌ها یا گروه‌های پستی‌ها و جناح‌های درون حاکمیت نمی‌باشد، بلکه ناشی از توجه به اصل انقلاب و تأثیرات عمیق آن بر جامعه ایران است. باید توجه داشت که این فصل تاریخ مبین ما هنوز به جمع‌بندی نهایی نرسیده است. تأثیرات انقلاب در ابعاد گوناگون و عمیق جامعه ما آنچنان است که بی‌تردید جهت حصولات به سود تحقق آرمان‌های اصلی انقلاب، یعنی آزادی و استقلال پیش می‌رود؛ هم اکنون تغییرات و جابه جایی در آرایش نیروهای سیاسی موثر شخصوس و آشکار می‌باشد. مثلاً حوادث دانشگاهها و مواضع انجمنهای اسلامی دانشجویان در جریان انتخابات و غیره نشانه‌های بارز این امر است.

بولتن نهضت آزادی، تصریح می‌کند، که در بخش دوم سمینار اصول کلی سیاست دولت فعلی آلمان با دولت ایران و اساس گفتگوی انتقادی مطرح گردید. از طرف نمایندگان حزب سبزها توضیح داده شد، که دولت‌های آمریکا و اسرائیل به دنبال انزوای هرچه بیشتر ایران هستند، اما دولت آلمان با چنین برنامه‌ای و بایکوت کامل ایران موافق نمی‌باشد. آلمان علائق اقتصادی، نظیر نفت، در منطقه دارد و نقش ایران را در منطقه حساس می‌داند. در عین حال حزب سبزها از سیاست دولت آلمان انتقاد دارد زیرا گفتگوهای انتقادی را کافی نمی‌داند و آن را فاقد هدف‌های مشخص می‌داند، اگر چه هدف عمده دولت آلمان نقش ایران در منطقه، بخصوص صلح خاورمیانه است.

بولتن نهضت آزادی در پایان می‌افزاید: «... علاوه بر نکات مذکور، در مورد وضع مطبوعات، دانشگاهها و نویسندگان نیز پرسش‌ها و بحث‌هایی مطرح شد که نظریات نهضت آزادی در چارچوب آنچه در اعلامیه‌ها و بیانیه‌ها آمده است، ارائه شد».

توطئه حمله نظامی به ایران را جدی بگیریم!

نهضت آزادی ایران، همچنین با صدور بیانیه‌ای در تهران، درباره خطر حملات نظامی آمریکا به خاک ایران هشدار داد. در بخشی از این بیانیه، پس از برشماری موضع‌گیری‌های اخیر ریاست جمهوری و وزیر دفاع آمریکا و فعل و انفعالات سؤال برانگیز در شیخ نشین‌های خلیج فارس و همچنین آماده باش نظامی آمریکا در منطقه و خروج خانواده‌های آمریکایی از منطقه، آمده است: «... در طول سال‌های اخیر، مقامات برجسته آمریکایی و دستگاه‌های تبلیغاتی آنها، از هر فرصتی برای آماده سازی افکار عمومی مردم آمریکا و جهان جهت توجیه فشارهای اقتصادی، سیاسی و نظامی علیه ایران، بدون آنکه مدارک مستند و قابل اعتنائی درباره تمامی اتهامات علیه ایران ارائه دهند، استفاده کرده‌اند. به سوازات اعلام و انتشار مستقیم و غیر مستقیم مقاصد دولت‌های آمریکا و اسرائیل مبنی بر قصد تهاجم و تجاوز نظامی به ایران، فعل

نهضت آزادی ایران با انتشار جزوه‌ای (بولتن خبری) در تهران، ضمن گزارش سفر هیات رهبری نهضت آزادی ایران به کشور آلمان و شرکت در سمینار فراکسیون پارلمانی حزب سبزهای این کشور، دیدگاه‌های مطرح شده در این سفر و دیدارها را تشریح کرد. سرپرستی این هیات را در سفر به آلمان دکتر ابراهیم یزدی، دبیرکل نهضت آزادی ایران بر عهده داشت. "راه توده" در جریان همین سفر، با دبیرکل نهضت آزادی ایران ملاقات و پیرامون اوضاع ایران گفتگو و تبادل نظر کرد، که بخش‌هایی از این گفتگو در شماره ۵۰ راه توده منتشر شد.

سمیناری که در آلمان تشکیل شد اروپا و جهان اسلام نام داشت. این سمینار قرار بود سال گذشته و با شرکت وزیر خارجه جمهوری اسلامی تشکیل شود اما بدنبال اعتراض افکار عمومی نسبت به شرکت وزیر خارجه جمهوری اسلامی در این سمینار، تشکیل آن به تعویق افتاد. این سمینار سرانجام با دعوت از نهضت آزادی ایران برای شرکت در آن، با یکسال تاخیر، در تاریخ ۸ تیرماه امسال تشکیل شد.

بر اساس جزوه منتشره توسط روابط عمومی نهضت آزادی ایران در تهران، هنگام اقامت هیات رهبری نهضت آزادی ایران در کشور آلمان، یک دیدار جمعی میان هیات ایرانی (از نهضت آزادی ایران) با اعضای پارلمانی احزاب سیاسی آلمان صورت گرفته است. در این دیدار و گفتگو نمایندگان احزاب "سبزها"، مشاور سیاسی - دیپلماتیک حزب یا گروه ائتلافی اکثریت، نماینده حزب سوسیالیست دموکراتیک، نماینده حزب سوسیال دموکرات آلمان و نماینده حزب دموکراتیک آزاد آلمان شرکت داشته‌اند. محورهای مورد گفتگو در این دیدار "سیاست گفتگوی انتقاد آمیز" با جمهوری اسلامی، مذاکرات خاورمیانه و نظرات نهضت آزادی ایران، بعنوان یک حزب متکی به جهان بینی اسلامی بوده است.

از جانب هیات رهبری نهضت آزادی ایران، در ارتباط با سیاست گفتگوی انتقاد آمیز، که دیدارکنندگان آلمانی از آن دفاع کردند، گفته شد: «... سیاست گفتگوی انتقادی خوب است و بهتر از تسلیم شدن به سیاست امریکاست. ما هم آن را تأیید می‌کنیم، اما حداقل برای ما روشن نیست که این گفتگوها چه هدف‌های مشخصی را دنبال می‌کند؟

مشاور سیاسی گروه اکثریت (ائتلاف لیبرال‌ها و دموکرات‌های مسیحی در مجلس) گفت، که یکی از موضوعات اساسی جلب نظر ایران در عدم مخالفت با صلح خاورمیانه است.

پاسخ داده شد، که اولاً مانع عمده بر سر راه صلح خاورمیانه، ایران نیست بلکه خود اسرائیل است، ثانیاً صلح خاورمیانه چه منافعی برای ملت ایران و ما ایرانی‌ها در پی خواهد داشت؟ و اگر ایران تسلیم شود آیا دولت آلمان با دولت کنونی ایران صرف نظر از سایر سیاست‌ها، روابط نزدیک تری خواهد داشت؟

نماینده مذکور شرحی در مورد اهمیت اقتصادی صلح و ثبات برای کشورهای منطقه ارائه داد.

بولتن خبری نهضت آزادی ایران درباره مباحث مطرح شده در سمینار، بخش‌هایی از توضیحات دکتر ابراهیم یزدی، دبیرکل نهضت آزادی ایران به شرکت‌کنندگان در سمینار را منتشر ساخته است. از جمله:

«... نهضت آزادی ایران انقلاب اسلامی ۲۲ بهمن را یک حرکت مردمی تاریخی و اصیل و برخاسته از متن جامعه ایران می‌داند که ادامه مبارزات ملت ایران در طی حدود یکصد سال گذشته علیه استبداد و استیلای خارجی در جهت تحقق دو آرمان آزادی و حاکمیت ملت و استقلال بوده است. نهضت

دانشگاهها چیست؟ آنچه مسلم است و تجربه سالهای اخیر نیز نشان داده، این است که با برداشت خاصی که برخی جناح‌های سنتی متحجر و قشری از اسلام و اسلامی کردن دارند هر اقدامی که صورت گیرد و به هر نحوی که رفتار شود، بازهم نظر آنها تأمین نخواهد شد. چنانکه درباره برنامه‌های تلویزیون، فیلم‌های سینمایی، حجاب خاتم‌ها و حتی ورود کاندیداهای مردم به مجلس شورای اسلامی شاهد چنین برداشتی یکسویه و انحصار گرایانه می‌باشیم. برخی از همین آقایان در اظهار نظرهای خود با صراحت از عربستان سعودی به عنوان الگو یاد کرده‌اند!... مشکل برخورد جریان سنتی گذشته نگر و متحجر با دانشگاهها فرع بر علم ستیزی و خرد گریزی این جریان است... و مشکل از دانشگاهها نیست، بلکه در ذهنیت و باورهای متولیان امور است... آیا اسلامی شدن فقط در "ممنوعیت‌ها، محدودیت‌ها، شعارها و ظواهر امور خلاصه می‌شود و دانشگاه تنها هنگامی اسلامی خواهد بود که دانشجویان و استادان با نعلین و عمامه و عبا بر سر کلاس‌های درس حاضر شوند؟ و یا روسای دانشگاهها و دانشکده‌ها از میان روحانیون تعیین گردند؟...

مردم خواهان استعفای دولت مجری فرامین صندوق بین المللی پول شدند! قیام مردم اردن

روزهای ۱۸ تا ۲۰ مردادماه امسال مناطق مختلف اردن شاهد یک سلسله تظاهرات وسیع بود که به دخالت پلیس و درگیری‌های گسترده‌ای انجامید. درگیری‌ها ابتدا در شهر کاراک در جنوب کشور آغاز گردید. در این شهر مردم علیه افزایش بهای نان به خیابان‌ها ریخته و به تظاهرات دست زده بودند. علیرغم سخنان پادشاه اردن درباره ضرورت برخورد "قاطع" و با وجود مداخله وسیع ارتش، تظاهرات و درگیری‌ها به سرعت به دیگر مناطق و بویژه سه ناحیه نزدیک به کاراک یعنی "مزار"، "تفیله" و "معان" (شهری که در سال ۱۹۸۹ نیز در آن شورش بزرگی روی داده بود) کشیده شد و سپس به پایتخت و حومه آن سرایت کرد. روزهای ۱۹ و ۲۰ مرداد هزاران تن از ساکنین محله‌های فقیر نشین حومه "آمان" (پایتخت اردن) با نیروهای پلیس درگیر شدند که پس از دو ساعت با تیراندازی پلیس و پرتاب گازهای اشک آور خاتمه یافت. پلیس ضد شورش اردن پس از این تظاهرات موج وسیعی از دستگیری‌ها را آغاز کرد و به بازرسی خانه به خانه مردم پرداخت. بنا به گزارش‌ها ظرف سه روز بیش از ۲۰۰ نفر دستگیر و ۱۱ نفر زخمی شدند. استعفای نخست وزیر کبارتی و لغو افزایش بهای نان، که ظرف چند روز چند برابر شد، محور عمده تظاهرات و شورش‌های اخیر بود. این افزایش قیمت‌ها، بخشی از سیاست‌های اقتصادی دولت است، که تحت هدایت برنامه صندوق بین المللی پول اجرا می‌شود. (این سیاست بسیار شبیه برنامه تعدیل اقتصادی در جمهوری اسلامی است و اتفاقاً شورش مردم نیز شباهت بسیار به شورش مردم قروین و اسلام شهر داشته است) در جریان شورش مردم اردن، تعدادی از بانک‌ها به آتش کشیده شد و مردم با آتش زدن لاستیک و پرتاب کوکتل مولوتف به مقابله با پلیس برخاستند. بنا به نوشته مطبوعات و خبرگزاری‌ها، در شهرهای که در آن مردم شورش کردند، اکنون تانک و زرهپوش مستقر است و مقررات منع رفت و آمد برقرار شده است. تصمیم به افزایش بهای نان، حاصل فشارهای صندوق بین المللی پول است که در عین حال خواهان لغو سوسید و یارانه بر روی برنج و شکر و روغن است. همه ناظران عقیده دارند که در صورت اجرای خواست صندوق بین المللی، اردن در یک بحران وخیم سیاسی فرو خواهد رفت. گروه‌های اپوزیسیون مسئولیت اوضاع کنونی اردن را متوجه دولت دانسته و همصدا با مردم خواهان استعفای آن هستند. پادشاه اردن که هنوز موقعیت خود را در خطر نمی‌بیند، در یک سخنرانی تلویزیونی اعلام داشت که با کلیه اخلالگران با مشت آهنین برخورد خواهد شد! او (به سبک محمد رضا شاه) مسئولیت درگیریه‌ها را متوجه احزاب وابسته به خارج و چپ‌ها اعلام داشت! بدنبال وی یکی از مقامات اردن، بویژه دو حزب کوچک "حاشه نزدیک به جبهه دمکراتیک برای آزادی فلسطین و حزب سوسیالیست بعث عراق" نزدیک به کشور عراق را متهم به تحریک شورش‌ها کرد.

وانفعالات ویژه و جهت داری در کشورهای همسایه (ترکیه، افغانستان، قطر، بحرین، عمان و...) نیز صورت گرفته است (تظیر قرارداد نظامی ترکیه و اسرائیل)، که نباید از آنها غافل ماند.

نهضت آزادی ایران سیاست‌ها و برنامه‌های اعلام شده دولت امریکا را ماجراجویانه، قلدرمآبانه و تخلف آشکار از قوانین بین المللی و دخالت در امور داخلی ایران می‌داند و اعتراض شدید خود را اعلام می‌دارد... حقایق تلخ موجود گواه آنست که هر زمان زمامداران در برابر تهدیدات خارجی نا بردانه و سنجیده عمل کرده‌اند، بخش‌هایی از سرزمین آباء و اجدادی ما، نظیر قسمت‌هایی از خراسان بزرگ، قفقاز، بحرین و... جدا شده‌اند که دیگر هرگز به این سرزمین برنگشته‌اند.

توجه به این تجارب تاریخی، حکم می‌کند، تمامی آحاد کشور از هر طبقه و قشری، با هرانديشه و گرایش سیاسی و دینی، از هر قوم و نژادی، خطرات تهدید کننده را جدی گرفته و برای مقاومت در برابر آن آماده باشند. اولین گام، این است که خطر را جدی بگیریم و دشمن را حقیر و بیچاره نشماریم. خوش خیالی و کم بها، دادن به آنچه در سطح بین المللی و منطقه می‌گذرد می‌تواند فاجعه آفرین شود.

نهضت آزادی ایران معتقد است، شرایط سیاسی نامطلوب حاکم بر کشور مان نیز یکی از عوامل تضعیف کننده وحدت ملی در برابر سیاست‌های خصمانه قدرت‌های بیگانه علیه جمهوری اسلامی می‌باشد. حاکمیت باید با درک جدی بودن خطر، بلادرنگ آتش بسی سیاسی میان جناح‌های رقیب در درون حاکمیت و میان حاکمیت با مردم و احزاب و گروه‌های سیاسی مستقل اعلام نماید تا شرایط برای یک آشتی ملی فراهم شود. تنها با تأمین چنین شرایطی است که زمینه‌های مساعد برای جلب اعتماد و حمایت مردم برای مقابله با خطرات خارجی امکان پذیر می‌گردد. در این راستا، نهضت آزادی ایران، بار دیگر از مقامات مسئول کشور می‌خواهد با توجه به شرایط بحرانی موجود، انحصارطلبی و تمامیت خواهی و بی‌اعتنایی به قانون اساسی دست بردارند و با حذف موانع موجود بر سر راه فعالیت آزاد احزاب سیاسی ملتزم به قانون اساسی، هر چند مخالف عملکرد حاکمیت، برداشتن محدودیت و سانسور از مطبوعات مستقل و غیر وابسته به دولت، میدان دادن به اتحادیه‌ها و سندیکاها و انجمن‌های مدنی مستقل و آزاد ساختن تمامی کسانی که به اتهام اعتقادات سیاسی و مذهبی غیر موافق باخط مسلط حاکمیت، در بازداشت به سر می‌برند، سد محکمی در برابر سیل تهاجم دشمنان بنا نمایند.

توطئه علیه جنبش دانشجویی!

نهضت آزادی ایران، همچنین با صدور اطلاعیه‌ای با عنوان "سلام بر دانشگاه مظلوم" در تهران، یورش اخیر ارتجاع به دانشگاه‌ها را محکوم ساخته و انگیزه‌های آنرا تشریح کرد. در بخش‌هایی از این اطلاعیه آمده است: "... روزنامه رسالت بعنوان سخنگو و نماینده قشری ترین گروه‌های متحجر مذهبی و سرمایه داری منحن تجاری است، مدعی می‌شود که "هدف تربیتی از تاسیس دانشگاهها، ترویج افکار غرب در جامعه اسلامی و تربیت تحصیلکرده‌گان غرب زده بود که وقتی بر مسند امور مملکت نشستند با رفتار و تصمیم گیریهایشان تفکرات غربی را در گوشه و کنار مملکت ترویج و فرهنگ اسلامی را تضعیف کنند". سایر روزنامه‌ها و مطبوعات وابسته به جریان‌های راست سنتی و قشری نیز مطالبی در این زمینه نوشته‌اند و آقای هاشمی گلپایگانی وزیر فرهنگ و آموزش عالی که چند سال در امریکا تحصیل کرده و بر مسند دبیری شورای عالی انقلاب فرهنگی و وزارت قرار داشته، ناگهان درسخرانی نماز جمعه هجدهم خرداد ماه از حضور برخی عناصر بی‌اعتقاد و ست عقیده نسبت به اسلام و انقلاب در مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی ابراز نگرانی کرده است... ایشان با تندباد حوادث که ممکن است موقعیت و مقام او را تضعیف کند به مقابله برخاسته است... صدها استاد، هزاران دانشجو و میلیون‌ها ایرانی از شما مسئولان کشور می‌پرسند: "از جان دانشگاهها چه می‌خواهید؟ و فریاد می‌زنند: "علم ستیزی، خرد گریزی و تخریب نهادهای علمی کشور کافی است... با وجود گذشت ۱۵ سال از انقلاب فرهنگی و تغییرات گسترده و همه جانبه، چگونه است که بازهم از غیر اسلامی بودن محیط دانشگاه سخن به میان می‌آید؟ و شعار اسلامی کردن دانشگاهها از نو زنده می‌شود. درحالی که هیچ کس بدستی نمی‌داند، منظور از اسلامی کردن

دو نگرش به "لنین" و "لنینیسم"

چگونه اپوزیسیون در حاشیه جنبش قرار می گیرد؟

* در جریان حضور در کنار مردم، اگر موفق به پیشبرد اصلاحات شویم، یک گام به جلو برداشته ایم و اگر موفق نشویم، محدودیت های نظام حاکم و ضرورت تغییر آنها به جامعه نشان داده ایم

* آنها که از قبل اعلام کرده اند، که گویا هیچ اصلاحاتی در چارچوب رژیم ولایت فقیه امکان پذیر نیست، خود را از هرگونه مبارزه جدی و واقعی معاف کرده و در حاشیه قرار گرفته اند.

* برای پشت سر گذاشتن سرمایه داری، هیچ راهی جز شرکت در جنبش مردم و قرار گرفتن در کنار آنها وجود ندارد!

"ن. کیانی"

مقاله مربوط به "لنین"، همانطور که از متن آن نیز مشخص است، در سال ۱۹۹۴ و به مناسبت هفتادمین سالگرد درگذشت لنین نوشته شده است. بنظر من این یک نمونه قابل توجه از برخورد دیالکتیکی است که لنین و نظریات او را در چارچوب زمان و مکان و با توجه به تحول آنها مورد توجه قرار داده است.

نویسنده این مقاله، "فرانسیس کوهن"، نزدیک به چهل سال خبرنگار روزنامه "اومانیتیه"، ارگان کمیته مرکزی حزب کمونیست فرانسه، در شوروی بوده است و از شوروی شناسان سرشناس و کمونیستی محسوب می شود، که بسیاری آگاهی و اطلاعات او را درباره اتحاد شوروی تأیید می کنند.

امروز تقریباً روشن شده است که هدف از کارزار بی وقعه ای که علیه لنین و لنینیسم هم چنان جریان دارد و نویسنده نیز بدان اشاره می کند، آنست که کمونیست ها و نیروهای مترقی را به موضع گیری در برابر دو آلترناتیو نادرست بکشانند. آلترناتیو نخست لنین را از شرایط زمانی و مکانی خود جدا کرده و می خواهد تمام تاریخ اتحاد شوروی و قهرمانی های مردم این کشور را در این یا آن جنابیت استالین خلاصه کرده و سپس آن را به لنین و سپس به مارکس متصل نماید. هدف از این شیوه برخورد، آشکارا مبارزه با گسترش اندیشه انقلابی است. اما آلترناتیو دوم در واقع واکنشی است در برابر شیوه برخورد فوق. این شیوه نیز بعنوان دفاع از لنین، وی و اندیشه های وی را از شرایط تاریخی خود جدا کرده و لنین را تقریباً خطا نا پذیر و اندیشه های وی را در عمل ماوراء تاریخ و جاودانه معرفی می کند. در اینجا دیگر ما با لنین، به عنوان انسان و اندیشمند سروکار نداریم، بلکه با یک غیبگو روبرو هستیم.

این برخورد دوم، برخلاف ظاهر آن، نمی تواند در خدمت توجیه کارزار تبلیغاتی اول قرار نگیرد. بنظر من نویسنده مقاله مورد نظر توانسته است از این دو شیوه برخورد و دو آلترناتیو نادرست فاصله گرفته و با شجاعت و

صراحت یک سلسله مسائل عمده و روز را مطرح کرده و به روشن شدن آنها کمک کند. بدیهی است که قرار دادن لنین در جایگاه واقعی وی و در شرایط زمانی و مکانی دوران وی، نه فقط از ارزش های شخصیت لنین و عظمت آثار وی بی کاهد، بلکه برعکس نشان می دهد که وی در چه دورانی و در چه شرایطی توانست اندیشه هایی را ارائه دهد، که انسجام آنها در حدی بود که تا دهه های طولانی جنبش انقلابی در سراسر جهان به آنها تأسا وابسته بود.

اما اهمیت برخورد تاریخی با لنین تنها به ضرورت برجسته ساختن شخصیت و آثار او باز نمی گردد. مسئله مهمتر، تحولات دوران کنونی است که لزوم تغییر بنیادین را در استراتژی و تاکتیک انقلابی بوجود آورده است و در نتیجه بسیاری از نظریه ها و تئوری هائی که زمانی به عنوان بخشی از لنینیسم یا مارکسیسم-لنینیسم شناخته می شدند، اکنون باید با توجه به واقعیت های دوران کنونی و تفاوت بنیادین آن با دوران لنینی مورد تعمق و بازبینی قرار گیرند.

البته، همانطور که می دانید، جنبش انقلابی و احزاب کمونیست در سطح جهان در این مورد یکپارچه نیستند و بطور کلی دو نظریه اساسی وجود دارد. طرفداران نظریه نخست، که از جمله مورد پشتیبانی احزاب کمونیست آلمان و یونان است، معتقدند علل ضعف جنبش کمونیستی و شکستی که کشورهای سوسیالیستی بدان دچار گردیدند، آن بود که این جنبش نتوانست استراتژی لنین را عیناً و بدرستی پیاده کند. بنظر این گروه پایان دادن به انحرافات و بازگشت به استراتژی لنین شرط خیزش مجدد جنبش کمونیستی است. نظریه دوم که عمدتاً توسط حزب کمونیست فرانسه پشتیبانی می شود، آنست که علل ضعف جنبش کمونیستی در واقع آن بود که نه تنها نتوانست خود را با شرایط و تحولات جهانی هماهنگ سازد، بلکه همچنین نتوانست استراتژی و اندیشه های لنین را نیز رشد داده و با شرایط نوین هماهنگ سازد.

کاربست نادرست استراتژی لنین البته به خودی خود واقعیتی است که چه در دوران استالین و چه پس از آن شاهدش بوده ایم، اما در نیمه دوم قرن بیستم و در حالیکه سرمایه داری استراتژی خود را بتدریج تغییر داد، آن را با تحولات جهانی هماهنگ ساخت، جنبش کمونیستی در اسارت استراتژی که برای اوائل قرن حاضر تدوین شده بود، باقی ماند. البته این انتقاد است. یک حزب کمونیست های فرانسه از خود و حزب خود به عمل می آوردند و نه دیگر احزاب کمونیست، ولی ابعاد این مسئله از چارچوب این یا آن حزب یا کشور خارج است و به مجموعه جنبش کمونیستی مربوط می شود.

از آنجا که نظریه نخست بر همان استراتژی قبلی تکیه دارد و بنابراین نکات تازه زیادی نمی تواند داشته باشد که با آن آشنا نباشیم (راه توده نیز در گذشته بخش هایی از سند حزب کمونیست یونان را در این مورد منتشر کرده است) و از آنجائی که شخصاً دیدگاه دوم را دارای نکات نو و قابل قبولی می دانم (این دیدگاه نیز در بسیاری از مقالات راه توده منعکس شده است) بنابراین اجازه می خواهم که چند جمله ای در تشریح نظریه اخیر بنویسم:

از اواسط دهه پنجاه میلادی در کشورهای پیشرفته صنعتی شرایطی بتدریج بوجود آمد و روندهائی در حال نضج و شکل گیری بود که ضرورت تغییر استراتژی سابق الغاء سرمایه داری و جایگزینی آن با یک استراتژی نوین را ایجاد می کرد، استراتژی که کمونیست های فرانسه از آن بعنوان "پشت سر گذاشتن سرمایه داری" نام می برند.

این شرایط بعدها تحت تاثیر تحولات پرشتاب ناشی از انقلاب تکنولوژیک و اطلاعاتی جنبه تقریباً جهانی به خود گرفت. آنچه که پایه و مبنای ضرورت این تغییر استراتژیک را تشکیل می داد، عبارت بود از روند بالا رفتن مداوم شناخت و آگاهی خلق ها و توده های مردم و امکانات ناشی از این امر در مبارزه علیه سرمایه داری و در بر پا ساختن جامعه ای نوین.

استراتژی الغاء سرمایه داری در شرایطی تدوین شده بود که بشریت در رکود و ناآگاهی و تاریکی زندگی می کرد و امکان دسترسی اکثریت عظیم مردم به اطلاعات و شناخت واقعیت ها بسیار بسیار محدود بود. در این شرایط وجود یک حزب انقلابی از اقلیتی پیشرو و آگاه که نقش رهبری را ایفاء نموده و بتواند توده ها را به دنبال خود بکشاند، برای تحول انقلابی امری اجتناب ناپذیر بود. این حزب انقلابی باید با استفاده از شرایط معین و بر مبنای سطحی معین از درک توده ها و بالا رفتن روحیه انقلابی در میان آنها، رژیم کهنه را سرنگون ساخته و سپس با درهم شکستن مخالفت ها و مقاومت های طبقه سرنگون شده، ساختمان یک جامعه نوین را آغاز می کرد.

اما در شرایط نوین، در شرایط آگاهی و حضور توده ها و توان آن ها برای تاثیر گذاشتن بر مسیر رویدادها و تناسب نوینی از نیروها که پایه و امکان اصلاحات دمکراتیک و ضد سرمایه داری را فراهم می آورد، در این شرایط باقی

اصلاحات می‌توانست داشته باشد، نه خود اصلاحات، بلکه بودن در صحنه و جمع آوری نیرو به منظور حمله نهائی بود. در چارچوب استراتژی الفاء سرمایه داری بدلیل بسته بودن مطلق جامعه و بی خبری و ناآگاهی مردم، برد اصلاحات آنقدر محدود بود که نمی‌توانست جایگاه مهمی در مشی سیاسی حزب انقلابی داشته باشد و بناچار همه چیز از جمله "اصلاحات"، در خدمت "سرنگونی" بود. به همین دلیل "اصلاحات" به اصلاحات "ممکن" در چارچوب نظام موجود که باید برای آن مبارزه کرد و اصلاحات "غیرممکن" در چارچوب نظام حاکم که طرح آن "توهم" را و "مانع سرنگونی" است، تقسیم می‌گردید.

اما در شرایط نوین که حضور و آگاهی توده‌های مردم بصورت اهرم دائمی اصلاحات و تحول انقلابی جامعه عمل می‌کند، جانشی برای نشستن به انتظار اینکه این آگاهی به سطح درک ضرورت سرنگونی نظام موجود برسد دیگر وجود ندارد. بدین ترتیب "پشت سر گذاشتن سرمایه داری" اولاً اصلاحات را هدف و وسیله تغییر انقلابی جامعه می‌داند و نه ابزاری صرفاً در خدمت جمع آوری نیرو فانی و مهتر از آن محتسبای اصلاحات را نه براساس درک خود از محدودیت‌های یک سیستم بلکه براساس نیازهای جامعه تعیین می‌کند. در این چارچوب مطرح‌گردن هیچ اصلاحی "توهم" نیست، برعکس در مبارزه برای اصلاحات است که باید محدودیت‌های یک نظام در نزد مردم آشکار گردد. در مبارزه برای اصلاحات کوچک و بزرگ است که مردم باید نقش خود را دریافته و بدین نتیجه دست یابند، که پیشروی بیشتر بدون یک تحول بنیادین امکان پذیر نیست.

تحلیل مشخص از شرایط مشخص!

شاید این تفاوت را ما در مشی "راه توده" از یکسو و دیگر گروه‌های اپوزیسیون و از جمله "نامه مردم" از سوی دیگر می‌بینیم. در حالیکه این گروه‌ها از قبل اعلام کرده‌اند که گویا هیچ اصلاحاتی در چارچوب رژیم ولایت فقیه امکان پذیر نیست و بدین ترتیب خود را از هرگونه مبارزه جدی و واقعی معاف می‌پندارند، مشی "راه توده" براساس تحلیل مشخص از شرایط جامعه ایران بر این اساس مبتنی بوده است، که بدون پیشداوری در باره ظرفیت‌ها یا محدودیت‌های نظام حاکم، برای همه گونه اصلاحات در همه جهات و بویژه در عرصه آزادی‌ها مبارزه نماید. در این شرایط اگر ما بتوانیم پیروزشویم و اصلاحات مورد نظر را تحقق بخشیم، یک گام به پیش گذاشته‌ایم و در غیر اینصورت محدودیت‌های نظام حاکم و ضرورت تغییر آن را به جامعه نشان داده‌ایم. برتری مطلق این مشی در عمل به اندازه کافی اثبات شده و تصور نمی‌شود که نیاز به توضیح بیشتر وجود داشته باشد.

همانطور که گفته شد، در چارچوب "پشت سر گذاشتن سرمایه داری" انتقال قدرت به دست طبقات مدافع خلق امری اجتناب ناپذیر است، ولی این مشی انقلاب را و همچنین انتقال قدرت، یا یک سلسله اقدامات ضروری و فوری پس از آن معنی نمی‌دهد. مبارزه برای اصلاحاتی که از قبل آغاز شده، باید هم چنان ادامه یابد. تمام دستاوردهای گذشته باید جذب شده و روند نفی نظام کهن تداوم پیدا کند. با صدور چند حکم و فرمان و تیرباران یک عده نمایی توان مبارزه طبقاتی را متوقف ساخت، همانطور که با حذف یک قطب تضاد نمی‌توان جامعه نوین را برقرار نمود. این جامعه باید از درون این تضاد، از درون مبارزه طبقاتی، اینبار در شرایط ضعف و عقب نشینی طبقات استثمارگر، خود بتدریج سر برآورد. این مبارزه به هیچ وجه ساده‌تر از گذشته نخواهد بود و دربارها اینکه طبقات استثمارگر به سادگی از قدرت و ثروت و امتیازات هزاران ساله خود صرفنظر خواهند کرد، دچار کمترین خوش خیالی نباید بود. اما زمانی که اکثریت مردم به ضرورت تحول انقلابی جامعه پی می‌برند و در این تحول مستقیماً شرکت می‌کنند، برای طبقات استثمارگر چاره‌ای باقی نمی‌ماند که یا قواعد دمکراتیک را پذیرفته و تسلیم آن شوند و یا در غیر اینصورت برخورد با آنها مغایر با اصول دمکراتیک نخواهد بود. اصول دمکراتیکی که در واقع حاصل مبارزه طولانی زحمتکشان بوده و به سرمایه داری تحمیل گردیده است و باید این اصول را در جریان ساختمان جامعه نوین جذب کرده و از آنها تا به آخر علیه طبقات استثمارگر استفاده کرد.

بنابراین مشاهده می‌شود، که در شرایط نوینی که آگاهی توده‌ها و بحران نظام سرمایه داری به گونه‌ای با یکدیگر تلاقی کرده و اکثریت عظیم مردم را در صف تحول انقلابی قرار خواهد داد، تا چه اندازه برقراری قواعد دمکراتیک و تحمیل احترام به این قواعد برای نیروهای انقلابی سودمند و تسهیل کننده راه آنها خواهد بود. در این وضعیت دیگر جانی برای برخی شعارها و یا اصطلاحات وجود نخواهد داشت، مگر آنکه شیفته جمله پردازی‌های انقلابی نظیر "دیکتاتوری" و "هژمونی" باشیم و یا در انتهای ضمیر خود به آنکه اکثریت خلق در صف انقلاب قرار خواهد داشت، باور نداشته باشیم.

مانند در استراتژی قبلی جز به انفعال و انزوا از جامعه به جای دیگری نمی‌توانست ختم شود. مشابه این وضعیت را ما خودمان هم در رابطه با اوضاع کشورمان می‌بینیم، که چگونه همه کسانی که نمی‌توانند واقعیت حضور مردم و امکان‌های ناشی از آن را در جامعه ایران ببینند و بدنبال "طرد" و "سرنگونی" و "برکناری" و غیره حرکت می‌کنند، همگی به انفعال مطلق کشیده شده‌اند.

از این دیدگاه، نظریه "پشت سر گذاشتن سرمایه داری" پشتوانه تئوریک بزرگی برای مشی کنونی "راه توده" است (و هم چنین سیاست حزب ما در دوران انقلاب، چرا که آن سیاست نیز در تحلیل نهائی بر امکان‌های مبتنی بود، که انقلاب و مبارزه توده‌ها برای انجام اصلاحات عمیق و بنیادین بوجود آورد).

اما نظریه و استراتژی "پشت سر گذاشتن سرمایه داری" چه راه تازه‌ای را پیشنهاد می‌کند؟

این استراتژی برای پایه قرار دارد که باید گام به گام با جنبش توده‌ها حرکت کرد و برای هر پیروزی و اصلاح، ولو کم اهمیت، مبارزه کرد و امکان‌هایی را که برای گسترش آگاهی مردم و حضور و تاثیر آنها بر تحولات می‌تواند وجود داشته باشد را تا به انتها به پیش برد. از این دیدگاه است که سوسیالیسم، "دمکراسی" تا به انتها، تعریف می‌شود. این دمکراسی یک مفهوم مشخص دارد و آن آگاهی و حضور و تاثیر مردم در تحولات است. مبارزه برای آنکه این آگاهی و این حضور تا به انتها و در همه عرصه‌ها و در تمام صحنه‌ها گسترش پیدا کند، یک روند است که در طی آن جامعه نوین سوسیالیستی ساخته می‌شود. مبنای سوسیالیسم در این شرایط نوین دیگر به انکاء یک حزب و به کار گرفتن روش‌های دیکتاتوری برای برپا ساختن یک مدل تجریدی از جامعه امکان پذیر نیست. سوسیالیسم در روندی بنا خواهد شد که خود مردم براساس تجربه شخصی خود آگاهانه به مبارزه برای آن برخاسته باشند. این سوسیالیسم بر هیچ مدل و الگوی از پیش مشخص شده نمی‌تواند مبتنی باشد. بلکه هر خلق با نفی مداوم جامعه و مناسبات حاکم موجود و بر اساس شرایط هر کشور، سوسیالیسمی مطابق با نیازها و امکانات آن کشور به وجود خواهد آورد.

در این حال تعریف سوسیالیسم به عنوان "دمکراسی" تا به انتها، به تضاد مصنوعی که بورژوازی برای دوران طولانی میان آزادی و عدالت اجتماعی، دمکراسی و سوسیالیسم برقرار ساخته بود، پایان می‌دهد و سوسیالیسم را با دمکراسی تعریف می‌کند. این تعریف هم چنین به تقسیم بندی مراحل مبارزه به "مبارزه برای دمکراسی" و "مبارزه برای سوسیالیسم" و نیز تقسیم بندی "انقلاب دمکراتیک" و "انقلاب سوسیالیستی" پایان داده، انقلاب را روندی از اصلاحات دمکراتیک و سوسیالیستی بطور همزمان در نظر می‌گیرد. اصلاحاتی که نه بر مبنای درک ما از یک الگوی تجریدی از جامعه دمکراتیک یا سوسیالیستی، بلکه بر مبنای نیازهای هر جامعه صورت خواهد پذیرفت.

بدیهی است این امر به معنی لزوم حتمی کنار گذاشتن تقسیم بندی های قبلی نیست، بلکه در چارچوب "پشت سر گذاشتن سرمایه داری"، تقسیم بندی‌های فوق اهمیت سابق خود را از دست می‌دهد. درک ما از روند انقلاب در کلیت خود ساده‌تر، ولی در جزئیات پیچیده‌تر می‌شود. با این مفهوم آیا استراتژی پشت سر گذاشتن سرمایه داری به معنی نفی انقلاب است؟

این استراتژی "انقلاب" را نه یک لحظه، نه یک روز قیام و یا شب پیروزی در انتخابات، بلکه یک روند در نظر می‌گیرد، که یک دوران کامل و طولانی را در بر خواهد داشت. با اینحال ضرورت تبدیل تغییرات کمی به تحولات کیفی نمی‌تواند از میان برود. انجام اصلاحات ضد سرمایه داری در چارچوب این نظام مسلماً دارای محدوده و مرزی است. این مرز بسته به درجه رشد سرمایه داری در هر جامعه و تاثیر عوامل ملی و تاریخی و طبقاتی و غیر می‌تواند متغیر باشد، اما در هر حال در چارچوب حاکمیت سرمایه هرگز نمی‌توان دمکراسی و مداخله مردم را تا به انتها به پیش برد و سوسیالیسم را برقرار ساخت. در مرحله‌ای از این روند انتقال قدرت اجتناب ناپذیر است. در اینجا به عکس ممکن است این پرسش پیش آید که پس چه تفاوتی میان این استراتژی و استراتژی سابق وجود دارد؟

این تفاوت وجود دارد، هر چند که بسیار ظریف است، ولی پیامدها و تاثیرات آن در عمل و در مشی سیاسی بسیار پراهمیت است.

استراتژی الفاء سرمایه داری "مربوط به دورانی بود که کاملاً این امکان وجود داشت که در یک کشور برای چندین دهه یک حکومت دیکتاتوری که مردم را در بی خبری و ناآگاهی مطلق نگاه داشته باشد، بر سر قدرت باقی بماند. در این شرایط برای حزب و نیروهای انقلابی چاره‌ای جز انتظار (رنگاه انفعال) به امید تغییر شرایط و فرا رسیدن لحظه مناسب باقی نبود. در این وضعیت هدف از شرکت در مبارزه برای اصلاحات، بدلیل چارچوب بسیار محدودی که

کردن، اشتباهات را شناختن، دستاوردها را برجسته ساختن و همه این گذشته را در خدمت آینده به کارگرفتن!

اگر "والودیا" زنده مانده بود!

اگر برای درک اهمیت ولادیمیر ایلیچ اولیانوف-لنین در لحظه کنونی و هفتاد سال پس از درگذشت وی، تنها و تنها یک دلیل وجود داشته باشد، این دلیل همانا سماجت و سرسختی است که برای نابود کردن و آلوده ساختن خاطره وی به عمل می آید. در کشورهای سابقا سوسیالیست بر چیدن مجسمه ها، کندن تصاویر و نیمه تنه های وی و تخریب آنها لحظه ای متوقف نمی شود. در مسکو موزه لنین را تعطیل می کنند و بیکره مومیایی وی را می خواهند دفن کنند. نام لنینگراد و بسیاری شهرهای دیگر را تعویض کرده اند. اگر مقصود از همه اینها پایان دادن به برخوردی نیمه اسطوره ای و جانشین ساختن آن با ستایش واقعی از یک انسان بزرگ بود، البته حرفی برای گفتن وجود نداشت، اما مسئله به کلی چیز دیگری است. مسئله بی اعتبار ساختن و زدودن انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ از صفحه تاریخ است!

در مقابل چشمان ما، کارزار بی وقفه ای جریان دارد تا تمام زشتی ها و ناهنجاری هائی که نزد استالین وجود داشت را به لنین و از طریق وی به مارکس متصل نمایند. اتفاقا هیچکس به اندازه ما علاقمند نیست که در مورد این ادعاها یک پژوهش تاریخی منصفانه و بیطرفانه انجام گیرد، اما نباید اجازه داده شود، بنام "بیطرفی"، تمام جنبش انقلابی قرن بیستم تحریف شده، کمونیست ها را مایوس ساخته و آنها را منحرف نمایند.

لنین که بود؟

یک لنین تجریدی وجود دارد، نظریه پرداز، ایدئولوگ، فیلسوف و نویسنده آثار ۴۵ جلد.

لنین دیگری را نیز مشاهده می کنیم، مرد عمل، بنیانگذار حزبی کوچک که در زمانی کوتاه به قدرت دست یافت، رهبری انقلابی که علیرغم هرچه راجع به آن گفته می شود، دنیا را به لرزه درآورد، خالق انترناسیونال انقلابی و پایه گذار حکومت شوروی.

مرد کوچک اندام دیگری هم هست، ریشو با پیشانی بلند و سی مو، سخنور و دارای اراده ای خلل ناپذیر که او را درخواهد یک بازرس آموزش و پرورش می بینیم. وی را می بینیم در زندان، در تبعید سبیری، در مهاجرت سوسیسی یا پاریس، در گروه های مهاجر انقلابی، در کتابخانه ها، با دوچرخه ای که با آن در حومه پاریس رفت و آمد می کند، یا در لهستان و فنلاند مخفیانه فعالیت می کند. و سرانجام او را در کرملین می بینیم. انقلاب، همه زندگی این جان شیفته زندگی بود!

اما لنین در شرایطی نبود که بخواهد برنامه ای را بطور منظم و سیستماتیک اجرا نماید. وی به ضرورت اندیشه تئوریک و تقابل و سنجش آن با واقعیت یقین داشت و می دانست چگونه با دشواری های غیر منتظره روبرو شود و با توجه به واقعیت ها موضع خود را تغییر دهد، آنچه که غالبا موجب می شد دیگران وی را بطور ابلهانه ای بنام "پراگماتیست" یا "اپورتونیست" محکوم نمایند. اما ابلهانه تر از هر چیز عاداتی بود که بعد ها به نقل قول از آثار وی بصورتی دلخواه و بدون توجه به زمان و مکان بوجود آمد.

پرستیژ و نفوذ لنین هم چون رهبر بی چون و چرای حزب انقلابی به وی اجازه می داد که بتواند با قاطعیت عمل نموده و به پیش برود. وی می دانست چگونه مانور داده یا هواداران خود را گرد آورد و یا در صورت لزوم از تهدید به استعفا و غیر استفاده کند. لنین به تنهائی در رهبری حزب بلشویک قرار نداشت، اما کاملا می توان معتقد بود که بودن وی، بودن هوش و سرسختی وی بطورگرا، روسیه نمی توانست آماده انقلاب شود. فرصت طلایی از کف می رفت و انقلاب اکتبر به وقوع نمی پیوست.

همه آنچه که گفته شد، نشان می دهد که برای رهبری تحول انقلابی پیش از هر زمان دیگر به یک حزب پیشاهنگ نیاز است. اما این حزب پیشاهنگ، آن حزب "اقلیت پیشرو" که توده های مردم کم آگاه را بدنبال خود می کشاند، نیست. در درون این حزب و در رابطه این حزب با جامعه باید مناسبات نوینی برقرار شود که متناسب با سطح کنونی آگاهی مردم و خواست آنها برای مشارکت در سرنوشت خود و جامعه و ضرورت بی جانشین حضور فعال مردم در امر ساختمان جامعه نوین باشد. حزبی که خود را بر فراز سر مردم و قیم جامعه بداند و پدر از آن حق تشخیص خوب و بد و داوری نهائی راهی که توده ها انتخاب کرده اند را در انحصار خود تلقی می کند، حزب راهبر تحولات انقلابی نخواهد بود.

با آنکه حزب ما همواره با اینگونه اندیشه ها بیگانه بوده است و در جریان انقلاب نیز متاسفانه از جمله معنود حزابی بود که قواعد دمکراتیک را پذیرفت و به گزینش و رای مردم احترام گذاشت، اما در این حد دیگر نمی توان متوقف ماند. اگر درست است که ساختمان جامعه نوین کار توده های مردم، از راهی که خود آنها بر می گیرند، هست و اگر هر فرد و یا هر انسان حق دارد و باید در سرنوشت جامعه خود مشارکت نماید، در این صورت حزب باید ابزاری باشد در خدمت جامعه، برای آنکه مردم بتوانند حق مشارکت خود در ساختمان جامعه نوین را تحقق بخشند. در این صورت، این حزب دیگر نمی تواند حزب یک اقلیت پیشرو و از جان گذشته و یا صرفا هواداران این و یا آن اندیشه فلسفی خاص باشد، ولو اینکه در تجزیه و تحلیل مسائل اجتماعی تئوری ها و اندیشه های خاصی را راهنمای خود بداند. چنین حزبی باید حزب همه مردم باشد. این همان اصل بسیار مهمی است، که در جریان پایه گذاری حزب ما نیز بدان بدقت توجه شد و در اساسنامه و نامی که برای آن اتخاذ شد، انعکاس یافت.

توده های مردم در مجموع خود همگی خواهان یک تحول انقلابی در شرایط زندگی خود هستند. اما همگی به یک اندازه از آگاهی و اراده مبارزه برای این تحول برخوردار نیستند. حزب انقلابی باید این تنوع را در نظر بگیرد و برای هرکس به هر اندازه که می خواهد و می تواند در مبارزه شرکت کند، فضا و امکان مشارکت بوجود آورد. بر این اساس است که لازم است حزب درهای خود را نبندد و آنها را به روی جامعه بگشاید.

آیا این حزب بدین ترتیب نقش رهبری خود را در تحولات اجتماعی از دست نخواهد داد؟

حفظ نقش رهبری امری است که به استحکام و آبدیگی و صحت و درستی سیاست حزب بستگی دارد و اگر نه، به صرف آنکه خود را رهبر و پیشاهنگ دانستن، هیچ حزبی در جهان نقش "رهبری" بدست نیآورده است. "نگرانی" از اینکه به صرف باز شدن درهای حزب بر روی توده مردم، با همه تنوعات آنها، ناگهان همگان نیز بدرون حزب خواهند ریخت و آن را از هویت مشخص خود خالی نموده و یا نقش رهبری آن را زایل خواهند ساخت، نیز البته یک توهم است و برای جلب مردم، مبارزه ای طولانی و نشان دادن شایستگی اعتماد لازم است. درک نوین از نقش حزب در چارچوب استراتژی پشت سر گذاشتن سرمایه داری نه تنها از اهمیت نقش رهبری حزب نمی کاهد، بلکه بزرگی این نقش را که نه در نشستن به انتظار روز موعود، بلکه در مبارزه هر روزه و هر لحظه باید مدام اعمال شود، را برابرت افزایش می دهد. مسئله بر سر درک و تفسیری است که حزب از نقش خود و اعضای خود و رهبریت خود دارد. تمام مسئله در اینجاست که حزب انقلابی، حزب یک اقلیت پیشرو و گویا تا به آخر انقلابی نمی تواند باشد، بلکه حزب همه مردم باید باشد! این درک از نقش حزب بر مناسبات درونی و بیرونی آن تاثیر می گذارد و موجب می شود که هر عضو حزب به عنوان یک ارزش و یک نیرو در نظر گرفته شود، که حزب باید به شکوفاتی او یاری رسانده و او نیز متقابلا به شکوفاتی حزب کمک نماید. آن مناسباتی که کمونیست ها می خواهند در جامعه برقرار نمایند، ابتدا باید بتوانند قبل از هر جا در درون خود و در میان خود برقرار سازند.

همه اینها که گفته شد، فقط برای توضیح این مسئله بود که تا چه اندازه برخورد تاریخی با آنچه که بنام "لنینیسم" یا "مارکسیسم-لنینیسم" شناخته می شود، ضرورت فوری دارد، ضمن آنکه بدون شناخت عمیق از آنها امکان درک مراحل و پله های بالاتر یک استراتژی نوین گذار به سوسیالیسم وجود نخواهد داشت. باز بودن راه بحث و گفتگو و تبادل نظر در باره همه این مسائل، بنظر من می تواند به غنای فکری مجموعه حزب و اعضای آن کمک کند. بنا بر این بحث پیرامون انقلاب اکتبر و "لنین" و "لنینیسم" را باید از قالب های کهنه و تکرار ستایش های مکرر و بی محتوا خارج ساخت و آنها را به بحثی جدی برای گشایش راه های جدید تبدیل ساخت. سالگرد انقلاب اکتبر، فرصتی باید باشد، برای تعمق بیشتر پیرامون آنچه که گذشت و آنچه که باید بگذرد! احترام به لنین و انقلاب اکتبر، امروز جزاین معنی نمی دهد: گذشته را مرور

انقلاب یا کودتا؟

بدین ترتیب به نظریه تصرف و اعمال قدرت تبدیل گردید و تحقق اهداف کمونیستی به آینده ای نامعلوم واگذار شد. درحالیکه تمام اندیشه و عمل لنین بر روی چشم انداز تحول کمونیستی متمرکز بود.

مارکسیسم و لنینیسم

بدین ترتیب وقتی که در سال ۱۹۷۹ حزب کمونیست فرانسه تصمیم گرفت "مارکسیسم لنینیسم" را به عنوان مبنای سیاست خود کنارگذارد، هدف به هیچوجه نفی لنین نبود، بحث نه بر "لنینیسم" که بر سر "مارکسیسم-لنینیسم" بود. بحث بر سر این بود که دکترینی چند طبقه که مارکس و انگلس آن را بنیاد گذارده و لنین هم بعداً چیزی به آن اضافه کرده باشد را ما دیگر نمی توانستیم بپذیریم. "لنینیسم" در تضاد با لنین قرار داشت، زیرا که مارکسیسم در آثار لنین هرگز نه به عنوان ماتریالیسم فلسفی کامل و پایان یافته معرفی شده بود و نه به عنوان یک سیستم علمی بسته و دارای انحصارجهانشمول با یک سری قوانین تغییر ناپذیر و مستقل از زمان و مکان تلقی گردیده بود. برعکس خط سرخ در تمام آثار لنینی چیزی نیست جز "تحلیل مشخص از شرایط مشخص".

حزب

این اندیشه قبل از هرچیز در مورد مفهوم "حزب" صادق است. آیا این درست است که حزب "لنینی" را آن شیوه سازمانی بدانیم که در سال ۱۹۰۲ برای یک گروه کوچک انقلابیون خرفه ای مخفی تدوین شده بود، ولو اینکه این سازمان توانسته باشد کارآئی خود را در شرایط دشوار سال های انقلاب و جنگ داخلی به اثبات رساند؟ لنین برای ایجاد یک سازمان متمرکز و مبارزه جو بسیار تلاش کرد و حتی برای این سازمان از نام های نظامی استفاده می کرد. وی در سال ۱۹۲۰ حزب را پیشاهنگی می دانست که نقش رهبری طبقه کارگر را بعهده داشت، طبقه ای که باید دیگر طبقات را رهبری می کرد. این حزب به حزبی واحد تبدیل شد و دیگر احزاب سیاسی در جریان نبردهای حاد طبقاتی از صحنه حذف شدند. اما بدیهی است که این شکل از سازمان انقلابی برای خود لنین نیز جنبه ماوراء تاریخی نداشت.

همینجا و درحالی که باید گفت که همین مطلب در مورد دیکتاتوری پرولتاریا صادق است، زیرا که دموکراسی پدیده ای ثابت و مجرد نیست و آن را باید براساس شرایط مشخص و واقعی تعریف و برقرار ساخت. درهرحال، آیا می توان بدون آنکه خود را در شرایط کنگره دهم حزب کمونیست (بلشویک) روسیه در سال ۱۹۲۱ قرار داد، هم چنان به مفهوم ثابتی از حزب و سازمان حزبی اعتقاد داشت؟ در آن زمان مسئله وحدت حزب در مرکز مباحثات داخلی قرار داشت. شورش ناریان "کرونشات" قدرت شوروی را به خطر انداخته بود. کنگره از یکسو پایه های برنامه "تپ" (سیاست اقتصادی نوین) را تدوین کرد و از سو دیگر دو تصمیم مهم در باره مرکزیت دموکراتیک اتخاذ کرد: نخست ممنوعیت تشکیل فراکسیون (یا گرایش و جریان سازمان یافته) و دیگری انتشار بحث و نظرها برای تجزیه و تحلیل و انتقاد از سیاست و عمل عمومی حزب. تفسیر استالین از تصمیم نخست به نفی هرگونه تفاوت انجامید و تصمیم دوم هم اساساً به اجرا گذاشته نشد. انحراف از خواسته های لنین آغاز گردید.

آیا پروستریکا بازگشت به لنین بود؟

پروستریکا هدف خود را بازگشت به لنین اعلام داشت و دلیل آن را هم اعلام داشت: تلاش برای یافتن مشروعیت، انتقاد ضمنی از دوران پس از لنین و در نتیجه ادامه راه وی. صرفنظر از آنکه بعدها معلوم شد که برای بسیاری از مبتکران پروستریکا، پروژه کمونیستی لنین اهمیت چندانی نداشت، اما غیر ممکن می نمود که بتوان از همان ابتدا به عقب بازگشت و هفتاد سال تاریخ شوروی را بنام "سیاست لنین" محکوم کرد. به این ترتیب اشاره به لنین بر روی دو محور متمرکز بود: سیاست اقتصادی نوین یا "تپ" و اندیشه های بنیانگذار اتحاد شوروی در آخرین سالهای حیات وی.

"تپ" یا سیاست نوین اقتصادی در سال ۱۹۲۱ به اجرا گذاشته شد، تا آنجا که گفته لنین، زیاده زوی های دوران کمونیسم جنگی را بر طرف نماید. فضائی برای بازگانی و موسسات آزاد بوجود آمد. مالیات از دهقانان جانشین مصادره مازاد نگردید. این یک عقب نشینی بود که لنین آن را ضروری می پنداشت و خطرات آن را آگاهانه پذیرا شده بود. اقتصاد تا حدودی به راه می افتاد، اما خطر قدرت گرفتن سرمایه داری وجود داشت. لنین در گزارش سال ۱۹۲۱ خود در باره "تپ" تا به آنجا پیش می رود که می نویسد، باید براساس

آیا اکثر یک کودتا بود؟ برخی ها چنین ادعائی دارند. خوب، تنها دستجات نسبتاً کوچکی برای سرنگونی حکومت موقت حرکت کردند، اما تصمیم به استفاده از یک شرایط کاملاً استثنائی حاصل تجزیه و تحلیل بسیار دقیقی بود، که لنین از انقلاب ۱۹۰۵ به عمل آورد. پرولتاریا به تنهائی قادر به فتح قدرت نیست، سربازانی که غالب آنها دهقان بودند و تزارینسم را در فوریه سرنگون ساخته بودند، حاضر نبودند حکومتی را که نمی خواست هیچ چیز را تحول بخشد، بپذیرند. سربازان خواهان صلح بودند، دهقانان خواستار زمین و لنین به حق می گفت: اکثریت خلق با ما است. در نتیجه کنگره شوراها از فردای تصرف قدرت مشروعیت یافت.

لنین از همان دوران انقلاب ۱۹۰۵ معتقد بود که این انقلاب جنبش انقلابی جهانی را بیدار ساخته و حتی به شکلی پیامبر گونه بیداری شرق را پیش بینی کرد. واقعیت به سرعت تحولات جدیدی را پیش آورد و روسیه پس از اکتبر ۱۹۱۷ ناچار گردید به تنهائی جاده کمونیسم را بپیماید. از این لحظه به بعد لنین در گرد باد حوادث و تحولات غیر منتظره قرار گرفت که با شجاعت و خلاقیت به مصاف آنها رفت. برنامه کمونیستی وی از هر سو زیر فشار قرار گرفت، تا جایی که بتدریج بر اثر بیماری و با توطئه از رهبری امور دور گردید و سرانجام نیز به نحوی زودرس و بدنبال یک عمل تروریستی نیمه تمام، در سن ۵۳ سالگی درگذشت.

اکنون بازگردیم به پرسش بزرگی که بطور مداوم مطرح می شود: آیا استالین در لنین وجود داشت؟ هم آری و هم نه. آری، زیرا که انقلاب دیگری بوقوع نپیوست، جامعه همان جامعه و در جنبش خود باقی ماند و یک سلسله تحولات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در حال شکل گیری و تدارک به اجرا گذاشته شد. استالین نفی لنین یا در نقطه مقابل وی نبود، به ظاهر لنین را ادامه داد، اما در حقیقت گسست رادیکال در مفاهیم، اهداف و شیوه هدایت امور، نوعی خیانت به لنین بود!

بی شک مقدمات سیاست استالینی در فاصله ۱۹۱۷ تا ۱۹۲۴ شکل گرفت، اما در چارچوب شرایطی بسیار پیچیده و متضاد که هرگز نباید آن را از یاد برد. دلیل این امر از یکسو تصمیماتی بود که بر خلاق نظر لنین گرفته می شد و نمایی تسوان وی را در آن دوران قسادر مطلق تصور کرد، و دلیل دیگر تصمیمات اشتباهی بود که لنین خود نخستین کسی بود که آنها را مطرح کرد. مسائل فوری و فزونی و تحولات اجتماعی که همه از آن اطلاع دارند نیز فشار بسیار زیادی را وارد می آورد. لنین در سال ۱۹۲۲ گفت که کمونیست ها به جای آنکه حوادث را هدایت کنند، خود بدنبال توده عظیم دستگاه بروکراتیک کشیده شده اند. بقول لنین پرولتاریا در حال "محو" شدن بود، زیرا که از یکسو قریباً نخست جنگ داخلی به شمار می رفت و از سوی دیگر با جذب دستگاه اداره کشور شده بود و یا برای خوراک به سمت زمین ها باز گشته بود. ضمن آنکه در این دوران تمام سرمایه داری جهانی نیز علیه انقلاب متحد شده بود.

بسیار گفته می شود که لنین مبتکر سرکوب های خونین بوده است. این درست است که وی به "ترور سرخ" متوسل شد، یعنی آنچه که در سال ۱۹۱۷ امیلواری بسیار داشت که بتوان از آن پرهیز کرد، اما وی در سال ۱۹۲۰ با اشاره به تجربه انقلاب فرانسه آن را اجتناب ناپذیر دانست، زیرا که همانند انقلاب فرانسه، این دیکتاتوری توسط یک حزب انقلابی پیروزمند که تمام بورژوازی جهانی آن را به محاصره در آورده اند به اجرا در می آید.

در دوران جنگ داخلی که خطر مرگ برای انقلاب وجود داشت، لنین معتقد بود که دیکتاتوری پرولتاریا باید در آن واحد بسیار قاطع و در عین حال همراه با تدابیر اجتماعی، حقوقی و اقتصادی برای اتحاد با اکثریت دهقانی باشد. دستگاه پلیسی و شکل حاد و خشونت آمیز مبارزه طبقاتی در ازبساط با مرحله ای بسیار حساس برای انقلاب قرار داشت، اما بعدها از سوی استالین شکل دائمی به خود گرفت و در جهت اهداف دیکتاتورمنشانه وی به کار افتاد.

به همین نحو گفته می شود که سوسیالیسم دولتی ریشه در برخی دیدگاه های لنین داشت. لنین چه در سپتامبر ۱۹۱۷ و چه در آوریل ۱۹۲۱ معتقد بود که سوسیالیسم باید بتواند تمام مردم را سازمان داده و مانند سرمایه بزرگ از مدرن ترین تکنیک ها بهره گیرد و یک سازمان اجباری از همه مردم به شکل کمون های مصرف و تولید، بوجود آورد. در اینجا ما هسته های برخی از نظرات تمرکز گرا و سیستم برنامه ریزی را با موفقیت ها و زیاده روی های آن می بینیم، اما کاملاً غیر منصفانه است که لنین را منتهم به پایه ریزی دکماتیسیم استالینی بنامیم. لنین اگر به آثار مارکس و انگلس اشاره می کرد، هدف وی هیچگاه "گاریست" خشک آنها نبود. استالین مجموعه ای از نظریات را که به منظور اهداف آموزشی ساده گردیده بود، "لنینیسم" نامگذاری کرد و آن را به کاریکاتور تبدیل کرد و به عنوان توجیه اراده گرانی به کار گرفت. لنینیسم

بقیه ریشه های انفعال از ص ۳۳

مبارزه متنوع آنان را موجب می شود. شعار «وحدت خواهی» به ضد خود تبدیل می گردد: تشتت صفوف! «آشتی ناپذیری» به تاجر آینده آلیستی و عدم تحرک عملی می انجامد!

۲- حکم «عقب نشینی و تغییر مواضع رژیم کنونی زیر فشار توده ها»، که بلافاصله بعد از حکم نفی هرگونه تحول در رژیم، بیان شده است، بنا حکمکم زیر در همان نوشته در تضاد قرار می گیرد:

«(فشار توده ها) به عنوان عنصر «روز» محیط خارجی و پیرامونی «شب» در «چارچوب حاکمیت ولایت فقیه» در جمله اول حکم، بکلی در بررسی امکان تغییرات «حاکمیت ولایت فقیه» از نظر دورمانده است ساگر فشار توده ها می تواند موجب تغییرات شود، پس حکم «هیچگونه...» مطلق گرای بی پایه است. و لذا بررسی را به سطح یک حکم غیردیالکتیکی تنزل داده و کل نظر را به یک بررسی التقاطی تبدیل می سازد.

- تن دادن به این موضع التقاطی، گرچه «نشانه» ای از امکان شناخت را با خود دارد، اما چون این نشانه نیز در سطح و لفظ باقی می ماند و به عرصه تحلیل اوضاع راه نمی یابد، لذا قادر نیست به یک برداشت علمی ختم شود. یعنی این بررسی التقاطی، از جمله قادر نمی شود به این پرسش پاسخ دهد، که برای تداوم و تعمیق این تغییرات چه باید کرد؟ و متحدان این مرحله از تغییرات کدامند؟

۳- «با تعمیق همه جانبه بحران رژیم، مدتی است که بحث جدی در درون رهبری رژیم پیرامون بازکردن سویاپ های اطمینان... در جریان است... از جمله در دفتر ریاست جمهوری و در میان مشاوران رییس جمهور...»:

- این حکم نیز اعتراف مجددی است به وجود اهرم های خواستار تغییر در «درون» «شب مطلق»، و با حکم ایده آلیستی-متافیزیکی و مطلق گرای اول در تضاد است و ضمناً اعترافی است به قانون دیالکتیکی «تغییر و شدن مداوم» هر پدیده!

- حکم، هم آنچه را «بحران رژیم» می نامد، تشخیص می دهد، و هم کوشش حاکمیت برای تغییرات، یعنی عقب نشینی و انطباق خود با شرایط ایجاد شده را می بیند. اما تغییرات را، برخلاف ادعاهای قبلی خود (در حکم شماره ۲)، که آن را ناشی از فشار توده ها اعلام کرده است، یک سوپیه و مطلق گرایانه ناشی از عقل و درایت «رهبری رژیم» قلمداد می سازد، که گویا می خواهد «سویاپ های اطمینان» ایجاد کند!

- بی اعتمادی به توده ها، به نفی امکان تغییرات در جامعه زیر فشار آنان می انجامد و آنها را از فعالیت بازمی دارد، زیرا گویا تا لحظه انفجار، امکان تغییرات نیست: یعنی دوری دورانی و فاجعه انگیزی، که در خدمت تداوم حیات «رژیم» است!

- ترویج بی اعتمادی به تغییرات ممکن، زیرا آنها گویا تنها «سویاپ های اطمینان رژیم» هستند-استدلالی که «ماورا، چپ» دوران سلطنت شاه سابق نیز دربار فرم های ارضی مطرح می ساخت، یعنی محکوم ساختن توده ها به قبول نقش ناظر و غیرفعال در جامعه!

- برخورد اراه گرایانه (ولونتاریستی)-ایده آلیستی به واقعیت موجود در جامعه ایران-که به اعتراف حکم هم عامل «خارجی» و هم عنصر «درونی» تغییر (فعلاً تغییرات کمی) در آن وجود دارد و عمل می کند، و آنکه این دو قابل شناختند- در جمله بعدی به روشنی دیده می شود، زمانی که حکم این «بحث جدی» را تنها به «دفتر ریاست جمهوری و در میان مشاوران رییس جمهور» محدود می سازد.

واقعیت آنست که این «بحث جدی» سراسر جامعه را فراگرفته است، نه فقط دفتر ریاست جمهوری را. حتی مروری گذرای نشریات چاپ داخل کشور هم می تواند این واقعیت در برابر هر عضو ساده حزب قرار دهد. چرا نویسنده «نامه مردم» نمی تواند آنرا ببیند و یا چرا نمی خواهد آنرا ببیند؟ سئوالی است که باید از منتشر کنندگان «نامه مردم» پرسیده شود. از جمله استعفا آیت اله مهدوی کنی از ریاست «جمعیت روحانیت مبارز تهران» که چندی پیش از برگزاری انتخابات دوره پنجم مجلس اسلامی اعلام شد، بعلم مخالفت او با خواست حجت الاسلام ناطق توری عملی شد، که مایل بود این «جمعیت...» را به حزب تبدیل سازد. این جدال تا حد شدیدترین کشمکش ها در تشکل های حاکم نظیر جامعه روحانیت مبارز و جمعیت مؤتلفه اسلامی پیش رفته است و در بدنه حکومت و پیرامونیان آن نیز شدت جریان دارد و موافقت ها و مقاومت های پیرامون آن به نشریات چاپ داخل کشور راه یافته و می یابد!

اگر در چنین شرایطی «نامه مردم» پایه بررسی خود را تنها بر روی شرکت «دفتر ریاست جمهوری و مشاوران» آن در این «بحث جدی» (بقیه در ص ۲۳)

مناسبات سرمایه داری موجود حرکت کرد، ضمن اینکه این مناسبات شبه سرمایه داری درحاشیه جامعه و قانونیت توسعه می یافت و به ادامه حیات کشور یاری می رساند. لنین هدف این عقب نشینی را کسب قوا «برای بدست آوردن قدرت حمله نهانی» سوسیالیستی می دانست و سیاست «تپ» را سیاستی «جدی و دراز مدت» در نظر می گرفت. استالین بر همان اندیشه «بدست آوردن قوا» برای حمله «تکیه کرد و از سال ۱۹۲۹ با «چرخش بزرگ» به سیاست «تپ» پایان داد و برنامه کلکتیویزاسیون و تسریع صنعتی شدن را در پیش گرفت که پیامد های شومی داشت. در جریان پرسترویکا اشاره دوباره به «تپ» دو هدف را در برابر خود داشت: مبارزه با شیطانی شمردن بازار از یکسو و تاکید بر شیوه کار لنین و شناخت اشتباهات و تغییر سیاست از سوی دیگر.

اطلاعات ما از اندیشه های لنین در آخرین ماه های حیات وی مبتنی بر چند نوشته ایست که وی توانست به نزدیکانی که به او دسترسی داشتند، دیکته کند. لنین که بر اثر بیماری و بر اثر توطئه دستگاه رهبری تحت نفوذ استالین از قدرت و تعقیب سیر حوادث کشور دور و برکنار شده بود، باید در این دوران یک تراژدی واقعی را گذرانده باشد. وی نگران از سیر حوادث کشور به بررسی خود و ارزیابی گذشته مشغول بود و در باره جهت گیری کشور به سوی سوسیالیسم می اندیشید و می نوشت. شاید وی هنوز نتوانسته بود به یک طرح و برنامه عمومی و همه جانبه دست یابد، اما در مقاله معروف خود به سال ۱۹۲۳ در باره تعاونی ها، آن را بعنوان شیوه اصلی اقتصادی-اجتماعی در آینده کشور ارزیابی کرد و متذکر شد: «تمام دیدگاه ما پیرامون سوسیالیسم بطوری بنیادین دگرگون شده است. وی این دگرگونی را چنین توصیف می کند: «ما مرکز ثقل فعالیت خود را بدستی بر روی مبارزه سیاسی، انقلاب، تصرف قدرت و غیره قرار داده بودیم، امروز... این مرکز ثقل بر روی فعالیت مسالمت آمیز سازماندهی «فرهنگی» قرار گرفته است». او خواهان بازسازی جدی نظام اداری کشور به ارث رسیده از تزاریسم بود و بنحوی آشتی ناپذیر با شوینیسیم روس بزرگ مبارزه می کرد. لنین انقلاب فرهنگی را بویژه برای توده دهقانان در درجه نخست اهمیت قرار می داد و گسترش تمدن را هدف و شرط گذار به سوسیالیسم می شمرد. لنین خواهان حاکمیت یافتن شناخت و درک منطقی قضایا بود و چنانکه در آخرین مقاله اش می نویسد: «تحقق این امر سالهای بسیار بسیار درازی را لازم خواهد داشت». اما مرحله تازه ای که پس از مرگ او آغاز گردید، درست برخلاف آخرین وصایا و اندیشه های وی به پیش رفت.

لنین و ما

ولادیمیر ایلیچ اولیانف- یا «الودیا» برای دوستان و رفقا- برخلاف آنچه که می خواهند به زور به ما بقبولانند، آن نظریه پرداز تنگ نظر و دیکتاتور نیست که آرزوهای تخیلی وی پس از بدبخت کردن یک عده از ملت ها در هم پاشیده باشد. لنین آن پیامبر و سازمان ده خطا ناپذیر که همه چیز را دانسته و فهمیده و پیش بینی کرده باشد، نیز نیست. اما قرن بیستم را بدون اندیشه لنین، بدون آثار لنین، بدون کار و مبارزه لنین نمی توان بطور کامل راز گشائی کرد. آنچه که لنین بر زمینه اندیشه مارکسیستی انجام داده است، صرف نظر پذیر نیست. شناخت تاریخ همواره برای درک امروز و در نتیجه تدارک آینده ناگزیر است و این امر و امروز بیش از هر زمان دیگری لازم است. امروز که ضرورت تحول و دگرگون ساختن ما را و می دارد تا تصویری دقیق از آنچه که بودیم و هستیم، داشته باشیم.

انقلاب اکتبر واقعیت و افسانه اتحاد شوروی و آنچه که لنینیسم نامیده می شود، بیش از آن بر روی کمونیسم فرانسه تاثیر داشته است که بتوان از داشتن درکی روشن در پیرامون آن خود را معاف پنداشت. حزب کمونیست فرانسه در واقع به عنوان بخش فرانسه اترناسیونال کمونیست-به پایه گذاری لنین- فعالیت خود را آغاز کرد، زیرا به انقلاب جهانی می اندیشید. برای ما انقلاب روس پایه گذار یک سلسله اصول بنیادین بود. احزاب عضو اترناسیونال کمونیست وظیفه ای جز آن نداشتند که این اصول را «با ویژگی های کشورهای مختلف تطبیق دهند». حزب کمونیست با آنکه وارث تمام اندیشه های مترقی فرانسه بود، اما عمیقاً مهر و نشان نخستین انقلاب پرولتری و رهبری حزب روسیه در اترناسیونال کمونیست را بر خود داشت. برخی ویژگی های ملی نظیر تاثیر ژاکوینیسیم و غیره نیز در این امر موثر بوده اند. همه اینها نیاز به اندیشه و مطالعات عمیق تر دارد. بهر تقدیر این پرسش در مرکز بحث های کنونی پیرامون کمونیسم است و لنین همراه با آنها!

همگرایی جنبش انقلابی را به کجا می برد؟

الف. آذرنگ

«ارتش های شکست خورده خوب درس می گیرند».

(لنین. بیماری کودکی چپ روی)

زمانی که کمونیست ها با ارزیابی کامل انواع وسایل، ابزار و زمینه هایی که سرمایه داری توانست با استفاده از آنها، ضربات سنگینی به اولین تجربه ساختمان سوسیالیسم بزند، و متعاقب آن، از انشعاب، تفرقه و ارتداد در جنبش کمونیستی جهانی حمایت کامل کند، جای خاصی نیز به مفهوم "چندگرایی" (پلورالیسم) داده شد. شاید هیچ نمونه دیگری را نتوان یافت، که مفهومی غیرعلمی و ضد مارکسیستی، مانند "چندگرایی" در صفوف جنبش انقلابی طبقه کارگر رسوخ کرده و چنین اثرات مخربی بسیار آورده باشد. در نگاه اول "چندگرایی" نه تنها بی خطر، بلکه حتی مثبت هم به نظر می رسد.

"چندگرایی" در وسیع ترین و عام ترین شکل آن مترادف است با تنوع، آزادی، تحمل متقابل و رقابت دوستانه و متضاد با گروه گرایسی، جزم گرایی، عدم تحمل متقابل و دیکتاتوری. "چندگرایی" در این زمینه عام دارای بار مثبت بوده و مورد پذیرش همگانی است. اما در کنار این برداشت عام، "چندگرایی" در زمینه های مختلف فلسفه، سیاست، اقتصاد و تئوری و پراتیک حزب انقلابی طبقه کارگر معانی متفاوت و ویژه ای بخود می گیرد. در عمل نیز این معانی و برداشت های ویژه هستند که بیشترین خطر را برای منافع طبقه کارگر همراه دارند. از این نظر، واژه "چندگرایی" نیز از آنجا که شبیه واژه "آزادی" است، به رغم پذیرش جهانی آن، کلمه ایست که می تواند، مانند آزادی، به سادگی مورد سوءاستفاده قرار گیرد. هنگام بحث از "آزادی" همه چیز وابسته به آن است که این واژه در چه زمینه ای استفاده شده و به عبارت دیگر، محتوی طبقاتی آن چه باشد (برای بحثی جامع درباره آزادی و محتوی طبقاتی آن نگاه کنید به "آزادی ها کلمه بزرگی است. ولی در سایه پرچم آزادی صنایع، یغماگرانه ترین جنگ ها برپا شده است و در سایه پرچم آزادی کار زحمتکشان را چپاول نموده اند" (چه باید کرد؟ منتخب آثار - جلد اول - بخش اول ص ۲۴۸)

پایه فلسفی "چندگرایی"

در ابتدایی ترین شکل فلسفی آن، "چندگرایی" اشاره به جهان بینی دارد که طبیعت یا هستی، یا واقعیت را مجموعه ای از اجزاء مستقل می بیند و نه یک ذات واحد. این فلسفه مدعی است که نمی توان واقعیت را به یک اصل یا گوهر واحد کاهش داد. فلسفه "چندگرا" در تقابل کامل با ماتریالیسم دیالکتیک است که به یگانگی گوهر جهان معتقد بوده و جهان را با توجه به ماده و اشکال آن تعریف می کند.

"چندگرایی" فلسفی علیرغم تقابل اساسی اش با ماتریالیسم، از درگیری رو در رو با آن پرهیز کرده و در عوض با پیش کشیدن مفهوم تنوع و اینکه ماتریالیست ها همانقدر محق هستند که ایده ایست ها، مساله اساسی فلسفه، یعنی رابطه شعور انسانی با جهان مادی خارج را، در حاله ای از ابهام قرار می دهد، با پرهیز از اتخاذ یک موضع کاملاً روشن در کنار ماتریالیسم و یا در کنار ایده ایسم، "چندگرایی" بدنبال یافتن راه سومی است، راهی میانه که ناگزیر مشکلی بر برخوردی التقاطی به جهان است.

"چندگرایی" محصل لیبرالی جامعه مدنی بورژوازی را تشکیل می دهد. طبقه سرمایه دار با تبلیغ افکار متکی بر "چندگرایی"، از یک طرف واقعیت تمرکز قدرت اقتصادی و سیاسی در این جوامع را انکار کرده و از سوی دیگر مبارزه جنبش انقلابی طبقه کارگر در جهت اتحاد همه زحمتکشان را امری خلاف منافع طبیعی جامعه وانمود می کند. طبقه سرمایه دار بدین ترتیب، از "چندگرایی" بیشترین بهره برداری را در استحکام هژمونی طبقاتی خود می کند. به گفته پرفسور "هانس هینس هولس" (H. H. Holz)، دانشمند مارکسیست-لنینیست معاصر، "چندگرایی یعنی استراتژی بورژوازی در دفاع از هژمونی طبقاتی اش" (فروپاشی و آینده سوسیالیسم - متن انگلیسی ص ۹۱)

چندگرایی و جنبش انقلابی طبقه کارگر

طبقه کارگر که وظیفه تاریخی درین پرده نیرنگ "چندگرایی" طبقه سرمایه دار را به عهده دارد، متأسفانه خود از سیرایت ایسن افکار در درون صفوفش مصون نیست، چرا که بگفته "لنین" «دیوار چین این طبقه را از طبقات دیگر جدا نکرده است».

سرچشمه نفوذ افکار "چندگرایی" در جنبش انقلابی طبقه کارگر را می توان در فقدان هشجاری و ضعف ایدئولوژیک احزاب کمونیست، نفوذ مداوم افکار خرده بورژوازی در طبقه کارگر و تبلیغات مستمر طبقه سرمایه داری یافت.

- در ارتباط با جنبش چپ ایران، بدون اغراق در یک دهه اخیر "چندگرایی"، آسب ترویج ایدئولوژیکی بوده است که سرمایه داری توانسته است فعالیت ها برای نفوذ و تسلیم از درون بخشی از جنبش چپ بکار گیرد. گرچه برجسته ترین نمونه از نفوذ و اثرات مخرب افکار "چندگرایانه" را می توان در صفحات نشریه کار، ارگان سازمان فداییان خلق (اکثریت) و سیاست های اخیر این سازمان دید، ولی باید بیاد داشت که هیچ گردانی از جنبش چپ بخودی خود دارای مصونیت ذاتی و طبیعی در مقابل "ویروس" این افکار انحرافی نبوده و مصونیت موثر و واقعی را تنها می توان از طریق هشجاری کامل، دفاع از پاکیزگی ایدئولوژیک طبقه کارگر در برابر نفوذ گرایشات خرده بورژوازی و تبلیغات سرمایه داری جهانی بدست آورد.

نفوذ فلسفه "چندگرایی" در درون جنبش انقلابی طبقه کارگر، تحت عنوان بی خطر و به ظاهر "معتدانه" همزیستی مسالمت آمیز اندیشه ها با ارایه ترکیب درهم و برهمی از نظرات که در تقابل آشکار با جهان بینی واحد، علمی و ماتریالیستی طبقه کارگر قرار دارند، خاک در چشم این طبقه می باشند. این سیاست اولاً در توجیه مجموعه ای از مکاتب، نظرات و گرایش ها بکار گرفته شده و تلویحاً و یا آشکاراً به همه نوع نظرات غیرعلمی حقانیت می بخشد. ثانیاً از طریق قاجاق نظراتی که خلاف واقع بوده آنها قبلاً ثابت شده است، به بحث جنبش، حرکت بسوی جلو آن را کند می کند. نشریه "کار" به ویژه صفحه "دیدگاه ها" آن، بهترین نمونه عملکرد سیاست های "چندگرایانه" است. این نشریه در شماره ۱۲۵ خود می نویسد «آنجا که بحث و گفتگو در مورد مسایل میرم جامعه، کشور و جنبش ما مطرح و لازم است، حريم کشیدن و تقدیس بخشیدن را نمی پذیرد و این روش را به نفع شکوفایی نظرها، که ما بیش از هر چیز به آن نیاز داریم، می داند.» نظری ظاهراً معتدل و معتدانه است، ولی در عمل نشریه "کار" اکثریت نه تنها به مسایل میرم جامعه، کشور و جنبش نمی پردازد (نگاه کنید به مقاله "دفاع از حریم گار مقدس" - راه توده شماره ۴۶) بلکه طی آنچه هم که مطرح می شود، به غیر علمی ترین نظرات میدان داده و غیرمعتدانه ترین حملات به جنبش طبقه کارگر، دستاوردهای مبارزاتی آن در زمینه های نظری و علمی، حزب آن، حزب توده ایران را ممکن می سازد.

با توجه به سطح علمی و محتوای مباحث مطروحه در صفحه "دیدگاه های" نشریه "کار" اکثریت چند و چون شکوفایی نظرها در حدی خواهد بود، که از بحث هوادارانه نظر مسطح بودن زمین می توان انتظار داشت. خواننده خود می تواند به شماره های مختلف نشریه "کار" مراجعه کرده و گواه بر این مدعا باشد. بعنوان نمونه به نظراتی که در دو مقاله "کار" شماره ۱۲۵ و ۱۲۱ در ارتباط با موضوع بسیار مهم توسعه نوشته شده اند، اشاره می کنیم. در مقاله ای تحت عنوان "صلح، دمکراسی و توسعه" در آن شماره کار می خواهیم: «برابری جنوب با سطح رفاه شمال امری است غیرممکن، که در تضاد جدی با ظرفیت های کره خاکی قرار می گیرد. بعبارت دیگر کاروان فزون خواهی نامحدود انسانی، دیوار ظرفیت های محدود کره زمین را در برابر خواهد داشت.» در "کار" شماره ۱۲۱، در مقاله دیگری تحت عنوان توسعه، مساله اساسی امروز و فردا می خوانیم که برنامه های توسعه باید از سرمایه گذاری روی انگیزختگی های مبنی بر سرخوردگی و ناامیدی (بخوان جواب به نیاز توده ها) پرهیز کرده و گسترش فرهنگ سازندگی و اصلاحات تدریجی را به ...» نویسنده مقاله مزبور دلیل اصلی توسعه نیافتگی ایران را فقدان تلاشی تعمیق یافته، درنگر و مبنی بر تحقیق و پژوهش و ناظر به همه ابعاد و ارکان جامعه در جهت دستیابی به برنامه توسعه برای غلبه بر عقب ماندگی های دیر پای که ریشه در تاریخ و فرهنگ جامعه گسترده اند» می داند و ادامه می دهد «...چپ که نماد سنتی این حزب توده [ایران] بوده است، دیدی فراتر از کپی برداری از نسخه های پیچیده در آگاهی های اردوگاه های سوسیالیستی نداشته و وظیفه اش جز تطبیق خلاق آن بر شرایط جامعه بر عهده خود نمی دیده است».

برای نشان دادن میزان واقعی اثر این گونه "نظرات" در شکوفایی نظرها نیاز به هیچ توضیح اضافه ای نیست. ولی اشاره مختصر به نتایج عملی

خلع سلاح سازند و مبارزه اجتماعی را از محتوی جدی و تحول انگیز آن تهی و پوک گردانند» (بنیاد آموزش انقلابی ص ۴).

یکی دیگر از مظاهر و طرق نفوذ چندگرایی در جنبش کارگری که به رد ضمنی جهانشمول بودن فلسفه مارکسیستی می انجامد، اتخاذ این موضع است که مارکسیسم فقط یکی از جوانب جهان بینی مترقی معاصر است. این نظر مارکسیسم را از یک فلسفه اجتماعی به یکی از علوم اجتماعی تنزل می دهد. متأسفانه این نظر می تواند حتی در دفاع از جهان بینی طبقه کارگر هم منعکس شود. بعنوان نمونه در نامه مردم شماره ۴۴۷ ضمن رد نظرات هواداران سوسیال دمکراسی چنین گفته می شود: «این نیروها بدون آنکه زحمت مطالعه و بررسی حوادث و انطباق آنها را با علوم اجتماعی و از جمله مارکسیسم بدهند...» و یا در گزارش هیئت اجرایی به چهارمین پنلوم کمیته مرکزی حزب توده ایران در «نامه مردم» شماره ۴۴۶ در جهت رد سوسیال دمکراسی چنین می خوانیم: «نکته دیگری که به گمان ما توجه به آن حائز اهمیت است، این است که اصولاً کشورهای استبدادزده مانند ایران، آن شرایط و روابط ضرور را برای ایجاد جنبش های «سوسیال دمکراسی» ندارند، زیرا دیکتاتوری حتی خواهان اپوزیسیون «معتدل» نیز نمی باشد. ما کشوری را در تمامی منطقه خاورمیانه با شرایط مشابه ایران سراغ نداریم که در آن یک جنبش متکی بر اندیشه های سوسیال دمکراسی موجود باشد.

براساس تجربیات گذشته مبارزه در کشور ما چنین نظریاتی تنها برای طرح و اجرا در خارج از مرزهای ایران کارایی دارند و هیچگاه تاب آزمون شرایط اختناق زده میهن ما را نداشته و تا هنگامیکه ایران دوران نسبتاً طولانی از آزادی های سیاسی را تجربه نکند، نخواهد داشت.»

نظرات فوق نه تنها مارکسیسم را در حد یکی از علوم اجتماعی تنزل می دهد (همان چیزی که سوسیال دمکرات ها می خواهند) بلکه بطور ضمنی سوسیال دمکراسی را بعنوان یک هدف استراتژیک برای زمانیکه (ایران دوران نسبتاً طولانی از آزادی های سیاسی را تجربه) کند نیز می پذیرد. هدف در اینجا نقد نظرات فوق نیست، مقصود اصلی یادآوری این نکته است که در مقام دفاع از مارکسیسم هم می توان به دام نظرات «چندگرایانه» افتاد.

خدعه «چندگرایی» نهایتاً بر مسلا خواهد شد و مبارزان توده ای سهم مہی در تحقق این امر به عهده دارند. باید به یادداشت و هشباری ایدئولوژیک، مطالعه و بسط خلاق تئوری مارکسیستی-لنینیستی بخشی از مبارزه ماست.

بقیه ریشه های انفعال از ص ۳۳

قرار می دهد و محدود می سازد، ناپیگیری خود را در ارائه فاکت ها (اولین قدم در یک تحلیل علمی) و دوری خود را از یک تحلیل همه جانبه نشان می دهد، تا با این برخورد ذهنی، به اصطلاح «استدلال» خود در مشکوک بودن و هدایت حرکت های اجتماعی، که خود از آن کنار مانده است، را توجیه کند!

- براین اساس است که رشد جنبش نه ناشی از رشد تضاد های طبقاتی در جامعه. بلکه ناشی از تاکتیک ها و ترفندهای و «سوپاپ های اطمینانی» رژیم است! و لابد نویسنده این مطلب برای کل جنبش ها نیز همین اندیشه را در نظر دارد!

- این شیوه تفکر، رشد آگاهی اجتماعی را بنزد نیروهای ترقی خواه و حرکت هدفمند آنان را از جمله در انتخابات دوره پنجم مجلس اسلامی نمی بیند.

پایان سخن:

برداشت ایده آلیستی-متافیزیکی از شرایط اجتماعی ایران، فقدان یک تحلیل ماتریالیستی، یعنی تاریخی-طبقاتی، و دیالکتیکی، یعنی مشخص و بر پایه فاکت های پویا و تغییر یابنده موجود در جامعه، موجب می شود که «نامه مردم» نتواند شرایط تغییر یافته و پویای نبرد طبقاتی، اشکال متنوع جنبش نوین آزادی خواهی، تغییرات در جبهه ازتجاج و جبهه ترقی خواه-دمکرات-ملی را در ایران تشخیص دهد، متحدان تاریخی را بازشناسد و بسا ساجت بر موضعی پای فشارد، که او را در جرگه آن نثریاتی قرار داده اند، که از مطالعه آن، شناخت جدیدی از اوضاع ایران عاید خواننده نمی شود.

این پافشاری ذهنی، نه ارتباطی با مواضع حزب توده ایران دارد، و نه کسی-نه دوست و نه دشمن- آنها مواضع حزب ما ارزیابی می کند؛ لذا کوشش «نامه مردم» برای قانع ساختن مجله آرش در «سازش ناپذیری» مواضع «نامه مردم» تلاشی است در جهت پذیرش همسویی این طرز تفکر با طرز تفکری که آرش را منتشر می کند و یا برای آن، مقاله مورد بحث را نوشته است. همین نزدیکی و قربت است، که موجب می شود تا عنوان و مفهوم نهائی مقاله «نامه مردم» همان مفهومی و هدفی را در بر داشته باشد، که مقاله آرش دربرداشته است!

چنین نظراتی در سرنوشت نبرد طبقاتی که هم اکنون در جامعه در جریان است، ضروری می باشد. درست در زمانی که توده های زحمتکش مخالفت خود را با سیاست های تعدیل اقتصادی، با استفاده از همه امکانات ابراز می کنند و درست در زمانی که برنامه استراتژیک حزب توده ایران برای رشد و توسعه کشور و بهبود شرایط زندگی زحمتکشان، در اساسی ترین اصول آن مورد پذیرش نیروها و شخصیت های ملی درون کشور قرار می گیرد، این «برخورد اندیشه های» با طرح مسایل انحرافی و با حمله به حزب توده ایران، خاک در چشم جنبش زحمتکشان می پاشند.

پیام اقتصادی دو مقاله مزبور را از «کار» به زحمتکشان ایران و سرمایه داری جهانی، مقایسه کنید با نظراتی که در دورن جامعه ایران درباره مساله توسعه اقتصادی و راه رشد جامعه عنوان می شود. در اینجا به ذکر دو نمونه می پردازیم. دکتر «حبیب الله پیمان»، رهبر جنبش مسلمانان مبارز، طی سفر خود، در استکهلم اظهار داشت: «توسعه باید به طرف عدالت اجتماعی و سوسیالیسم پیشرفت کند... برای کشور ما، بعنوان یک کشور جهان سومی، باید یک چنین سرمایه داری عقب مانده، برای جلوگیری از عمیق تر شدن شکاف طبقاتی، سمت گیری سوسیالیستی اجتناب ناپذیر است.» (راه توده شماره ۴۳).

مهندس علی محمد عربستانی، نماینده اردبیل در مجلس چهارم شورای اسلامی و از فعالین نیروهای مذهبی دیدگاه های نشریه «مبین» را که او مدیر مسئول آن است، چنین تعریف می کند: «طرفداری از عدالت اجتماعی، حمایت از مستضعفین، پشتیبانی از تحقق جنگ فقر و غنا، مخالفت با حاکمیت سرمایه و سرمایه داری» (به نقل از نامه مردم - شماره ۴۷۷).

"چندگرایی" و ایدئولوژی زدائی

«فلسفه مارکسیستی، فلسفه ای ست جانبدار، یعنی سمت تاریخی خاص دارد و از پرتولاریا در مقابل بورژوازی دفاع می کند» (زنده یاد طبری - بنیاد آموزش انقلابی ص ۸). مارکسیست ها همیشه مبارزه بین ایدئولوژی ها را در چارچوب مبارزه طبقاتی ارزیابی کرده و شیوه ای جانبدارانه نسبت به مبارزه برای حقیقت اتخاذ می کنند. «چندگرایی» مخالف اصل حزبیت و جانبدار بودن فلسفه مارکسیستی بوده و شایع می کنند، که جانبداری مغایر با برخورد علمی به مسایل و واقعیت است. یکی از مظاهر نفوذ افکار «چندگرایانه» در جنبش کارگری، ظهور پدیده ایدئولوژی زدائی است. «چندگرایی» ایدئولوژی را امری ذهنی، بدون پایه عینی و نتیجه اندیشه مجرد گروه ها یا دسته های حزبی خاص دانسته و ادعا می کند که نباید فلسفه و علوم را از وجود هر نوع ایدئولوژی پاک کرد. ایدئولوژی زدائی در عمل به معنای زدودن ایدئولوژی طبقه کارگر و پذیرش فلسفه مورد حمایت سرمایه داری است. در جامعه سرمایه داری شعار بیطرفی و جانبدار نبودن و رها کردن ایدئولوژی از جانب هواداران نظرات «چندگرایانه» در عمل نقاب است که ماهیت واقعی قدرت و استثمار را می پوشاند، به گفته لنین: «در جامعه ای مبتنی بر تقسیمات طبقاتی، مبارزه بین طبقات متخاصم، در مرحله مشخصی از تحول خود، مطمئناً به مبارزه سیاسی می انجامد. اصل جانبدار نبودن، یعنی بی تفاوتی نسبت به مبارزه بین احزاب، اما این بی تفاوتی برابر با بیطرفی و کناره گیری از مبارزه نیست، زیرا در مبارزه طبقاتی جایی برای بی طرف وجود ندارد. از این رو در عمل، بی تفاوتی در مبارزه، به هیچ وجه به معنای بیرون بودن از مبارزه، کناره گیری از آن، یا بیطرفی نیست. بی تفاوتی حمایت ضمنی از قدرتمند، از آنهایی است که حاکمند.» (سوسیالیسم و آنارشیزم - کلیات آثار - جلد ۱۰ ص ۷۹).

روند ایدئولوژی زدائی در سازمان فداییان (اکثریت) را بایستی از زاویه نفوذ افکار «چندگرایانه» ارزیابی کرد. اعتراف جمشید طاهری پور در «کار» شماره ۱۱۶ بسیار آموزنده است، وقتی ضمن پیوستن به روند ایدئولوژی زدائی جایی در بین رهبران سازمان جستجو می کند، اعلام می دارد «ما یک سازمان سیاسی هستیم و سازمان سیاسی فرقه فلسفی نیست، تا برای خودش مشخصه و شناسنامه فلسفی داشته باشد.» این یعنی اعتراف به پذیرش فلسفه سیاسی-اجتماعی سرمایه داری.

برخلاف ادعای پیروان تازه از راه رسیده آن، پدیده ایدئولوژی زدائی تازه نبوده و نتیجه کشفیات نظری جدید آنها در پرتو تحولات سال های اخیر در جنبش کمونیستی و کارگری نیست.

حزب توده ایران از روز اول فعالیت خود درگیر مبارزه با این گرایش بوده و بیش از ربع قرن پیش، پیشتر از تشکیل سازمان فداییان، توجه مبارزین را به این واقعیت جلب کرده است که «بورژوازی و سوسیال رفرمیسم که از نقش ایدئولوژی انقلابی و جهان بینی انقلابی آگاهند از ایدئولوژی زدائی و از بیطرفی از جهت جهان بینی دم می زنند و می خواهند بدین ترتیب فرد انقلابی را

تجارت و خصوصی سازی

هدف انحصار طلبان است!

خصوصی سازی در ایران!

با مدیریت "سدا" الله لاجوردی عضو شورای رهبر موقوفه اسلامی در اختیار دارد. آنها قیوت کشاندن بخشی از روحانیت را، تا حد تبدیل کردن رهبر کنونی جمهوری اسلامی به سخنگوی خود را در اختیار دارند!

ادامه یا توقف برنامه "تعدیل اقتصادی" در جمهوری اسلامی، اساسی ترین بحث و در واقع مرکز تمام برخوردهای سیاسی- اقتصادی است، که اکنون در حکومت و پیرامون آن جریان دارد. "جمعیت موقوفه اسلامی"، "روحانیت مبارز" و تشکل های همسو که اکنون هیات رئیس مجلس اسلامی را با اکثریتی شکننده قبضه کرده اند، از جمله طرفداران ضرورت ادامه این برنامه و شتاب بخشیدن به خصوصی سازی است! آنها در حالیکه با شعارهای ضرورت عدالت اجتماعی در کارزار انتخاباتی اخیر شرکت کردند، در کمیسیون های مختلف مجلس همچنان سرگرم تدوین قوانین مربوط به این امر می باشند. آنها قدرت انحصاری را در جمهوری اسلامی برای پیشبردن همین برنامه اقتصادی خود می خواهند! طرح و برنامه ای که در همین شماره "راه توده" مقاومت جهان سوم را در برابر آن می خوانید و ما نیز عقیده داریم که باید بر محور همین خواست و درک عملی توده های مردم از نتایج آن باید مبارزه علیه حکومت راسازمان داد. مرتضی نبوی، سردبیر و مدیرمسئول روزنامه "رسالت" است که ارگان "ارتجاع بازار" باز شناخته شده است. او عضو شورای رهبری "موقوفه اسلامی" است و سرانجام در مرحله دوم انتخابات اخیر، با انواع صندوق سازی ها و حمایت رهبر جمهوری اسلامی و شورای نگهبان قانون اساسی به مجلس راه یافت. او در آخرین نطق خویش در مجلس چهارم، وقتی نماینده اردبیل "انصار حزب الله" و گروه های فشار سازمان یافته توسط موقوفه اسلامی- حجتیه را دارو دسته "شعبان بی مخ" جدید معرفی کرد و گفت که همه این کارها زیر سر انجمن حجتیه است، گفت: ای کاش مرده بودم و شاهد این نطق از پشت این تریبون مقدس نبودم!

راه توده در شماره ۳۷ خود مصاحبه مفصل او با روزنامه "رسالت" را تحلیل و منتشر ساخت. آنچه را در زیر می خوانید بخشی از آن تحلیل و مصاحبه است، که بیانگر دیدگاه های موقوفه اسلامی و روحانیت مبارز و تشکل های همسو با آن در جهت اجرای برنامه امپریالیست ساخته "تعدیل اقتصادی" است:

"... درباره بحث خصوصی سازی، ما معتقدیم که شعار این کار داده شد، ولی در عمل واگذاری کارها به مردم توفیق نداشت. (منظور از "مردم" نه مردم کوچک و بازار است، که ۹۰ درصد آنها در گذران خرج روزانه خود نیز وامانده اند، بلکه همان صاحبان نقدینگی، تجار و به ثروت دست یافتگان در جمهوری اسلامی از راه غارت کشور است)

در این سیاست ها قرار بر این بود که حجم دولت کاهش پیدا کند و راه برای عملگر و مشارکت مردم باز شود و آن کارهایی که در حقیقت اعمال حاکمیت نیست، تا آن جا که ممکن است به مردم واگذار شود... در برنامه اول و در ضمیمه هایش تقریباً لیست شده بود، که چه شرکت ها و کارخانجاتی باید واگذار شوند، ولی این کارها انجام نشد...

۴۵ درصد جمعیت ایران زیر ۱۵ سال

وزیر بهداشت و بهداری جمهوری اسلامی، در سمینا جمعیت و توسعه اعلام کرد که ۴۵ درصد از جمعیت ایران را افراد زیر ۱۵ سال تشکیل می دهند. در ۲۵ سال گذشته جمعیت ایران ۳ برابر و جمعیت شهر نشین ۲ برابر شده است.

نقدینگی ۶۵ هزار میلیاردی

از کل بودجه کشور، فقط ۵ درصد از طریق مالیات مستقیم تامین می شود. این آمار است که وزیر اقتصاد جمهوری اسلامی اعلام کرده است. او همچنین گفت که نقدینگی بخش خصوصی از ۱۸ هزار میلیارد در ابتدای برنامه اول به ۶۵ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است. این نقدینگی در اختیار همان هانی است که جمعیت موقوفه اسلامی سخنگوی آنان است و آن مالیاتی هم که به دولت داده نمی شود، در جیب همین طبقه می رود. انحصار قدرت را برای ادامه همین چپاول می خواهند و خصوصی سازی را در خدمت آن می دانند. (صفحه ۲۴ را بخوانید)

موقوفه اسلامی" و تشکل های همسوی با آن، که خواهان قدرت انحصاری را در جمهوری اسلامی است، سخنگوی کدام اقشار و طبقات است و در عین پایبندی به سنت های ارتجاع مذهبی و طرفداری از سرکوب بیشتر مردم و اختناق بیشتر در جامعه می خواهد مجری مطلق العنان کدام سیاست های اقتصادی در کشور باشد؟ بنظر ما این اساسی ترین سؤالی است که پاسخ به آن باید محور اتحادها و همسوئی جبهه ها را تشکیل می دهد. آنها در یک کلام، طرفدار اقتصادی تجاری اند و حتی اعتقاد دارند، که نفت ایران هم ثروتی است که باید با آن دست به تجارت زد. آنها، که از دل بازار ایران-بیرویه تهران- بیرون آمده و بخشی از روحانیون حاکم نیز سالهای سال از حجره و تیمچه آنها ارتزاق کرده و سرسرفه آنها سیر شده اند، شبکه توزیع، نقدینگی و بازرگانی را حق مسلم خود می دانند و برای بی خبرنگاه داشتن مردم از ماهیت واقعی مسائل جاری در کشور، وزارتخانه هائی نظیر وزارت ارشاد اسلامی، کشور، رادیو تلویزیون و... را برای سانسور و گسترش اختناق در اختیار گرفته اند. مبارزه با لیبرالیسم، مبارزه با منکرات، مبارزه فرهنگی با دانشگاهها، حمله به نشریات غیر حکومتی... همه و همه در خدمت این هدف بزرگ اقتصادی است. هدفی که برج های تهران را برپا داشته و شبکه های مافیائی (از نوع بنیاد رفیق دوست) را شکل داده است. برای آنکه سخن مستند گفته باشیم، بخشی از سرمقاله بسیار خواندنی و مهم دبیرکل و رهبر "جمعیت موقوفه اسلامی" "جیب الله عسگر اولادی" را، که بعنوان سرمقاله در شماره ۳۰ دیماه روزنامه "رسالت" چاپ شده بخوانید. (۱):

"... سیاست های کلی و کلانی که از سوی مقام معظم رهبری برای اعمال و تدوین در برنامه دوم ارائه شد، بایستی در تمام برنامه ریزی های سالانه لحاظ گردد.

(عسگر اولادی در این تاریخ از نتایج انتخابات مجلس پنجم اطمینان داشته و بر این تصور بوده که اکثریت مطلق را در اختیار خواهد گرفت. به همین دلیل برای این مجلس طرح و برنامه می نویسد. او در این انتخابات و از تهران کمترین رای را آورد و اصولاً به مجلس راه نیافت. گرچه حزب تحت رهبری او متکی به قدرتی که در جمهوری اسلامی دارد، همچنان مواضع کلیدی را در اقتصاد و سیاست و فرهنگ همچنان در اختیار دارد و چشم امید به انتخابات ریاست جمهوری و انتخابات میان دوره ای مجلس دوخته است)

عسگر اولادی در همین سرمقاله ادامه می دهد:

"... برای روشن تر شدن موضوع به ویژه برای مردم خوب و نسل جوان و نوجوان کشور، شاید برخی اشاره ها لازم و سودمند باشد. اگر در تولیدات صنعتی، برنامه ریزی ها به گونه ای باشد که هدف دستیابی به خود کفائی در تمامی زمینه ها باشد، آنهم به هر قیمتی، مشکلاتی برای حال و آینده ایجاد می کند. این موضوع نمی تواند برای اقتصاد کشور مفید باشد. اگر اقتصاد ایران در برخی زمینه ها به لحاظ دارا بودن امکانات مواد اولیه و نیروی کار ارزان، توان تولید بسیار انبوهی داشته باشد (چون نفت، که سرمایه داری تجاری ایران معتقد است آنرا باید فروخت و با پول آن جنس خرید و وارد کشور کرد!) و همین موارد نیز خریداران و متقاضیان زیادی در بازارهای جهانی به همراه داشته باشد (چون نفت ایران کدام تولید را با این مشخصات ایران دارد؟)، در چنین مواردی نباید به سایر تولیدات (چون موارد استثنائی) که هزینه های تولید آن گرانتر تمام می شود، پرداخت. این گونه محصولات را باید با قیمت ارزان تر از خارج خریداری کرد. با چنین محاسبه ای با فروش تولیدات گرانتر و خرید کالاهای ارزانتر در واقع "مزیت نسبی" ملاحظه گردیده است و هم انتفاع و هم مزایای اقتصادی نصیب کشور شده است. بنابراین نباید تصور کرد که خود کفائی در تمام زمینه ها در مسیر سلامت اقتصادی است. بلکه باید با انجام محاسبه ها و به کارگیری مدل های ضحیح اقتصادی (بخوان تجارت و خرید و فروش) کشف کنیم که خود کفائی در چه زمینه ها اقتصادی و در کدام موارد به زیان ایران است؟...

دبیرکل موقوفه اسلامی برای ۴۵ درصد جمعیت زیر ۲۰ سال ایران این نصیحت را دارد و برای تحقق این نصیحت نیز از هیچ نوع سرکوبی نه تنها پروا ندارد، بلکه همه ابزارش را هم در جمهوری اسلامی در اختیار دارد. نه فقط رادیو تلویزیون، وزارت ارشاد و اطلاعات، فرماندهان آلوده به شبکه تجارت، نظیر فرمانده کنونی سپاه پاسداران، بلکه هدایت و اداره شبکه زندان های ایران را هم

خصوصی سازی و مشکل رشد در ایران

دکتر کاظم علمداری (ایران فردا تیرماه ۷۵)

آنچه در این نوشته خواهد آمد نقد بینشی است که برنامه تعدیل اقتصادی از مجرای خصوصی سازی اقتصاد را، راه حل مشکل توسعه می شمارد. در زیر به زوایای آن اشاره خواهد شد.

بسیاری از صاحب نظران، بحران اقتصادی ایران را ناشی از گرایش سیاسی-عقیدتی و مالکیت و مدیریت دولتی بر ابزار تولید صنعتی و بنگاه های مالی دانسته، رشد اقتصادی را در گرو دگرگونی اساسی در پیش جمهوری اسلامی می دانند. این عوامل انگیزه تولید، سرمایه گذاری های بلند مدت، مشارکت علمی و فنی و بازدهی کار را پایین می آورند. غلبه دستگاه ایدئولوژیک بر اقتصاد ایران، از جمله وجود منابع متعدده تصمیم گیری قدرت، عدم استقلال دستگاه قضایی و ناروشنی در حد و حدود قانون مالکیت موجب شده است که رغبت برای مشارکت بخش خصوصی در تولید ضعیف بماند. افزون بر آن، کاهش درآمد ارزی تا حد نصف سال های پیش از انقلاب (حدود ۱۱-۱۵ میلیارد دلار در سال)، ازدیاد جمعیت، بالا رفتن سطح مصرف و افزایش قیمت کالاهای وارداتی مزید بر علت اند. از مجموعه این ویژگی ها آنچه حاصل آمده، غلبه مبادله بر تولید است و تا جایی که این دور بحران از شکلی به شکل دیگر ادامه خواهند یافت. پایان دادن به این ساختار نیازمند تحولات دیگری است که در زیر بدان اشاره خواهد شد. تداوم این وضع، منجر به کاهش باز هم بیشتر میزان تشکیل سرمایه های تولیدی (که تا یک سوم میزان آن در قبل از انقلاب رسیده است) و وخامت پر دامنه تری می گردد.

دلایل گرایش سرمایه گذاری در بخش تجاری نیز روشن است. نرخ بالای سوددهی (بخش تجارت تقریباً دو برابر بخش صنعت و کشاورزی سود می دهد)، پایین بودن درجه ریسک، مواجه نبودن با مشکلات کار و کارگری، فرار آسان از پرداخت مالیات، بی اعتمادی نسبت به توانایی دولت در حل مشکلات مالی، بانکی و ارزی و از همه مهمتر برگشت کوتاه مدت سرمایه گذاری در این بخش است که نه تنها سرمایه را از گزند ناهنجاری های ناشی از تحولات ناشناخته حفظ می کند، بلکه انتقال آن را به بخش های سودآورتر نیز ممکن می سازد.

نتایج عمومی حاصل از این ساختار عبارتند از: کسری بودجه، تورم، افزایش بدهکاری های ارزی، رشد بیکاری، قطعی شدن بیشتر جامعه و فقر عمومی است، این معضل با سیاست های تابه کنونی حاکمیت و شالوده فکری حاکم بر آن و در محدوده قواعد انحصاری و عقیدتی، ولو آن که از بعد اقتصادی رشدی هم حاصل شود (مثل دوره دو ساله برنامه اول) کوتاه مدت است و به زودی واکنش منفی نشان می دهد (مثل بحران تومی سال ۱۳۷۵). چرا که رشد اقتصادی دو ساله اول "برنامه اول توسعه"، نه ناشی از سیاست های تعدیل اقتصادی، که نتیجه تجاوز نظامی عراق به کویت و جنگ پیامد آن بود. این حادثه فرصت پیش بینی نشده ای برای فروش نفت و افزایش درآمد ارزی ایران را تا حد ۴ میلیارد دلار فراهم کرد. حل مشکل رشد منوط به تحولی بنیادین، همه جانبه و درازمدت در جهت بازسازی و نوسازی ساختار تولید، و همچنین رفع مشکلات سیاسی و اجتماعی مربوط بدان است. شیر بی یال و دم و سر، شیر نخواهد شد! اگر چه باید اذعان داشت که راه نه آسان است و نه هموار، ولیکن ناشناخته نیست. می توان بسیاری از مشکلات ساختی کنونی را از طریق مدیریت متعهد به نیازمندی فطری، منافع ملی، مستقل از حصارهای عقیدتی، فارغ از منافع گروهی و یا شرکت صاحب نظران علمی و فنی گشود و از همه مهمتر، پایان دادن به تفکر و جو "انقلاب مادام العمر است." نمی توان به اقتضای زمان و موقعیت، نهادهایی را با صفت انقلابی متمایز و مافوق قانون قرار داد و انتظار داشت که مناسبات اقتصادی به روندی عای برگردد. چرا که انقلاب یعنی حضور چندگانه قدرت و وضعیت استثنایی. اما جامعه باید خصوصیات یک "جامعه مدنی"، به معنای دقیق آن، تجربه کند. از جمله دولت باید از دیگر سازمان های اجتماعی منفک گردد و نقش خود را به عنوان مجری قانون ایفا نماید. در حالی که امروز اکثر سازمان های اجتماعی موجود، دولتی اند. در این صورت دولت نمی تواند به نمایندگی از کل جامعه حافظ حقوق و منافع کلیه شهروندان باشد.

فرای اثرات انقلاب، ضعف تولید در ایران، ناشی از اعمال نظرد "حاکمیت" به نفع گروه اجتماعی خاص، یعنی به نفع طبقه سرمایه دار جدید است. مشکل، تنها اعمال نفوذ دولت در اقتصاد، یا اقتصاد دولتی نیست، مشکل طبقه سرمایه دار جدید است. این طبقه جای طبقه سرمایه دار بزرگ زمان شاه را گرفته است. افرادی مانند فاضل خداداد و همدستانش از این گروه اند، که با استفاده از رابطه نزدیک خود با برخی بنیادهای انقلابی به ثروت های سرشاری دست یافته اند. این زائده ربطی به اقتصاد دولتی ندارد. این گروه صاحب امتیاز از انگیزه پیشرفت ملی بسیار ضعیفی برخوردار است. آنچه این گروه بدان می اندیشد سود است و بس. در شرایط کنونی، بدون آنکه نیاز به ذکاوتی خارق العاده باشد، آسانترین و کوتاه ترین راه دستیابی به آن مبادله است، نه تولید صنعتی. بنابراین دقیقتر آن است که مالکیت دولتی را از مالکیت بنیادهای انقلابی جدا نمود. برای موفقیت و پیشبرد طرح توسعه، باید کلیه امکانات این نهادها در اختیار مستقیم دولت قرار گیرد. کلیه کسانی که زیر پوشش حمایتی این نهادها هستند، همچنان از حمایت کسامل دولتی نیز برخوردار باشند. این تحول در حالی که هیچ گونه تغییری در وضع نیازمندان به کمک این بنیادها ایجاد نمی کند، جهش عظیمی به سوی یگانگی، کنترل قانونی و قابل پیش بینی و پیشگیری اقتصاد به وجود می آورد.

تصور می رود که پس از گذشت هفده سال از انقلاب، وقت آن رسیده باشد تا با نگاهی انتقادی دلایل عقب ماندگی اقتصاد ایران را واریسی کنیم. بی آن که بخواهیم الگوسرداری کورکورانه نساییم، برای درک درجه این عقب ماندگی کافی است نگاهی مقایسه ای به وضعیت کشورهای مشابه ایران - چون کره جنوبی- بیندازیم. اقتصاد ایران از نظر پیشینه تاریخی حداقل از زمینه رشدی در حد کره جنوبی برخوردار بوده است. کره جنوبی با درآمد ناخالص ملی ۳۶۵ میلیارد دلار در سال گذشته و با ظرفیت رقابتی بالا هم چنان به این روند ادامه می دهد. در حالی که هم اکنون ... کل تولید ناخالص داخلی در ایران اندکی بیش از ۶۰ میلیارد دلار برآورد می شود: (تولید ناخالص ملی کره جنوبی در سال ۱۹۹۲ فقط ۲ میلیارد دلار بود). باید دلایل بازماندگی رشد اقتصادی ایران را به درستی شناخت. تا به جای ارائه راه حل، مشکلی را با مشکل دیگر جا به جا نکنیم.

تا این مرحله، آشنایان به مشکلات توسعه و رشد اقتصادی ایران کم و بیش متفق القولند. ولی آنچه کمتر روی آن یگانگی وجود دارد چگونگی رفع مشکل و پیشبرد رشد اقتصادی و در نتیجه طرح توسعه است. بسیاری از کاشناسان سرخورده از تداوم بن بست، یا مشکل اساسی و ریشه ای را به روشنی نمی بینند و یا آن که با آگاهی بدان به تبع از سیاست مد روز تسلیبالیسم غرب، طرح تغییر ساختاری تعدیل اقتصادی را از طریق خصوصی سازی آنچه در کنترل دولت است، پیشنهاد می کنند. مختصر آن که از دید آنها تمام مشکل "دولت" و تمام راه حل نیز "بازار آزاد" است، بی آن که سرشت دولت ها به درستی به حساب آیند. انگار نه آنکه بسیاری از کشورهای صنعتی پیشرفته جهان خود به درجات مختلف، برآیند اقتصاد مختلط اند و هنوز راه حل بهتری برای تعدیل جامعه نیافته اند.

این نظرگاه، با توجه به ناتوانی های دولت در ایران در زمینه اقتصادی، ظرف سال های پس از انقلاب، به دلیل بستن دست و پای خود در صدور ایدئولوژیک و منافع گروهی و پی بست حاصل از آن، جاذبه ویژه ای می یابد، تا شاید بدون آن که دست به ترکیب نهادی کنونی حاکمیت زده شود، مشکل اقتصاد حل گردد. ولی این ارزیابی شتابزده که مورد استقبال دولت واقع گردیده و محور برنامه دوم توسعه نیز شده است، طی دو دهه آزمون در جوامع رشد یابنده دیگر، اگر به رشد اقتصادی هم دست یافته باشد، در امر توسعه ناتوان و مردود بوده است. نتایج منفی این برنامه هم اکنون پیش روی ماست. نباید با نادیده انگاشتن آن، راه آزموده ای را باز آزمود.

مثلا اجرای طرح خصوصی سازی در کشور بولیوی که یکی از نمونه های موفق آن در آمریکای لاتین است، زیر نام نپ (NEP) در سال ۱۹۸۵، طی ۴ سال نرخ بیکاری را تقریباً دو برابر کرد. (از ۵٫۸ به ۱۰٫۲). آیین به اصطلاح "معجزه بولیوی" کاهش تورم را از طریق ادغام اقتصاد در صادرات کواکین به دست آورد، بی آن که به عواقب اجتماعی آن توجه گردد. دولت بولیوی برای پیشبرد اهدافش پیشاپیش بسیاری از سندیکاها را کارگری را بست و رهبران آنها را به تبعید داخلی فرستاد. نمونه موفق دیگر و شکل قاطعتر پیشبرد رشد اقتصادی حکومت نظامی ژنرال پینوشه در شیلی بوده است.

در رشد اقتصادی و سیاست تثبیت دو نکته باید در نظر باشد: نخست آن که موتور حرکت رشد اقتصادی در آموزش عمومی، حرفه ای، تخصصی و فنی است. دوم آن که رشد، آنچنان که بسیاری از منتقدان نیز اذعان داشته اند، باید چهره ای انسانی داشته باشد. بنابراین دولت نه تنها باید در زمینه هایی چون آموزش همگانی حرفه ای، بهداشت عمومی، تغذیه، تنظیم

سرکوب مردم اعتراضات را خاموش کند و روی حقایق سرپوش گذارد. دوم، مردم را در فرایند تحولات و مشکلات جامعه شریک نماید. عقل سلیم راه دوم را پیشه می‌کند. در ادامه خصوصی سازی برای رشد و شناور کردن ارز، ارزش پول به ناچار کاهش می‌یابد، تا زمینه برای رقابت و صادرات افزایش یابد. نظریه و تجارب خصوصی سازی نشان می‌دهد که این سیاست با حذف مالیات‌های گمرکی، بهره بانکی قابل انعطاف، پائین آوردن ممانعت‌های تجاری و تشویق سرمایه گذارهای خارجی برای بالا بردن زمینه تولید تعقیب می‌شود، چرا که شرط موفقیت این برنامه افزایش صادرات است. اما در شرایطی که بخش تولید قادر به پاسخگویی نیازمندیهای داخلی و در نتیجه رقابت آزاد با کالاهای مشابه وارداتی نیست، چگونه می‌توان صادرات را بالا برد؟ درست است که با کاهش ارزش پولی، تقاضای واردات نیز کاهش می‌یابد، ولی این امر همزمان ارزش تمام شده کالاهایی که به واردات وابسته اند را نیز افزایش می‌دهد. کاهش ارزش پولی با رشد تورم خنثی می‌شود، و امر صادرات را بازم ناممکن می‌سازد و مشکلات داخلی را نیز دو چندان می‌کند. تکیه رشد روی افزایش صادرات کالاهای غیر صنعتی و سنتی نیز موقتی و مرحله‌ایست. حتی در صورت تداوم رشد بسیار محدود و با تحول اقتصادی و رقابتی جهان و نیازمندی به ارز خوانانی ندارد. مختصر آن که برای رفع کسری موازنه پرداخت خارجی و راه اندازی و نوسازی صنایع نمی‌توان فقط به صادرات سنتی چون فرش و خشکبار متکی شد. این سیاست فاقد آینده نگری استراتژیک است. تضمین رشد مداوم باید از طریق سیاست صنعتی کردن تولید برای پاسخ به مصرف داخلی، اشباع بازار و صادرات آن صورت گیرد. تکیه روی صنایع سنتی، همانند محوری دانش کشاورزی نسبت به صنعت، محدود، کوتاه مدت و خارج از کنترل است.

تجربه کشورهای تازه صنعتی شده و ژاپن نشان می‌دهند که بخش تولید با حمایت قاطع دولت ابتدا باید به درجه‌ای از رشد برسد، که بازار داخلی را اشباع کند و با دستیابی به سطحی از کیفیت و استانداردهای بین‌المللی قادر باشد با استفاده از دستمزدهای پائینتر به صدور کالا بپردازد. خصوصی سازی در چنان وضعیتی که به رشد طبقه متوسط بیانجامد، خطری برای جامعه به بار نمی‌آورد. چرا که از یک طرف دولت منابع جدیدی برای تامین هزینه های رفاه اجتماعی یافته است. حتی بخشی از این هزینه ها مستقیم و غیر مستقیم به بخش خصوصی واگذار گردیده‌است. و از طرف دیگر رقابت داخلی و خارجی همواره سطح تولید و کیفیت کالا را بالا می‌برد و سبب می‌شود که صنایع دولتی انحصاری نشوند و دیگر این که مصرف کننده کالاهای خارجی را انتخاب نکند.

در حالی که خصوصی سازی و از جمله سیاست تجارت آزاد آن، در شرایط درهم ریختگی وضع تولید صنایع در ایران، فرسودگی ماشین آلات و مدیریت ضعیف، دیوانسالاری، فساد اداری، ضعف طبقه متوسط نوین و نفوذ طبقه سرمایه دار جدید با توانایی پولی بالا که آماده بهره برداری از فرصت های طلایی دیگر برای انباشت بیشتر ثروت از منابع غیر تولیدی است، اتراف منفی عمیقی به دنبال خواهد داشت. این سیاست موجب کاهش ارزش پول و در آخر پائین آمدن قوه خرید مردم می‌شود، یعنی اجرت واقعی کار کاهش می‌یابد و باز درصد بیشتری از نیروی کار به زد و بندهای مالی کوچک و بزرگ یا شغل های کاذب پناه خواهند برد.

از طرف دیگر با کاهش توان مالی مردم، توانایی خرید کمتر می‌شود. درآمدها اگرکفاف دهد، به اجبار صرف نیازمندی های اولیه، مثل غذا، پوشاک و مسکن می‌گردد و از توجه عمومی به آموزش که اساس رشد استراتژیک است، کاسته می‌شود. گذشته از این مصائب، آلودگی محیط زیست و حذف بیشتر زنان از عرصه کار به دلیل بالا گرفتن رقابت در بازار آزاد، از جمله عارضه های جانبی این طرح است. هم اکنون خصوصی سازی های شتابزده در اروپای شرقی و روسیه که از لحاظ صنعتی به مراتب پیشرفته تر از ایران اند، سبب رشد سریع بیکاری، به ویژه بین زنان و افزایش فقر، کاهش بازار بهداشت و آموزش عمومی شده است. رشد و قدرت گیری مجدد احزاب چپ در این کشورها نتیجه کارنامه خصوصی سازی و نارضایتی عمومی از کارایی اقتصادی و اجتماعی این طرح است.

نمی‌توان بدون توجه به این نتایج در کشورهای امریکای لاتین تا افریقا و کشورهای سابق بلوک شرق، راه خصوصی سازی را برای ایران مفید دانست. نباید مشکلی را با مشکل دیگر جاذبه جا کرد... حاکمیت باید براساس مطالعات، بدون شعار و گرویدن به پوشش های سیاسی و عقیدتی و ظفره رفتن به زیرتأم انقلاب، منافع ملی و آینده ایران را در نظر بگیرد و براساس آن برنامه ریزی کند.

خانواده و نابودی فقر و بخش زیربنایی اقتصاد سرمایه گذاری جدی نباید، بلکه سیاست توزیع ثروت و تعادل درآمد را به سود طبقات مرفه رها نکنید، یعنی بعد اجتماعی رشد یا رفاه اجتماعی جامعه را نیز شامل شود. در حالی که برنامه خصوصی سازی و تطبیق ساختاری اقتصاد خواهان حذف یا کاهش بودجه این خدمات است. در اصل موفقیت احتمالی آن در برابر این تغییر و دگرگونی های دیگری در این راستاست. در حالی که رابطه مستحکم بین توزیع متعادل ثروت و درآمد و رشد سریع اقتصادی غیرقابل اجتناب است. نقش آموزش و سوادآموزی، به ویژه سوادآموزی زنان در رشد اقتصادی، مرکزی است. همان طوری که کارایی تولید وابستگی نزدیکی به بهداشت عمومی جامعه دارد.

رقابت آزاد مطلق و نقش بازار عرضه و تقاضا برای اختصاص دادن خود به خودی منابع، به ویژه منابع کمیاب، در جهت رشد کافی نیست. نقش دولت، به ویژه در شرایط کنونی ایران، با برآورد ۵۰ درصد جمعیت زیر خط فقر، ضروری است. باید سرمایه گذاری دولتی در حوزه تسهیلات زیربنایی، عمران، صنایع کلیدی، خدمات و آموزش از یک طرف برای آماده سازی نیروهای بالقوه جامعه در تولید و از طرف دیگر نرخ برگشت سود در تولید را بالا برد و از طرف دیگر کیفیت و توان شرکت طبقه متوسط جامعه را در فراگرد تولید با هدف نهایی صادرات محصولات صنعتی تضمین کرد. و این بدون حمایت دولت در اوضاع و جو بی اعتمادی نسبت به آینده اقتصادی برای این اهداف، عملی نیست. مدل موفق بازار آزاد غربی، یعنی وانهاد توسعه در نهاد بازار، برای کشورهای رشد یابنده مثل ایران نمی‌تواند کارایی مساوی داشته باشد. بازار همیشه جنبه خود تنظیمی کامل ندارد. دولت باید نقش ایفا کند. اما این نقش با بلل و بخشش هایی که زمینه ساز سوء استفاده های مالی و سیاسی می‌شود، کاملاً متفاوت است. در وضعیت کنونی ایران پیش از آنکه خصوصی ساز کارساز باشد، غیر ایدئولوژیک کردن حاکمیت، پایان بخشیدن به مراکز متنوع قدرت، جایگزینی مدیریتی کاردان و خلاق، رفع فساد اداری از طریق اجازه شرکت مستقیم مردم در قدرت سیاسی بدون ملاحظات عقیدتی و به کارگیری مکانیسم های دمکراتیک قدرت لازم است... سیاست خصوصی سازی و تثبیت رشد سبب خواهد شد که ارزش پول باز هم کاهش بیشتری یابد. کاهش ارزش پول داخلی خود یکی از اهداف این طرح برای گسترش صادرات است. کنترل هراسان، قاطع و صرفه جویی های ارزی متعاقب آن در این زمینه در سال جاری نشان داد که جامعه ایران تاب چنین دگرگونی را ندارد، چرا که به دلیل گفته شده در بالا، خصوصی سازی و تجارب آزاد مطلق باعث فرار بیشتر سرمایه می‌شود، نه جذب آن. در نتیجه ارزش پول بیشتر کاهش می‌یابد. منتقدان به این سیاست و در عین حال طرفداران برنامه تعدیل اقتصادی، بر دولت ایران خرده می‌گیرند که این تصمیم، عقب نشینی از اصول این طرح است و نباید آن را فدای مصلحت های آنی کرد... اما در واقع باید هم منتظر چنین واکنش هایی بود. خانم "سی پاپیر" (یک کارشناس امور اقتصادی در جهان سوم) در بررسی جنبه های سیاسی دیون کشورهای جهان سوم تاکید می‌کند که به دنبال اجرای کامل طرح تعدیل اقتصادی، کشورهای جهان سوم، از سال ۱۹۸۲ تاکنون به صادر کنندگان خالص ارز به کشورهای پیشرفته صنعتی بدل شده‌اند. چنین است که فاصله درآمد بین طبقات فقیر و غنی در سطح ملی و بین المللی دهها برابر افزایش یافته است.

مشکلات کنونی اقتصاد ایران ناشی از عدم آزادی نهاد بازار نیست. طبقه سرمایه دار جدید از قبل همین آزادی بازار و تجارت و سیاست پشتوانه آن به موفقیتی کاملاً استثنائی و بی نظیر دست یافته است.

از طرف دیگر سیاست مهار کنونی نیز نمی‌تواند دانه‌ای باشد، زیرا با کنترل تجارت و در نتیجه عرضه، تقاضا بطور مصنوعی بالا خواهد رفتن، بی آنکه زمینه و نیاز مصرف بالا رفته باشد. تقاضا نه بدلیل کاهش عرضه، بلکه به علت کنترل آن، افزایش می‌یابد. این سیاست خواه ناخواه روی بازدهی کشاورزی نیز اثر منفی می‌گذارد و تولید را کاهش می‌دهد. به دنبال آن واردات نیازمندی های غذایی را مثل واردات کالاهای واسطه‌ای و مصرف دیگر، بیش از پیش ضروری می‌سازد. در هر دو حالت، چه خصوصی سازی و چه کنترل تجارت، تورم بالا می‌رود و ریال تضعیف می‌گردد، زیرا با سیاست بازسازی، از جمله تجارت آزاد به دلیل ضعف تولید و نیازمندی به کالاهای واسطه‌ای، واردات و تقاضا برای ارز خارجی افزایش می‌یابد. کنترل تجارت نیز تقاضا را بطور مصنوعی بالا می‌برد و تورم می‌آفریند.

سیاست تثبیت منوط به پائین آوردن تقاضای عمومی و در شرایط رشد سریع جمعیت-کنترل جدی آن و پائین آوردن مصرف است که برنامه ای دراز مدت می‌باشد. در کوتاه مدت، برای مبارزه با تورم، دولت مجبور است بودجه خدمات عمومی را کم کند که این اقدام نارضایتی مردم را به همراه خواهد داشت. برای جلوگیری از گسترش نارضایتی دو راه بیشتر وجود ندارد. یکم، با

امیر طاهری: فرصت حمله به

ایران را نباید هدر داد!

امیر طاهری، که در زمان نخست وزیری "هویدا" برای چند سال سردبیر کیهان و سالها از مسئولین کیهان انگلیسی دوران شاهنشاهی بود، طی مقاله‌ای در "هرالد تریبون" که ترجمه فارسی آن در کیهان چاپ لندن چاپ شده، هماهنگی اروپا را با آمریکا، برای حمله نظامی به ایران را توصیه کرده و می نویسد:

جماق آمریکا و هویج اروپا جدا جدا کارگر نمی شود. ملاهای تهران با توسل به بازی کهنه جنگ سرد، یعنی به کار انداختن یکی از قدرت های بزرگ بر ضد دیگری ممکن است سال های دیگری با همین جان کنندن به حکومت ادامه دهند!

امیر طاهری در اوج وطن پرستی و دفاع از استقلال ایران در برابر آمریکا می نویسد: "...هم اکنون نوعی فضای سرخوردگی در واشنگتن احساس می شود. (سرخوردگی از اوضاع ایران) امکان حمله نظامی به ایران از اتاق های در بسته دیپلمات ها به ستون روزنامه ها درز کرده است، ولی حتی چنین حمله ای اگر به طور انفرادی صورت گیرد تاثیر در تغییر رفتار جمهوری اسلامی نخواهد گذاشت... قانون داماتو به پرزیدنت کلینتون ۹۰ روز مهلت می دهد که اقدامات خود را با متحدان آمریکا هماهنگ سازد. این فرصت نباید در بگومگوهای دیپلماتیک دو سوی اقیانوس هدر رود!!"

شاهنشاهی، که گوش به فرمان ژنرال "هوینزر" آمریکایی، مانند پدرش "رضاخان" به دستور انگلیس ها، از ایران خارج شد، سردبیر و روزنامه نگاری شایسته تر و وطن دوست تر از این می توانست داشته باشد؟ دارو دسته پهلوی ها، قصد دارند از هواپیماهای نظامی آمریکا، همراه مستشاران اسرائیلی پیاده شوند و لایه گزارش نویس و خبرنگار این ورود مجدد به ایران، امثال امیر طاهری خواهند بود!

انتخابات اخیر مجلس اسلامی، بدون تردید دریچه های نویسی را در برابر چشم های این طیف نیز گشوده است!

یکی از سرمقاله نویس های کیهان لندن، بنام "نادر کوشان" یک شماره پس از انتشار مصاحبه "فرح دیبا" این نگاه به داخل کشور را، نه با نگاهی به جنبش مقاومت مردم، بلکه با انگیزه سوار کردن توطئه ای بر این جنبش تفسیر کرده و در صفحه ۶ کیهان لندن اول مرداد ماه می نویسد: "...بیهوده نبود که علیا حضرت فرح پهلوی (ایشان هنوز در رویای نیمه اول دهه ۵۰ بسر می برد) در آخرین مصاحبه خود با "کیهان" گفت، هر اتفاقی که باید بیفتد، از (در) درون کشور خواهد افتاد. از این سخن (لابد همچنان ملوکانه و فقیهانه) نباید سراسری گذشت. این سخن فقط یک ارزیابی منشی از نیروهای سیاسی خارج از کشور نیست، بلکه حاوی این دعوت نیز هست که به درون کشور باید نگاهی دیگر افکنده شود."

سرمقاله نویس صفحه ۶ کیهان لندن این نگاه به درون را که هیچ ارتباطی با جنبش مردم برای آزادی و عدالت اجتماعی ندارد، اینگونه توصیف می کند: "... اکنون پرسش این است: آیا در ایران یا در میان ایرانیان آن اراده ای وجود دارد که بتواند چون دستی نیرومند از استین تاریخ برون آید و وزنه ای را که بی حرکت بر زمین مانده است بردارد؟... چنین اراده همواره در سرداران یا رهبران بزرگ به ظهور می رسد... در اینجا است که یک ندای درونی به "مرد سرنوشت" نهیب می زند که: یا اکنون، یا هرگز..."

نقش کیهان لندن را نباید فراموش کرد!

این اندیشه های مسموم، طی سالهای گذشته، توانسته است، در مهاجرت به درون بسیاری از احزاب و سازمان های سیاسی ایران رسوخ کرده و به نوعی شناخت و ارزیابی از تحولات ایران و جهان تبدیل شود. برای نیروهای مترقی ایران، امکانات تبلیغی و ترویجی مانند گذشته فراهم نیست، رسانه های گروهی فارسی زبان یا تحت هدایت مستقیم همین اندیشه ها قرار دارند و یا متناز آن هستند. برای این نیروها چاره ای جز افشاگری- در همان حد و حدودی که امکاناتشان اجازه می دهد- باقی نمانده است. در غیر اینصورت وابستگان مستقیم و غیر مستقیم این سازمان ها و احزاب در بحرانی ترین لحظات سرنوشت ساز، حداقل به افرادی گنج و بی اراده تبدیل خواهند شد که با موج به حرکت در خواهند آمد. همین است که ما پیوسته نوشته و گفته ایم که از نقش کیهان لندن و رادیو اسرائیل نباید غفلت کرد!

در ایران چه خبر است؟

ببینیم آن مسائلی که نویسندگان کیهان لندن و فرح دیبا را، پس از سالها تبلیغ انواع خواب و خیال ها، تشویق و ترغیب و تحریم ها، که آخرین آن پرچمداری تحریم انتخابات اخیر مجلس بود، به نگرشی نوین به اوضاع داخل کشور واداشته است، کدام است و هیچ ارتباطی با اندیشه های طرفداران بازگشت سلطنت به ایران و تشویق آمریکا برای حمله نظامی به خاک میهن ما دارد؟ از همان کیهان لندن اول مرداد ماه، اما نه از قول گزارش نویس های ایرانی آن، که از نشستن پای رجز خوانی ها و قصه های تکراری زمامداران نظام شاهنشاهی و پر کردن صفحات خود خسته نشده اند، بلکه از قول گزارش نویس های غربی بخشی از یک گزارش را بخوانیم. این گزارش را فرستاده مجله "نول ابرواتور" فرانسه، به ایران تهیه کرده و در آخرین شماره آن (۱۵ اوت ۹۶) چاپ شده است. گزارش نویس از جمله می نویسد:

مجله زنان نایاب شد!

"مجله زنان" به سال چهارم انتشار و شماره بیست و هفتم خود رسیده است. این مجله توسط "شهلا شرکت" یکی از زنان فعال انقلابی و مذهبی ایران بنیان گذاشته شده است و تعبیری از اسلام را که به زنان آزادی بیشتر می دهد ارائه می دهد. مجله زنان پس از انتخابات اخیر مجلس و حمایتش از چند تن از کاندیداهای زن آشکارا به مجله ای سیاسی تبدیل شده است. تمامی ۱۵ هزار نسخه آن شماره مجله که عکس و مصاحبه "فازه هاشمی" دختر رئیس جمهور بر روی جلد آن چاپ شده بود نایاب شد و مجله به چاپ دوم رسید. در این مجله گاه مطالب شگفت آور دیده می شود...

"... در کشوری که دارای ۲۶ میلیون جوان زیر ۲۰ سال است (۴۰ درصد جمعیت) حکومت امکان کنترل همه چیز را ندارد... با اینحال مردم اد قصد انقلاب ندارند. از خشونت خسته شده اند..."

سازش با جمهوری اسلامی

حاشیه پرداز کیهان لندن نیز در صفحه آخر شماره اول مرداد ماه گذشته، با چند ستون فاصله از توصیه نامه امیر طاهری همین خط مشی وطن دوستانه را دنبال کرده و برای نشستن در همان هواپیمای نظامی آمریکایی که قرار است اردشیر زاهدی، اشرف پهلوی و بقیه را به تهران برده و به تاج و تخت برساند، می نویسد: "...دور از احتمال دانسته نمی شود که پرزیدنت کلینتون، در آستانه انتخابات، با وارد آوردن یک "ضربه سمبلیک" به جمهوری اسلامی (در حقیقت تجاوز نظامی به خاک ایران و بسیاران میهن ما) بخت انتخاب خود را بالا ببرد. همان ناظران عقیده دارند که اسرائیل به یک "گزیردار نظامی" جدی می اندیشد. به عقیده همین ناظران، آمریکا و اسرائیل به رغم همه نا همداستانی هایی که دارند، در این باره همداستانند که هرتلاشی برای رسیدن به سازشی سیاسی با جمهوری اسلامی (صحبت نه بر سر سرنگونی، بلکه ضربه نظامی به ایران برای زدوبند بیشتر با سران حکومت در جمهوری اسلامی و تسلط بر ایران است، که طبعا منفورترین جناح های حاکم و طرفداران صفت و سخت سرمایه داری تجاری در این جمع قرار دارند) باید از یک پشتوانه نظامی برخوردار باشد. بدین معنی که در صورت اقتضای ضرورت، نیروی نظامی به کار گرفته شود..."

(وطن دوستی و استقلال طلبی، بیس از این که کیهان لندن مبلغ آنست؟)

فرح دیبا، همسر محمد رضا، که نقش سخنگوی بخشی از سلطنت طلب ها را بر عهده دارد، اخیرا مصاحبه ای با یکی از ندیمه های سابق خود، "منصوره پیرنیا" کرده است. او در این مصاحبه، که در کیهان لندن چاپ شد، از جمله گفت که باید به درون کشور نگاهی دوباره انداخت، هرچه بشود در آنجا می شود. این کشف تازه، بدنبال انواع طرح های سلطنت طلب ها برای بازگشت به ایران، از جمله به کمک حمله نظامی عراق به ایران، بیان می شود. نتایج

اعتصاب کارگران نساجی در ترکیه

کارگران کارخانه‌های منسوجات "اولخ" در شهر "آنتپ"، در نزدیکی مرز سوریه قرار دارد، دست به اعتصاب زده‌اند. جمع اعتصابیون نزدیک به ۲۰ هزار کارگر نساجی اعلام شده است. فرماندار منطقه و ارتش و پلیس ترکیه این اعتصاب را غیر قانونی اعلام کرده‌اند، اما علیرغم این اظهارات مقامات ترکیه اعتصاب ادامه یافت. در این منطقه سندیکای کارگری وجود ندارد و هر نوع تشکل کارگران ممنوع است و به همین دلیل تامین مخارج اعتصابیون از طریق صندوق کارگری ممکن نیست و کارگران بطور مخفیانه همیاری لازم برای این اعتصاب را سازمان داده‌اند. گزارش‌های دریافتی حاکیست که کارگران بمنظور هدایت و سازماندهی اعتصاب، انجمنی بنام "خودیاری کارگران منسوجات" را تشکیل داده‌اند و با جمع آوری کمک‌های داوطلبانه و با برپا داشتن آشپزخانه‌های تغذیه برای کارگران اعتصابی و خانواده آنها توانستند خدمات اعتصاب را سازمان بدهند.

تولیدات کارخانه‌های این منطقه عمدتاً با قیمت‌های بسیار ناازل در بازارهای آلمان به فروش می‌رسد. صاحبان این کارخانه‌ها با تشدید برنامه صرفه جویی (مدل عام و همه جهانی لیبرالیسم اقتصادی و تعدیل اقتصادی) از دستمزدهای کارگران و بویژه با حذف مخارج مربوط به بیمه‌های بیماری کارگران به میزان سود خود افزوده‌اند. همچنین همه موانع موجود بر سر راه کار کودکان در کارخانه‌ها را نادیده گرفته و آنها را با دستمزدهای ناچیز به کار گرفته‌اند. تعداد سوانح کاری، در این کارخانه‌ها، بدلیل فشار کارفرماها برای شتاب بیشتر در تولید و کاهش بی وقته سطح تعلیمات کارگران بیش از پیش زیاد شده است. به همین دلیل صدها کارگر، که اکثریت آنها جوانان و اطفال می‌باشند، فاقد انگشت و یا حتی دست می‌باشند. در صورت‌ها و چشمان بسیاری از کارگران نشانه‌های ناشی از جراحات سوانح کاری دیده می‌شود که شاهدهی گویا بر شتاب گیری استثمار کارگران توسط سرمایه داران این بخش است.

"عصرما" ارگان مرکزی حزب کمونیست آلمان ضمن درج گزارشی از این اعتصاب کارگری، می‌نویسد: رسانه‌های خبری ترکیه همچنان سرگرم مسائلی چون: "رشوه‌خواری" و "معاملات آرای نمایندگان مجلس" می‌باشند و گویی در تبانی با دولت همچنان درباره مبارزه جسورانه کارگران اعتصابی مهر سکوت بر لب زده‌اند و بدین ترتیب اذهان عمومی ترکیه را در باره این اعتصاب بی خبر نگه داشته‌اند. از جمله دلایل این توطئه سکوت، جلوگیری از ایجاد موج همبستگی ملی با کارگران اعتصابی در ترکیه است. با آنکه دولت ترکیه با خسارت بسیار از تشکیلات سندیکاهای در این بخش عظیم صنعتی جلوگیری می‌کند، مع الوصف کارگران ترک و کرد نژاد، در مقابل سرمایه داران ایستادگی می‌کنند.

نشریه "عصرما" می‌افزاید: "... در جریان یکی از اجتماعات اعتصابیون که بمنظور اعلام نتایج مذاکرات کارگران اعتصابی با کارفرمایان تشکیل شده بود، رهبر حزب کارگر ترکیه، رئیس سندیکای حمل و نقل و عضو سندیکای انگلستان و یک عضو سندیکای کارگران فلز کار آلمان نیز حضور داشتند. آنها بمنظور ابلاغ درود کارگران کشورهای خود در اجتماع اعتصابیون شرکت کردند. پس از آنکه این میهمانان برای ابلاغ درودهای کارگران کشورهای خود پشت میز رفتند، افراد و عوامل پلیس ترکیه که با لباس شخصی در میان جمع حضور داشتند، به آنها حمله کرده و می‌کرفن را از دست آنها گرفتند. کارگران حاضر در این اجتماع به رفتار عوامل پلیس اعتراض کردند اما در پاسخ به این اعتراض، دهها پلیس مسلح با باطوم‌های بلند و به همین تعداد عوامل پلیس که در لباس شخصی بودند به اجتماع کارگران حمله ور شدند. در این جریان این یورش، عده‌ای دستگیر شدند، که مترجم همراه میهمانان خارجی، یکی از دستگیرشدگان بود. این دستگیرشدگان به محلی نامعلوم برده شدند. میهمانان شرکت کننده در این گردهمایی از افکار عمومی جهان خواهان حمایت از اعتصابیون و فشار به دولت ترکیه برای آزادی دستگیرشدگان شده‌اند.

در ترکیه طی تابستان امسال دو اعتصاب بوده است: اعتصاب کارگری در بخش منسوجات ترکیه واقع در شهر "آنتپ" و اعتصاب غذای کم سابقه در زندان‌های سیاسی این کشور. از این دو اعتصاب، دو گزارش با استفاده از مطبوعات متعلق به حزب کمونیست آلمان و فرانسه تهیه شده است که در زیر آنها را می‌خوانید:

اعتصاب زندانیان سیاسی در ترکیه

زندانیان سیاسی ترکیه که بیش از دو ماه در ۱۶ زندان ترکیه به اعتصاب غذا دست زده بودند، سرانجام به این اعتصاب پایان دادند و با وساطت برخی روشنفکران مترقی و سرشناس این کشور، با حکومت ترکیه به توافق و تفاهم رسیدند. با این حال این اعتصاب که ۶۹ روز بطول انجامید و سرانجام در آخرین روزهای پیش از تفاهم، رسانه‌های عمومی ترکیه و کشورهای اروپایی به آن اشاره کردند، به قیمت جان ۱۱ زندانی سیاسی تمام شد. همبستگی و سازمان یافتگی این اعتصاب و عزم راسخ اعتصابیون که سرانجام به مرگ قهرمانانه ۱۱ نفر آنها انجامید، حادثه‌ای تکانه‌دهنده برای دولت و محافل حاکمه بویژه ارتش- ترکیه بود! هنوز معلوم نیست، که تعداد شهدای این اعتصاب عظیم و سراسری در همین رقم ۱۱ نفر باقی خواهد ماند یا خیر؟ زیرا ۱۵۰ تن از زندانیان اعتصابی همچنان در بیمارستان بسر می‌برند که حال ۶۰ تن آنها وخیم گزارش شده است. همه کارشناسان بر این عقیده‌اند، که حتی اگر این زندانیان به صف بقیه شهدای این اعتصاب نپیوندند و از مرگ نجات یابند، بسیار محتمل است که تا پایان عمر خود بیماری‌ها و عوارض جسمانی این اعتصاب را همراه داشته باشند.

آنچنان که از اظهارات محافل مترقی ترکیه بر می‌آید، اعتصابیون در مجموع خود از نتایج بدست آمده از این اعتصاب سیاسی خرسند هستند. البته در این میان، اعتصابیون نتوانستند در مورد یکی از خواست‌های خود، یعنی بسته شدن زندان مخوف "سکیسهیر" که به "تابوت" شهرت دارد موفق شوند و در این زندان را ببندند! البته در تفاهم بدست آمده، ۱۰۲ تن زندانی سیاسی این زندان به زندان‌های دیگر منتقل خواهند شد. در این مورد نیز دولت ترکیه با خواست زندانیان برای انتقال آنها به زندان "بایرام پاشا" در شهر استانبول موافقت نکرد، در عین حال که با انتقال آنها از زندان "سکیسهیر" موافقت کرد! حکومت ترکیه معتقد است که زندان "بایرام پاشا" پایگاه مبارزین چپ و مرکز رهبری جنبش اعتصابی بوده است و به همین دلیل انتقال زندانیان اعتصابی به این زندان را تقویب این پایگاه ارزیابی کرد!

حکومت ترکیه، در جریان مذاکرات با زندانیان اعتصابی، با بهبود وضع بهداشت زندانیان و نگهداری آنها در محلی نزدیک به محل دادگاه آنها نیز موافقت کرد. توافق‌ها، پس از یک سلسله گفتگوهای طولانی میان زندانیان و گروهی از واسطه‌ها شامل مقامات محلی، وکلا، نمایندگان پارلمان و روزنامه نگاران چپ حاصل شد. در میان این شخصیت‌ها می‌توان از نویسنده سرشناس ترک "یاشارکمال" نام برد که خود نیز بدلیل دفاع از راه حل سیاسی برای مسئله کردهستان ترکیه بارها مورد اتهام قرار گرفته است. دولت جدید ترکیه، که وابسته به حزب اسلامی این کشور است، علیرغم فشار افکار بین‌المللی و در حالیکه ادامه اعتصاب غذا جان زندانیان را تهدید می‌کرد، تلاش کرد تا روز توافق با زندانیان را به روز تولد پیامبر اسلام وصل کند!

در محافل سیاسی بین‌المللی و همچنین در محافل سیاسی داخلی ترکیه، از جمله دلائل و آوار شدن دولت ترکیه به تفاهم با زندانیان سیاسی این کشور را همبستگی نیروهای مترقی سراسر جهان ارزیابی می‌کنند. البته در این میان پارلمان اروپا در آلمان و فرانسه، که دولت ترکیه تلاش دارد با آن‌ها روابط نزدیک تری داشته باشد، در فشار به دولت ترکیه جهت توافق با زندانیان و پایان بخشیدن به اعتصاب نقش به سزایی داشته است. هم در آلمان و هم در فرانسه، از سوی جوامع سیاسی ترک، تظاهراتی به سود زندانیان اعتصابی صورت گرفت که در نوع خود برای بسیج افکار عمومی این کشورها جهت فشار به دولت‌هایشان موثر بود.

کودتا، در ظرف سه سال بیش از ۵۰۰ هزار نفر از اعضای این حزب را قتل عام کرد.

هوشیاربوشاری، استاد بازنشسته دانشگاه اندونزی می گوید، که اتهام کمونیست بودن، همچنان می تواند مرگ را بدنبال آورد. به گفته وی، کافی است که از کسی بنام "کمونیست" نام برده شود، تا فوراً شغل خود را از دست بدهد و همراه خانواده اش در قرنطینه قرار گیرد.

در اندونزی حکومت نظامیان سیستم ویژه ای (به سبک فاشیسم هیتلری) از شناسائی افراد ترتیب داده است و برای چند میلیون نفر که متهم به نزدیکی یا حزب کمونیست هستند، پرونده تشکیل شده است که به آن "تاپول" گفته می شود. بدین ترتیب هرکس که بر روی کارت شناسائی وی مهر "تاپول" خورده باشد، به خودی خود یک مظنون محسوب می شود، که از حق رای و اشتغال در مشاغل دولتی محروم است. (اندونزی نیز یک کشور اسلامی است، اما این نوع حکومت ها و روش های حکومتی که در خدمت امپریالیسم جهانی پایه ریزی شده اند، از نظر امپریالیسم نه تروریست محسوب می شوند و نه ضرورتی به تغییر و سرنگونی آنها وجود دارد!) محرومیت های ذکر شده، حتی شامل اعضای خانواده و نزدیکان شناخته شده "تاپول" نیز می شود. ضمناً "قانون" اندونزی نیز تعریف خاصی از حرکت "براندازی" به دست می دهد. براساس این تعریف قانونی، مجازات هر حرکتی که معنای براندازی بدهد، اعدام است! (شبهه قانون تشدید مجازات اسلامی که اخیراً در مجلس جمهوری اسلامی تصویب شد. این نشان می دهد که ارتجاع و حکومت های غیر مردمی تحت هر لباس و زیر هر نوع پوشش مذهبی و یا غیر مذهبی، شیوه ای یکسان را برای مقابله با مخالفان خود دنبال می کنند)

قانون اندونزی تصریح می کند، که هر کس که به "براندازی" متهم شود را می توان بدون هیچگونه محاکمه و تا هر زمان که لازم باشد، در بازداشت نگاه داشت.

روزنامه "اومانیته" در شماره سوم اوت خود، ضمن درج گزارش بالا، به عنوان نتیجه می نویسد: شاید حکومت اندونزی هنوز بتواند برای مدتی با خشونت بر مسند قدرت باقی بماند، اما خواست های عمیق مردم و بویژه آزادی چنان است که خشونت نظامیان نخواهد توانست برای همیشه بر آن غلبه کند!

دنباله فوق العاده "راه توده"

براساس همه این شواهد و قرائن است، که برای دفاع از میهن، مقابله با ارتجاعی ترین جناح حاکم و زمینسه سازان حکومتی برای مداخله امپریالیسم در امور داخلی ایران، یکبار دیگر گسترش جبهه آزادی و تشدید جنبش آزادیخواهی در دستور روز جنبش نوین انقلابی مردم ایران قرار می گیرد. این جبهه و مبارزه و یکپارشی با حکومت طرفدار سرکوب و غارت باید بتواند در وسیع ترین حد ممکن بر آگاهی عمومی و بسیج عمومی برای دفاع از میهن چه در جبهه داخلی (در برابر حکومت) و چه در جبهه خارجی (در برابر مداخلات خارجی) بیافزاید! این یگانه سلاحی است که متکی به آن باید به استقبال حوادث رفت! حفظ و استحکام وحدت ملی ضربه دیده در جمهوری اسلامی و تقویت روحیه عمومی برای دفاع از تمامیت ارضی ایران، نیز از همین طریق امکان پذیر است. هر جریان وابسته و یا پیوسته به حکومت، هر جناح درونی و یا بیرونی حکومت کنونی نیز که در این جهت گام عملی بردارد، در کنار مردم و جنبش ملی و آزادیخواهانه آنان است! ابوزیسیون ملی و میهن دوست خارج از کشور نیز هیچ نقطه اتکائی جز همین جنبش و در کنار مردم ایران برای مقابله با حکومت و توطئه های خارجی ندارد! این جنبش در وسیع ترین حد ممکن باید گسترش یابد. وسعتی که سرمایه داران واقعا ملی و مخالف وابستگی ایران را نیز باید دربر بگیرد. ارتجاع متکی به مذهب و سرمایه داری (بازار) متکی به صادرات و واردات وابسته را با تشکیل چنین جبهه گسترده ای باید طرد کرد و ایران را، متکی به یک وحدت ملی از ورطه ای که در برابرش قرار دارد نجات داد!

"ولایت نظامیان"

در اندونزی

بزرگترین کشور

مسلمان جهان!

بدنبال شورش های ماه ژوئیه امسال در اندونزی، پلیس این کشور به بهانه "خطر کمونیسم" دستگیری های وسیعی را در این کشور آغاز کرده است. از جمله در ۱۱ اوت یکی از رهبران "حزب دمکراتیک خلق" و ۹ نفر دیگر از مسئولین آن دستگیر شدند. "حزب دمکراتیک خلق" مجموعه ای از گروه ها و سازمان هایی است که در میان دهقانان، کارگران و هم چنین دانشجویان و روشنفکران فعالیت دارند. رهبران این حزب اکنون از سوی حکومت متهم به "شرکت در فعالیت براندازی" و "محرک" تظاهرات ضد حکومتی در اواخر ماه ژوئیه هستند.

در همین حال، رهبر "حزب دمکراتیک اندونزی"، که فعالیت قانونی دارد، نیز دستگیر شده و حکومت می کوشد این حزب را نیز از عرصه سیاسی خارج سازد. پلیس هم چنین "پراموریا"، رمان نویس مشهور و شناخته شده اندونزی را که در سطح جهانی شهرت دارد، برای مدت طولانی تحت بازجویی قرار داد. این نویسنده در دوران حکومت استعماری هلند و پس از آن نیز متناوباً در زندان به سر برده است. وی از سال ۱۹۷۹ آزاد شد، اما از کلیه حقوق مدنی محروم و حتی حق داشتن قلم و کاغذ را نیز ندارد.

مجموعه این تحولات و دستگیری ها نشان می دهد، که نظامیان اندونزی در برابر شتاب گیری قیام مردم، می کوشند به هر قیمت از برقراری نهادهای دمکراتیک در این کشور جلوگیری کنند. رئیس جمهور، ژنرال "سوهارتو"، روز ۱۲ اوت اعلام کرد که تظاهرات ماه ژوئیه در اندونزی (شبکه های تلویزیونی جهانی، که از هر رویداد کوچک دهها خبر و تفسیر تهیه و پخش می کنند، اخبار و فیلم های مربوط به این تظاهرات را پخش نکردند) نشان داد، که "خطر پنهان کمونیسم همچنان در این کشوری باقی است"

بنا بر ادعای سوهارتو، مبنی بر اینکه "هشدارهای مکرر ما در مورد خطر کمونیسم بی پایه نبود"، یکی از مسئولین ارتش نیز اعلام داشت که در میان استاد و مدارک توفیق شده "حزب دمکراتیک خلق"، یک سلسله مدارک مربوط به حزب کمونیسم اندونزی بدست آمده است، که نشان می دهد هدف حزب مزبور برقراری جامعه ای از نوع سوسیالیسم است. ظاهراً اتهام دیگر رهبر حزب دمکراتیک خلق آنست، که پدربزرگ مادری وی زمانی نماینده حزب کمونیست در پارلمان بوده است! (بر پایه همین استدلال ها، در جریان کودتای ژنرال سوهارتو علیه حکومت ملی "سوکارنو" نزدیک به یک میلیون نفر در اندونزی قتل عام شدند)

در اندونزی اتهام "کمونیست"، اتهام بسیار بزرگی است که عواقب وخیمی می تواند برای متهم بدنبال داشته باشد. همگان می دانند که در سال ۱۹۶۵ ژنرال سوکارنو با متهم کردن "حزب کمونیست اندونزی" به تلاش برای

حکومت های در این منطقه جهان بوسرکارند،
که ریشه در جنبش های انقلابی دارند!

مقاومت انقلابی در جنوب افریقا

پس از برگزاری انتخابات آزاد سال ۱۹۹۴ در افریقای جنوبی، اکنون می توان گفت که کلیه کشورهای منطقه جنوب افریقا از قید استعمار و آپارتاید آزاد شده اند. اکنون در راس اکثریت کشورهای منطقه جنوب افریقا حکومت هائی قرار دارند که ریشه آنها به احزاب و جنبش های آزادی بخش ملی باز می گردد. در بسیاری از این احزاب اندیشه های مترقی و از جمله مارکسیسم هم چنان زنده و فعال است، مانند: "فره لیمو" در موزامبیک، "مپلا" در آنگولا، "سواپو" در نامیبیا، "زانو" در زیمبابوه، "شداسم" در تانزانیا و بالاخره اتحاد سه جانبه در افریقای جنوبی (کنگره ملی افریقا، حزب کمونیست افریقای جنوبی، اتحادیه سندیکائی کوستو)

در این اواخر دیدارها و گفتگوهای متناوبی میان حزب کمونیست فرانسه و دولت های این منطقه انجام شد، که نشان دهند طرفیت های بالقوه همکاری و همبستگی و در عین حال بیانگر تضادهای ناشی از اوضاع جدید در منطقه است؛ اوضاعی که ویژگی اصلی آن گسترش مقاومت در برابر تحمیلات قدرت های بزرگ و نهادهای مالی بین المللی است. برای مثال،

موزامبیک - در موزامبیک از پائیز ۱۹۹۵ بانک جهانی و صندوق بین المللی پول قصد داشته اند بودجه اجتماعی این کشور را وسیعاً کاهش دهند، افزایش حقوق ها را ممنوع اعلام کرده و بخش وسیعی از کارگران و کارمندان را اخراج نمایند و... در این زمان حکومت جبهه آزادی بخش "فره لیمو" طرح بانک جهانی و صندوق بین المللی پول را در حزب مطرح کرد و حزب آن را با نمایندگان خود در پارلمان به بحث گذاشت. سیاست علنیست و آشکارگویی و مبارزه در پیش گرفته شد و نمایندگان "فره لیمو" در پارلمان به منظور جمع هر چه وسیع تر نیروها، اهداف و نتایج این برنامه های صندوق را انشاء کردند و از دولت که خود قربانی نهادهای بین المللی است، خواستند، تا سیاست خود را در جهت مقابله با این برنامه ها روشن گرداند. طی دو روز کلیه نمایندگان مجلس به بحث پیرامون شرایط تحمیلی صندوق پول و بانک جهانی پرداختند و آن را مورد انتقاد قرار داده و محکوم نمودند. سرانجام در روز ۲۰ دسامبر ۱۹۹۵ کلیه نمایندگان پارلمان اعم از طرفدار دولت یا اپوزیسیون متحداً سیاست صندوق پول و بانک جهانی را محکوم ساختند. قبل از آن نیز در سپتامبر ۱۹۹۵ دولت برخلاف نظر صندوق بین المللی پول، دستمزدهای کارگران را که قصد اعتصاب داشتند ۳۷ درصد افزایش داد. دولت موزامبیک در برابر فشارهای نهادهای مالی بین المللی، سیاست علنیست و آشکارگویی و آگاه کردن مردم از مسایل اقتصادی را در پیش گرفته است و این سیاست ثمرات خود را در منطقه جنوب افریقا آشکار می سازد.

تانزانیا و زیمبابوه نیز اکنون چند سالی است که در همین مسیر حرکت می کنند. البته این بدان معنا نیست که این کشورها توان آن را یافته اند که این برنامه ها را بر اساس مواضع مورد نظر خود مورد مذاکره قرار دهند و اقتصاد دانان ملی توانسته اند ضد طرح های صندوق را تدوین نمایند.

با پایان یافتن آپارتاید و پیروزی های انتخاباتی اتحاد سه جانبه افریقای جنوبی و با بازگشت صلح به موزامبیک و تدریجاً به آنگولا اکنون این منطقه می تواند سرانجام به توسعه و بازسازی خود بیاندیشد. به آسانی می توان حدس زد که حامیان سابق آپارتاید و رژیم پرتوریا بویژه آمریکا، انگلیس، آلمان و فرانسه، در ایجاد یک منطقه توسعه مترقی در جنوب افریقا به هیچوجه ذینفع نیستند و درست به همین دلیل است که کلیه نیروهای مترقی در سطح جهان باید تمام نیروی همبستگی خود را بکار گیرند، تا آنچه که امروز در جنوب افریقا در حال ظهور و رشد است بتواند پیروز و موفق شود.

در سطح این منطقه اکنون آرگانی وجود دارد که می تواند به انسجام و همبستگی میان دولت های منطقه کمک نماید. یعنی سازمان کشورهای جنوب افریقا که ۱۱ دولت در آن عضویت دارند: افریقای جنوبی، موزامبیک،

نامیبیا، زیمبابوه، آنگولا، تانزانیا، زامبیا، بوسوانا، مالدی، لسوتو، سوازیلند. هدف عمده این سازمان مشورت و هماهنگی سیاست های توسعه منطقه ای است. علاوه بر آن غالب احزاب مترقی منطقه که در راس حکومت ها قرار دارند، ما بین خود به مشورت های مداوم و متقابل می پردازند، تا حرکت در جهت یک سمتگیری توسعه مترقیانه را تسهیل نماید.

افریقای جنوبی - اکنون مدتی است که اتحادیه اروپا قصد دارد مذاکرات مربوط به آینده مناسبات میان افریقای جنوبی و اتحادیه اروپا را به نحوی پیش ببرد که میان این کشور و سایر طرف های منطقه ای آن جدائی افکننده و افریقای جنوبی را منزوی نماید. کشورهای اصلی اروپائی و در راس آنها آلمان و انگلیس تحت نفوذ گروه های بزرگ فراملی می کوشند یک قرار داد مبادله آزاد را به افریقای جنوبی تحمیل نمایند. پایه های بسیار منفی این گونه قرار دادها که از سوی کشورهای ثروتمند به ضعیف ترها تحمیل می شود، امری پوشیده نیست (مانند آنچه که بر سر مکزیک در چارچوب "نفتا" آمده است) اهداف شرکت های فراملی کاملاً روشن است: حفظ افریقای جنوبی در موقعیت صادر کننده مواد اولیه ارزان (موادی که بهای آنها در بورس های لندن و شیکاگو و بر اساس خواست بورس بازان عمده تعیین می شود) و برای دستیابی به این هدف باید "قدرت رقابت" را افزایش داد، یعنی باید از دستمزدها کارگران که گویا نسبت به "رقابت جهانی" بالاست، کاست، هزینه های اجتماعی را کم کرد و بخش عمومی "متورم" را کوچک کرد و کلیه همه این ها عبارتست از خصوصی سازی و اخراج مزدبگیران و حقوق بگیران دستگاه دولتی.

دولت افریقای جنوبی، به سندیکاها و به تمام نیروهای فعال این کشور که حاضر به پذیرش ویرانی کشور نیستند، هشدار داده است، که نبرد سختی با این شرکت های فراملی در پیش خواهند داشت. از آنجائی که اتحادیه اروپا با شدت تمام استراتژی ایجاد بلوک های تجاری منطقه ای در حول یک قطب قوی و نیرومند را به منظور ادغام این بلوک ها در بازار عمومی دنبال می کند، قرار داد مبادله آزادی که تلاش می شود به افریقای جنوبی تحمیل شود، چیزی نیست جز تحکم قوی ترها که افریقای جنوبی را از امکان همکاری برابر محروم می سازد. در عین حال اینگونه قرار دادها به عنوان الگویی برای آینده به کار گرفته خواهند شد.

هدف اتحادیه اروپا، در این چارچوب، افزایش "قابلیت رقابت" کشورهای است، که بنا به گفته مسئولان این اتحادیه باید از طریق گسترش سرمایه گذاری های خارجی، توسعه بخش خصوصی و تجارت صورت پذیرد. اکنون اروپا در پشت مقررات "سازمان تجارت بین المللی" سنگر گرفته و می خواهد موافقتنامه های خود با دیگر کشورها را مشروط به از میان برداشتن تمام مقررات مربوط به کنترل قیمت ها، حذف کلیه سوسیدها و مالیات های بر واردات نماید. از هم اکنون ۶۶ درصد واردات افریقای جنوبی از اروپا در چارچوب پیوستن این کشور به موافقتنامه های سازمان تجارت بین المللی، از هرگونه مالیاتی معاف گردیده است. در عین حال اروپا می خواهد مناسبات خود با همه کشورها و از جمله کشورهای جنوب افریقا را مشروط به پذیرش و در پیش گرفتن برنامه تعدیل اقتصادی بانک جهانی و صندوق بین المللی پول بنماید که به معنی نابودی بخش عمومی و دولتی و حمله به سرمایه گذاری های اجتماعی بویژه در بخش های آموزشی و بهداشتی خواهد بود.

این است ماهیت واقعی آنچه که امروز اروپا به افریقای جنوبی پیشنهاد می کند. اروپائی که شرکت ها و سرمایه داران آن دهها میلیارد سود از این کشور به جیب ریخته اند. از آن همه وعده های کمک به افریقای جنوبی پس از پیروزی نلسون ماندلا دیگر هیچ خبری نیست. اروپا "اولویت" برنامه های خود را توسعه بخش خصوصی" اعلام کرده است، اما چه کسی را می توان فریب داد و به او قبولاند که با توسعه بخش خصوصی می توان کشوری را که دهها سال رژیم آپارتاید آن را غارت کرده است، "بازسازی" کرد؟

نیاز به صنایع تبدیلی

آنچه که امروز افریقای جنوبی و کشورهای منطقه بدان نیاز دارند عبارتست از صنایع تبدیلی مواد اولیه، توسعه کشاورزی به نفع همه و نه به سود صاحبان زمین های کشاورزی، شبکه های آبیاری، ذخیره و حفظ مواد کشاورزی، توزیع آب و برق برای همگان، توسعه شبکه ها و مراکز بهداشتی و آموزشی به نفع همگان و منطبق با استانداردهای دنیای کنونی. اینهاست نیازهای واقعی مردم این کشورها.

آنچه که خلق ها و سازمان های سیاسی و سندیکائی جنوب افریقا حاضر به پذیرش آن نیستند عبارت از سیاستی است که هدف آن توسعه برخی بخش های اقتصادی سود آور به زیان دیگر بخش های اقتصادی است که بنیادینه حاشیه رانده شده و با صدقه و خیریه به حیات خود ادامه دهند.

دولت مکزیک تلاش می کند با سیاست مذاکره و سرکوب، با جنبش انقلابی مبارزه کند!

گام های انقلابی "زاپاتیست ها" در مکزیک

مبارزه ارتش زاپاتیست آزادی بخش ملی "تمام مبارزات جاری در مکزیک را تحت الشعاع خود قرار داده است. در فوریه ۱۹۹۵ حکومت با پذیرش مذاکرات، متعهد شد که از حمله نظامی به زاپاتیست ها خود داری کند، با اینحال از همان زمان ارتش به تهاجم دست زده و بیش از ۲۰۰ نفر را به ظن وابستگی به زاپاتیست ها بازداشت کرده است. اهالی منطقه و ارتش زاپاتیست به کوه ها عقب نشینی نموده و توانسته اند از برخورد جلوگیری نمایند. هم اکنون وضعیت شکننده ای بر منطقه حاکم است و دولت زیر فشار افکار عمومی مردم و همبستگی بین المللی ناچار شده است عملیات نظامی را متوقف سازد، هرچند که حضور ارتش در منطقه هم چنان ادامه دارد.

پس از گذشت یکسال متهمین به عضویت در ارتش زاپاتیست ها هم چنان در زندان به سر می برند، ولی فشار ارتش زاپاتیست ها و نیز جلسه بزرگی که با شرکت نمایندگان جوامع سرخپوست و روشنفکران و کارشناسان مختلف برگزار شد، موجب گردید که مذاکرات از سر گرفته شود. در نخستین دور مذاکرات رسمی بر سر برخی نکات پیرامون خودمختاری سرخپوستان توافق حاصل شد، هرچند که زاپاتیست ها معتقدند خود مختاری واقعی تنها با مبارزه پیگیر همه جوامع بومی ممکن خواهد بود. بنظر آنها تمام سرنوشت کشور در این مبارزه تعیین خواهد شد. هم اکنون دور دوم مذاکرات تحت فشار زاپاتیست ها آغاز شده است. هدف ارتش زاپاتیست ها آن است که مذاکرات جاری را وسیله پیشروی در سمت دموکراسی و عدالت اجتماعی بیشتر قرار دهد. بدین منظور تمام جنبش های سیاسی و روشنفکران مترقی به بحث و تبادل نظر دعوت شده اند. اکنون ارتش زاپاتیست ها در حال سازماندهی جبهه ای وسیع با نام "جبهه زاپاتیست آزادی بخش ملی" است. این جبهه سازمانی همگانی و صلح جو است که هدف آن دموکراسی، آزادی و عدالت اجتماعی است. جبهه زاپاتیست تصمیم گرفته است که به "جنبش آزادی ملی" پیوندد، جنبشی که در ابتدای سال ۱۹۹۶ تشکیل گردید و کلیه نیروهای مخالف حزب حاکم در آن گرد آمده اند.

"جبهه زاپاتیست آزادی بخش ملی" از همه کسانی که آماده مبارزه برای برخورداری از یک سرپناه، زمین، کار، خوراک، بهداشت و آموزش هستند، از همه آنهاست که تشنه عدالت و آزادی و صلح بوده و می خواهند شخصیتی آگاه و مستقل داشته باشند، خواسته است تا به آن پیوندند. جبهه زاپاتیست خواستار شکل و شیوه نوینی از فعالیت سیاسی است که بتواند با سنت های طولانی مبارزه قبایل "مایا" مکزیک و امریکای لاتین پیوند برقرار نماید. در شرایطی که امکانات و تکنیک مبادله و برقراری ارتباطات توسعه شگرفی یافته، ارتش زاپاتیست ها توانسته است سخنگوی همه محرومین کشور شود. حکومت مکزیک در برابر این حمله سیاسی زاپاتیست ها چاره ای جز آن ندارد که خود را آماده مذاکرات نشان دهد، اما در عمل فشار و سرکوب را افزایش می دهد. در فوریه ۱۹۹۵ نظامیان مکزیک در حمله ای به جنگل های "لاکان دون" کتابخانه محلی را ویران کردند، اما در روز نخست سال ۱۹۹۶ زاپاتیست ها چهار کتابخانه تازه را به جای آن افتتاح کردند.

اکنون همبستگی و حمایت از زاپاتیست ها مرزهای مکزیک را درنوردیده و در بسیاری کشورها کمیته هانی به منظور پشتیبانی از زاپاتیست ها و مردم مکزیک تشکیل شده است. ارتش زاپاتیست نیز متقابلاً دیداری میان قاره ای را "به سود انسانیت و بر علیه نئولیبرالیسم" سازمان داده است که تابستان امسال در شیپاس برگزار خواهد شد. برای تدارک مقدمات دیدار فوق در ژانویه ۱۹۹۶ جلسه ای در برلین برگزار گردید. انتخاب شهر برلین امری تصادفی نبود. همانطور که در بیانیه زاپاتیست ها گفته شد: "قدرت حاکم سقوط دیوار برلین را چون نماد قدرت مطلق خود و جاودانه بودن آن معرفی می کند. بر روی ویرانه های برلین اکنون دیوار عظیم تر و مستحکم تر بنا می شود: دیوار نامیدی! دیوار برلین بخشی از تاریخ ماست، اما سقوط آن ته به معنی شکست امیداست و نه پیروزی فریبکاران و نسیرنگ بازان. برلین جزئی از آینده شکسته ایست که ما آن را به عنوان تاریخ خود به ارث برده ایم. برلین نمادی است که باید در آنجا بار دیگر گرد آمد، همانجا که برای قدرت حاکم نشان پایان تاریخ است..."

در این مبارزه طولانی خطرات جدی از جمله برای جان انسان ها وجود دارد. اما همانطور که زاپاتیست ها می گویند "مرگ در مبارزه بهتر از مرگ گرفتگی است" خطر ایالات متحده را نیز به هیچوجه نباید دست کم گرفت. منافع اقتصادی امریکا موجب می شود که این کشور در پشت ارتش و دولت مکزیک قرار گیرد. هشتاد در صد تجارت خارجی مکزیک با امریکاست و این به معنای آنست که همبستگی بین المللی و مبارزه جهانی علیه نئولیبرالیسم در کنار مردم مکزیک، بازم ضرورت و ضرورت بیشتری دارد.

دوازده سال پس از اجرای برنامه پرسروصدای تعدیل اقتصادی، میزان بدهی مکزیک که شاگرد حرف شنوی صندوق بین المللی پول محسوب می شد، در سال ۱۹۹۴ از هنگام بحران سال ۸۳ بیشتر بود. در حال بیل کلینتون توانست ظرف دو ساعت یک وام ۵۰ میلیارد دلاری برای مکزیک فراهم کرده، اقتصاد مکزیک و البته دلار را "نجات" دهد. در عوض بانک فدرال امریکا نظارت خود بر درآمدهای نفتی مکزیک را بدست آورده، که حاکمیت ملی آن کشور را به کلی نقض می نماید. در حال حاضر پس از گذشت یکسال و نیم، تعداد میلیارد های مکزیک افزایش یافته و آنها ثروت عظیم تری را در دستان خود متمرکز کرده اند. اکنون ثروتمندترین میلیاردر مکزیک به تنهایی از ثروتی معادل ۱۷ میلیون فقیرترین مردم این کشور برخوردار است.

مبارزه مردم در هر گوشه مکزیک طی سال های اخیر ابعاد گسترده ای یافته و به سمت اتحاد و هماهنگی پیش رفته است، گرچه حزب حاکم که ۶۵ سال است قدرت را در دست دارد، هم چنان از سلاح سرکوب بهره می گیرد. در ۱۸ مارس گذشته به مناسبت ۵۸مین سالگرد ملی شدن صنایع نفت تظاهرات عظیمی در مکزیک با خواست حفظ حاکمیت ملی برای صنایع برگزار گردید. این تظاهرات در شرایطی انجام شد که صنعت نفت مکزیک از دو سو در معرض تهدید قرار گرفته: نخست تلاش دراز مدتی که برای خصوصی نمودن آن به عمل آمده است و می آید و دوم تسلط ایالات متحده بر این صنایع.

در ایالت تاباسکو "مهمترین منطقه بهره برداری نفت در جنوب و در کنار خلیج مکزیک، فرماندار ایالت، که عضو حزب حاکم است، توانست با توسل به انواع تقلبات بر حریف چپ گرای خود از "حزب انقلاب دموکراتیک" پیروز شود. در این ایالت مبارزه ای طولانی برای دموکراسی و بر ضد تاثیرات مخرب بهره برداری های نفتی بر کشاورزی منطقه جریان دارد. پس از آنکه سرخپوستان و کشاورزان منطقه برای آنکه صدای خود را به سرتاسر کشور برسانند، عبور به چاه های نفتی را سد کردند، پلیس ۱۰۲ تن از مبارزان و رهبران "حزب انقلاب دموکراتیک" و طرفداران محیط زیست را دستگیر کرد و روانه زندان ساخت. اما پس از یک ماه بر اثر فشار مردم ناچار به آزاد ساختن آنان گردید. در ۲۸ ژوئن نیروهای پلیس ۱۷ کشاورز عضو سازمان کشاورزان "سیرا"ی جنوبی را به قتل رساندند. نیکورا، فرماندار ایالت سیرا، از سال ۱۹۹۳ که به این سمت انتخاب گردیده، بیش از ۱۵۰ عضو حزب انقلاب دموکراتیک و سازمان های حقوق بشر را به قتل رسانده است. اما وی سرانجام بر اثر بازتاب وسیع قتل عام ها ناچار به استعفا گردید.

در مکزیکو مبارزه کارگران شرکت حمل و نقل عمومی "از یکسال پیش بدین سو ادامه دارد. دولت مکزیک شرکت مزبور را ورشکسته اعلام کرد و رهبران سندیکائی و کلای آن را به زندان انداخت. با این حال کارگران در برابر دولت ایستاده اند و آزادی بازداشت شدگان و حفظ شرکت حمل و نقل دولتی را خواستار هستند. اکنون در مکزیکو تخلف و جرم هر روز اوج تازه ای می گیرد. شهر در تنش دائم قرار دارد و هر روز چندین تظاهرات مختلف در آن به وقوع می پیوندد.

در تیوزتلان "حدود صد کیلومتری مکزیکو، اهالی محل متصدیان حزب حاکم را دستگیر و از منطقه بیرون نموده اند. در این ناحیه مقامات محلی قصد داشتند تا در منطقه ای که دارای ذخیره بزرگ آب مورد نیاز کشاورزی است، یک زمین بازی "گلف" برپا نمایند. با وجود همه فشارهای دولت، اهالی و مردم هم چنان کنترل شهر را در اختیار داشته و آن را خود اداره می کنند. در شیپاس

جنبش کارگری و "تعدیل اقتصادی"

تنظیم و ترجمه "ح. آبدار" (از نشریه حزب سوسیالیست استرالیا)

اتحادیه کارگری روآندا دولت را مجبور ساخته است تا کمیسیون را برای رسیدگی به فقر ناشی از برنامه تطبیق ساختاری در این کشور تشکیل دهد. (نظیر همین کمیسیون در جمهوری اسلامی تحت عنوان "فقرزدانی" تشکیل شده است، اما هنوز هیچ نتیجه‌ای از آن بدست نیامده و بین جناح های حاکم درگیری های شدید برسر آن وجود دارد.) در کمیسیون تشکیل شده در روآندا نمایندگان واقعی اتحادیه و دولت از یکسو و کارفرمایان از سوی دیگر شرکت دارند. (در جمهوری اسلامی حتی این ترکیب نیز در جریان تهیه فقر زدانی شکل نگرفته و این طرح پشت پرده و توسط خود دولت و براساس مناسباتی که با سرمایه داری تجاری ایران در دولت ائتلافی (موتلفه اسلامی- روحانیت مبارز- کارگزاران) وجود دارد تهیه شده، که هنوز به اجرا نیز نگذاشته نشده است!!)

اتحادیه های کارگری روآندا تلاش می کنند، برای تقویت مواضع خود را که در جریان جنگ داخلی ۱۹۹۴ و بر اثر برخورد های قومی تضعیف شده بود، مجدد تقویت کرده و با حمایت کارگران و زحمتکشان به طسرف گفتگو با دولت تبدیل شوند. تهیه برنامه های اقتصادی جانشین و پژوهش های لازم برای این طرح ها، از جمله اهداف اتحادیه های کارگری برای مقابله با برنامه های دیکته شده از سوی صندوق بین المللی پول و بانک جهانی است.

زیمباوه - کنگره اتحادیه های کارگری زیمباوه، اخیر مواضع خود را در برابر برنامه تطبیق ساختاری اینگونه اعلام داشتند: شکست مقابله با اولین مرحله برنامه تطبیق ساختار اقتصادی سالهای ۱۹۹۱-۱۹۹۶ - به ما این درس بزرگ را داده است که تنها انتقاد از برنامه مذکور، باآنکه درست است، اما کافی نیست!

دبیرکل اتحادیه های کارگری زیمباوه "مورگان سوانگسیرانسی" می گوید: اتحادیه های کارگری بایستی در خط مقدم مبارزه قرارگیرند، زیرا بیشترین فشار برنامه های صندوق بین المللی پول و برنامه تطبیق ساختاری متوجه آنهاست.

کنگره اتحادیه کارگری زیمباوه برای پیگیری اهدافی که به تصویب رسانده است، یک کمیسیون ویژه بمنظور بررسی راه حل های جانشین، با هدف خنثی سازی نتایج برنامه تطبیق ساختاری و وارد ساختن تغییرات اساسی در برنامه دوم دولت که قرار است از اواخر سال جاری به اجرا گذاشته شود، تشکیل داده است. از سوی این کمیسیون تاکنون چند طرح جامع، تحت عنوان "آینده زیمباوه بعد از برنامه تطبیق ساختاری" منتشر شده است. در این طرح ها، توصیه های مشخص برای تغییر برنامه دولت ارائه شده است. اکنون اتحادیه ها، کارزار وسیعی را برای ناچار ساختن دولت به پذیرش طرح ها و توصیه های کنگره، بمنظور کنار گذاشتن توصیه های صندوق بین المللی پول در برنامه دوم دولت سازمان داده اند.

درماه آوریل گذشته، سازمان ها و اتحادیه های کارگری آفریقا در همکاری با کنگره اتحادیه کارگری زیمباوه، بطور مستقیم و برای اولین بار صندوق بین المللی پول را هدف قرار دادند و کارگران را برای مقابله با برنامه های دولت که متکی به توصیه های این صندوق است، بسیج کردند. اتحادیه های کارگری، راسا ابتکار تهیه شعارها و پلاکاردهای افشاگرانه علیه برنامه های اقتصادی دولت و صندوق بین المللی پول را بدست گرفتند. اتحادیه ها، برای نشان دادن عزم کارگران و زحمتکشان برای مقابله با برنامه های اقتصادی دولت، در روزهای ۲۷ آوریل در شهر گوارو و در روز اول ماه مه در "هراره" پایتخت زیمباوه تظاهرات و رژه کارگران و زحمتکشان را سازمان دادند تا عزم راسخ خود را برای مقابله با دولت مجری برنامه های صندوق بین المللی پول نشان بدهند.

دستگیری یکی از فعالان حزب ملت ایران

دفتر اروپایی حزب ملت ایران با صدور اطلاعیه ای خبر دستگیری دبیر سازمان جوانان این حزب در استان کرمانشاهان را اطلاع داد. وی سپهر سنجانی نام دارد و برادرزاده زنده یاد دکتر کریم سنجانی، از رهبران جبهه ملی ایران می باشد. براساس این اطلاعیه سپهر سنجانی در خانه خود و در جریان مراسم یادبود دکتر کریم سنجانی که در بگرامشاه برپا شده بود دستگیر شده و از سرنوشت وی اطلاعی در دست نیست.

اثرات فاجعه بار، ناشی از برنامه های تطبیق ساختاری (SAPS) که از سوی صندوق بین المللی پول و بانک جهانی به کشورهای جهان تحمیل می شود، در بسیاری از کشورها با مقاومت احزاب مترقی و سازمان های وابسته به زحمتکشان و کارگران روبرو شده است. آنچه را در زیر می خوانید گوشه ایست از این کارزار، در بخشی از جهان، که به قاره سیاه شهرت دارد: **آفریقا**

در آفریقا، تئوری های اقتصاد بنیادگرا که وسیعاً توسط بانک جهانی و صندوق بین المللی پول پیگیری می شوند، موجب بیکاری گسترده کارگران شده است. کاهش دستمزدها و بودجه خدمات اجتماعی بیشترین فشار را متوجه زحمتکشان این کشورها کرده است. اکثر موسسات و خدمات اجتماعی به بخش خصوصی واگذار شده اند. (نظیر همین برنامه تحت عنوان "تعدیل اقتصادی" در ایران اجرا شده و جدال بر سر ادامه و تشدید آن و یا متوقف ساختن آن به یکی از اصلی ترین صحنه های رویارویی سیاسی- طبقاتی در جمهوری اسلامی تبدیل شده است)

کنگو - پس از اعلام خصوصی شدن بزرگترین اداره آب، برق و گاز در کشور کنگو، اعتصاب های کارگری سازمان داده شد. در جریان این اعتصابات اعتراضی ۱۵ تن از فعالان شناخته شده اتحادیه های کارگری دستگیر شدند که همچنان در اسارت به سر می برند. در چهار ماهه اول سال جاری دستمزدها در کنگو - بویژه در بخش خدمات - بشدت کاهش یافت و دولت از پرداخت تمامی حقوق عقب افتاده کارمندان که در برخی قسمت ها تا یکسال می رسد، خود داری کرده است. براساس توصیه صندوق بین المللی پول، بمنظور کاهش بودجه دولت و کاستن از نقش دولت در عرصه اقتصادی، بیش از ۹ هزار کارگر طی دو سال بیکار شده اند. دولتی در ادامه اجرای برنامه تعدیل اقتصادی و یا "تطبیق ساختاری" قرار است تا سال ۱۹۹۸ بیش از ۱۲ هزار کارگر و کارمند را اخراج کند.

کنیا - در کشور کنیا نیز براساس گزارش اخیر ناساینده مرکز حقوق اتحادیه کارگری کنیا "پتريک اونگو" برنامه تطبیق ساختاری، کارگران و زحمتکشان این کشور را در تنگنای شدید معیشت قرار داده است. او می گوید: برنامه تطبیق ساختاری که دولت کنیا آنرا به توصیه صندوق بین المللی پول دنبال می کند، در خدمت منافع کارفرمایان است. بهمین دلیل است که هزینه تولید، با اخراج کارگران و سپردن شدن کار آنها به کارگران دیگر در همان واحدهای تولیدی، عملاً به ارتش جوانان بیکار کشور، کارگران بیکار نیز اضافه شده اند. اتحادیه سراسری کارگران، در سال گذشته موفق شدند در مقابل دولت مقاومت کرده و از تغییر قانون کار به سود کارفرمایان جلوگیری کنند. براساس این تغییر، اخراج کارگران بدون اطلاع اتحادیه سراسری برای کارفرمان ممکن می شد. "پتريک اونگو" معتقد است که بدلیل نظارت دولت بر اتحادیه های سراسری، این اتحادیه نمی تواند آنچنان که باید از منافع کارگران و مزد بگیران به دفاع برخیزد.

روآندا - در کشور روآندا، اخیراً دولت در برابر اعتراض های زحمتکشان، موافقت کرد که مزد کارگران و کارمندان بخش خدمات ۲۰ درصد افزایش یابد. این افزایش دستمزدها با توجه به تورم ناشی از برنامه تطبیق ساختاری - تعدیل اقتصادی - مورد موافقت کارگران این بخش قرار نگرفت. اتحادیه های کارگری روآندا و فدراسیون متحد کارگران و کنفدراسیون اتحادیه کارگری آزاد این افزایش دستمزدها را ناچیز خواندند و به آن اعتراض کردند. کارکنان بخش عمومی در روآندا ماهانه حقوقی معادل ۵۰ دلار دریافت می دارند و این در حالی است که یک کیلو برنج ۱ دلار است و یک کیلو گوشت ۳ دلار قیمت دارد. بدین ترتیب کارگران فقط می توانند در طول ماه فقط یک وعده غذا با گوشت و برنج بخورند!

ریشه های انفعال در کجا نهفته است؟

گسترده‌ای پدید می‌آیند و به مبارزه برمی‌خیزند، از جمله ترفندهایی است که هم توسط ساواک شاهنشاهی و هم توسط ساواک جمهوری اسلامی به کار گرفته شده و می‌شود. در چنین شرایطی تنها هوشیاری و ارزیابی دقیق مبارز انقلابی است که می‌تواند خطر فعالیت پلیس را تشخیص دهد و از آن پرهیز کند.»

این تخیلات برخاسته از اندیشه‌های ایده‌آلیستی نیست؟

۱- «در چارچوب حاکمیت ولایت فقیه» هیچگونه تحول اساسی به سمت دموکراسی و آزادی در ایران ممکن نیست...»

«حاکمیت...» در این حکم به عنوان «شکل و مقوله‌آنی» مطلق و بسته تلقی می‌شود، جدا از تشریندی درونی آن و منافع متفاوت ائتلاف شرکت کننده در آن که گویا جدا از جامعه شکل گرفته و به موجودیت خود ادامه می‌دهد.

- این یک برداشت مطلق و متافیزیکی است، که به تعبیر لنین «شب، شب است و روز، روز».

- بر این پایه، نفس «شب»، «فنی در نفس» دیالکتیکی نبوده، بلکه نفس ایده‌آلیستی مطلق، به معنای جایگزینی یک مطلق بجای مطلق دیگر است، «روز» جای «شب» را می‌گیرد. از اینرو این برداشت مطلق‌گرایانه «هیچگونه تحول» را ممکن نمی‌داند.

پس‌وند «اساسی» در این فرمول از یک محتوای دقیق برخوردار نیست و نقش تعیین کننده‌ای هم در اصل نظر و برداشت ایفا نمی‌کند. از جمله روشن نیست، که آیا منظور از این پسوند «اساسی»، تغییرات انقلابی است؟ آیا حکم، خواستار سرنگونی انقلابی «رژیم ولایت فقیه» است؟ و اگر چنین است، کدام ساختار اقتصادی-اجتماعی را برای دوران پس از آن پیشنهاد می‌کنند. و آیا منظور فقط جایگزینی سرمایه‌داری تجاری و زمینداران بزرگ، با حفظ ساختار موجود اقتصادی-اجتماعی است. در اینصورت منظور از واژه «اساسی»، تغییراتی، از جمله برقراری قانون و... است؟

با توجه به این ناروشتی‌ها و غیردقیق بودن محتوای واژه «اساسی» است، که تنها مفهوم عملی قابل استخراج از آن اینست که این واژه تنها برای توجیه موضع «همه چیز، یا هیچ چیز»، به جمله اضافه شده است: آنچه ممکن، عملی و قابل دسترسی است، هیچ است، زیرا گویا «اساسی» نیست، و از آنجا که شرایط برای دست یافتن به «همه چیز» فعلا وجود ندارد، پس «هیچگونه تغییری (اساسی)» ممکن نیست. شب و روز، روز باقی می‌ماند.

- چنین برداشت ضد دیالکتیکی که امکان «تغییر و شدن» را در پدیده نفسی می‌کند، بطور قانونمند به نفس امکان شناخت عناصر «روز» - که آنها را اندیشه متافیزیکی به رسمیت نمی‌شناسد در «شب» می‌انجامد. یعنی این برداشت به مواضع ایده‌آلیستی پوزیتیویست‌ها می‌انجامد، که جهان و پدیده‌های خارج از ذهن خود را تنها در چارچوب «محسوسات» خود به رسمیت می‌شناسد. نبود «محسوسات» از عنصر «روز» در «شب» نزد آنها (ذهن آنها)، مساویست با عدم وجود پدیده عینی برای آنها!

- این برداشت ایده‌آلیستی، نیروی آگاه را به عدم تحرک محکوم می‌سازد، زیرا او را از جستجوی اهرم تغییرات در «پدیده مطلق» - عنصر «روز» - به ظاهر غیرقابل شناخت در «شب» - برحذر می‌دارد. تبلیغ برای عدم تحرک و تبلیغ عملی انفعال، «سازش ناپذیری» قلمداد می‌شود.

- اعلام ایده‌آلیستی فقدان اهرم تغییرات در «شب»، موجب می‌گردد که نیروی آگاه فلج شده و از جریان زنده حرکت و تحول و تغییر در پدیده به کنار رانده شده، به شعار «هرچه بدتر، بهتر» باور کند، نجات را نه در عمل ممکن توده‌ها، بلکه به عمل «نیروی خارق‌العاده» امیدوار کند، که انواع آن طیفی از نیروی ماوراء الطبیعه تا «دست پر قدرت»، «انتخابات آزاد» تا «فشار نیروی خارجی» امپریالیستی می‌تواند باشد.

- با این برداشت، عنصر ماهیتا متعلق به نیروی نو خود با بدبینی و شک و تردید به عمل متوجه توده‌ها - که دیگر به نظر او قاعدتا نباید وجود داشته باشد - می‌نگرد. اشکال متفاوت حرکت و مبارزه آن را درک نمی‌کند، هر حرکتی را مشکوک قلمداد می‌سازد، که گویا توسط نیروی ارجاعی هدایت شده و نقش «سوپاپ اطمینان» را ایفا می‌سازد و بدین طریق و درحالی‌که خود را هوشیار فرض کرده و به دیگران هشدار می‌دهد، عملا بجای «هشیاری»، بی‌اعتمادی بخود را به همه مخاطبانش تبلیغ می‌کند. بدین ترتیب است که قادر به استفاده از امکانات متنوع موجود در جامعه نبوده و از نبرد جاری در اجتماع دور می‌افتد. نتیجه این پریها دادن به نیروی ارجاع و قدرقدرت دانستن آن، که گویا همه چیز را تحت کنترل دارد و همه را می‌تواند با ترفندهای خود به بازی بگیرد، دور جدیدی از بی‌اعتمادی به توده‌ها و (بقیه در ص ۲۸)

در «نامه مردم» (شماره ۴۸۴، ۲۶ تیر ۱۳۷۵) در پاسخ به نشریه «آرش» (شماره ۵۵) مطالبی مطرح شده‌اند. هدف از نوشته زیر نشان دادن این امر نیست، که در مطالب مندرج در «نامه مردم»، دفاع از حزب توده ایران، به دفاع از «سیاست ضد ولایت فقیه» و یا مبارزه علیه «زیر علامت سوال بردن» این موضع «نامه مردم» محدود شده است و یا پرداختن به این پرسش که چرا «نامه مردم» به دام تحریک و پرووکاسیون «آرش» می‌افتد، و خود را موظف احساس می‌کند، به «آرش» در مورد تداوم سیاستش اطمینان بدهد.

هدف نوشته حاضر یافتن پاسخ به پرسشی است، که پس از خواندن مطالب «نامه مردم» توسط توده‌ای‌ها مطرح شده است. این پرسش عبارتست از: - در حالی که در جامعه ایران امروز نبرد طبقاتی بشدت جریان دارد، و به ویژه برخورد در ائتلاف حاکمیت و نیروهای پیرامونی آن در «نبرد که بر که» بین محافظه کار و ارجاعی‌ترین آنان از یک سو و ائتلاف و گروه‌های ترقی خواه آن از سوی دیگر تشدید شده است، تسا مسئله وزن و نقش سرمایه‌داری تجاری و زمینداران بزرگ را در حاکمیت محدود سازد و هارترین نمایندگان انحصار طلب آنرا از مواضع کلیدی دور سازد؟

- در حالی که زیر فشار واقعیت این نبرد طبقاتی در ایران، بخش‌هایی از گروه‌های اپوزیسیون خارج از کشور نیز سرانجام مواضع قبلی خود را در برابر این واقعیت‌ها بتدریج اصلاح کرده و می‌کنند، (برای نمونه می‌توان به بخشی از نظرات «بابک امیر خسروی» یا «رادبوی ۲۴ ساعته ایرانیان در لوس آنجلس، که راه توده شماره ۵۰ بخش‌هایی از آن را چاپ کرد و یا کوشش نشریه «گار» برای مطلع ساختن خوانندگان خود از این نبرد در ایران (اگرچه در حد یک گزارشگر بی طرف و به اصطلاح «پولورالیست»)) و یا حتی آغاز محتاطانه انتشار مطالبی در «کیهان لندن» یا تفسیر مغرضانه و جنبش ستیزانه از این نبرد با نقل مطالبی از روزنامه «سلام»، بدون ذکر ماخذ و یا اشاره به نظرات «مهندس عزت‌اله سبحانی» و بالاخره انتشار اعلامیه «نهضت آزادی» در نیم صفحه نمونه‌های از آن است؛

- در حالی که «راه توده» بیش از چهار سال نگرش‌های خود پیرامون حوادث و رویدادهای کشور را متکی به مواضع عملی حزب توده ایران در قبال انقلاب بهمین منتشر می‌سازد.....

واقعاً چا دارد سؤال شود، که سماجت نشریه «نامه مردم» برای چشم بستن بر واقعیت جاری در کشور، بر اساس کدام علت «نظری-تئوریک» استوار است؟

علت را به نظر نگارنده باید در درک ایده‌آلیستی نویسندگان این نشریه از رویدادها جستجو کرد.

نگاهی به بخش‌هایی از پاسخ نامه مردم به «آرش» مطلب را می‌تواند روشن تر کند. نامه مردم می‌نویسد:

«... در چارچوب حاکمیت ولایت فقیه»، هیچگونه تحول اساسی به سمت دموکراسی و آزادی در ایران ممکن نیست... رژیم کنونی داوطلبانه حاضر به عقب نشینی و تغییر مواضع خود نیست، مگر زیر فشار خرد کننده توده‌ها... (و پیشتر آمده:) با تعمیق همه جانبه بحران رژیم، مدتی است که بحث جدی در درون رهبری رژیم پیرامون بازکردن سوپاپ‌های اطمینان برای جلوگیری از انفجار در جریان است. بخشی از این بحث‌ها، از جمله در دفتر ریاست جمهوری و در میان مشاوران رئیس جمهور، حول این مسئله دور می‌زند که وجود احزاب و نیروهایی که در چارچوب رژیم «ولایت فقیه» فعالیت بی‌خطر داشته باشند و ضمن ابراز انتقاداتی، از مجموعه نظام دفاع کنند، در شرایط اوج گیری بحران سیاسی-اجتماعی هم از نظر نمای خارجی نزد کشورهای غربی، و هم از نظر داخلی سودمند است و می‌تواند ضمن ایجاد شکاف و پراکندگی در صفوف مبارزان رهایی میهن از پندهای استبداد، از کانالیزه شدن و نضج گیری جنبش‌های اجتماعی که اساس رژیم استبداد را نشانه بگیرد جلوگیری کند. در کنار این نظریه، موضوع حزب درست کردن و راه انداختن دسته‌های سیاسی، در شرایطی که میل و اشتیاق به مبارزه در جامعه رو به گسترش است و گروه‌ها و محفل‌های مختلف اجتماعی، سیاسی و فرهنگی در ابعاد

امریکا در تدارک حمله نظامی به ایران

هنوع مداخله نظامی در امور داخلی ایران، از نظر حزب توده ایران محکوم است و توده‌ای هادرکنار مردم، از میهن خود دفاع خواهند کرد!

بدنبال سه انفجار تروریستی، که حدس و گمان‌های گوناگونی پیرامون انگیزه‌ها و عوامل اجرایی آن وجود دارد، امپریالیسم امریکا آشکارا زمینه‌های دخالت نظامی در امور داخلی ایران و تجاوز به خاک کشور ما را فراهم می‌سازد.

این سه انفجار که مطبوعات و دولتمداران امریکا آنها را بهانه‌هایی مناسب برای تجاوز به خاک ایران تشخیص داده‌اند عبارتند از: انفجار در دهران، عربستان سعودی، انفجار هواپیمای مسافربری برخاسته از فرودگاه نیویورک و انفجار در یکی از شهرک‌های نزدیک مقر برگزاری بازی‌های المپیک ۱۹۹۶.

همزمان با این انفجارها، اجلاس‌های مرکب از وزرای خارجه ۷ کشور بزرگ سرمایه‌داری در فرانسه تشکیل شد، که محور گفتگوهای آن ضرورت همسویی اروپا با سیاست‌های امریکا در منطقه خلیج فارس و ایران بود. هیچیک از شرکت‌کنندگان این اجلاس و مطبوعات امریکایی و اروپایی اشاره به طرح مشخص و واقعی امریکا که همسویی اروپا با آنرا طلب می‌کند نکرده‌اند اما آخرین اظهارات رئیس جمهوری امریکا و وزیر دفاع این کشور می‌تواند نشانگر گوشه‌هایی از این طرح باشد. همچنان که تصویب قانون تشبیه شرکت‌های امریکایی و اروپایی از سوی دولت امریکا، در صورت سرمایه‌گذاری این شرکت‌ها در قسمت نفت و گاز ایران می‌تواند نشانگر عدم پذیرش تام و تمام سیاست‌های امریکا در قبال نفت خلیج فارس و ایران از سوی کشورهای اروپایی باشد!

پخش مصاحبه رادیویی رئیس جمهور امریکا "کلینتون" در تاریخ سوم اگوست (۱۳ مرداد) که در آن برای نخستین بار از ضرورت وارد ساختن ضربه نظامی به ایران سخن گفت؛ و بیانات روشن تر وزیر دفاع امریکا "ویلیام پری" که اشاره به ۱۱ تا ۲۵ منطقه و هدف در ایران برای ضربه نظامی کرد؛ آشکارترین سخنانی است که تاکنون از دهان بلند پایه‌ترین مقامات دولتی و نظامی امریکا در ارتباط با ایران شنیده شده‌است. بدنبال این اظهارات که تحت پوشش مبارزه با تروریسم بیان شده‌اند، امریکا ۲۵ هزار نیروی نظامی خود را در عربستان به حالت آماده باش کامل نظامی در آورده‌است. بهانه و پوشش خبری این آماده باش نیز گویا اطلاعی است که امریکا از نقشه یک عمل تروریستی علیه سربازان و پایگاه‌های نظامی امریکا در عربستان بدست آورده‌است!!

پیش از اعلام صریح و گستاخانه این نظرات از سوی دولتمداران امریکا، برخی نشریات کشور آلمان، نظیر "اسپیگل" در شماره... خود اشاره به نقشه‌ای نظامی کرده بودند، که درست‌اند جنگ دولت اسرائیل و بمنظور وارد آوردن ضربه نظامی به ایران تهیه شده‌است. در همین زمینه، پیش از انفجار آتلانتا و سقوط هواپیمای مسافربری امریکایی نیز مطالبی مشابه مقاله اسپیکل روی شبکه اینترنت قرار گرفته بود. (۱۷ ژوئن)

بصورت همزمان گزارش‌هایی پیرامون برخی نقل و انتقالات نظامی در امیر نشین قطر منتشر شده است، که براساس آن تاکنون طی چند پرواز فوق العاده نیروهای از کشور ترکیه، تحت پوشش کارگر وارد این امیرنشین شده‌اند. (راه توده در شماره ۴۷ خود خبر مربوط به این نقل و انتقالات را منتشر ساخت)

دولت اسرائیل، بدنبال سفر نخست وزیر جدید آن کشور به امریکا و دیدار و گفتگو با مقامات امریکایی و سران جامعه پر قدرت یهودیان نیویورک، بی‌تزلزل تر از گذشته، بر ضرورت دخالت نظامی در امور داخلی ایران پانشاری

می‌کند. اسرائیل، که تمام امکانات مطبوعاتی و تبلیغاتی خود را در سراسر جهان برای این سیاست به خدمت گرفته‌است، نه تنها اظهارات اخیر مقامات امریکایی را تأیید می‌کند، بلکه متکی به امکانات نظامی خویش در منطقه خلیج فارس (قطر، بحرین و سلطان نشین عمان) و در خاک ترکیه (که براساس یک قرارداد نظامی حق استفاده از آسمان این کشور به هواپیماهای نظامی اسرائیل داده شده‌است)، آشکارا مشوق اجرای آن نیز می‌باشد!

دولت اسرائیل در ادامه همین سیاست، علیرغم همه جان سختی که دولت جدید آن برای ادامه مذاکرات با دولت‌های منطقه و بازپس دادن بخش‌هایی از سرزمین‌های اشغالی، با هدف تسلط اقتصادی بر منطقه از خود نشان می‌داد، ناگهان خروج یکطرفه سربازان خود از جنوب لبنان را اعلام داشت و بدنبال چند تماس غیر علنی با مقامات دولت سوریه، رسماً اطلاع داد که بزودی وارد مذاکرات رسمی با دولت این کشور خواهد شد! پادشاه اردن ملک حسین نیز، که نزدیک ترین متحد اسرائیل در منطقه محسوب می‌شود، بدنبال سفر نخست وزیر جدید اسرائیل به این کشور، در یک مصاحبه مطبوعاتی از حق فلسطینی‌ها بر اورشلیم سخن گفت! حتی که بویژه دولت جدید اسرائیل بطور کلی متکرر آن بود!

حتی اگر بخشی از مانورهای اخیر دولت اسرائیل را تلاش برای کوتاه کردن دست دولت ایران از مسائل منطقه ارزیابی کنیم، نتیجه منطقی این مشی، انزوای مطلق ایران و فراهم آمدن زمینه‌های بازهم بیشتر برای وارد ساختن ضربه نظامی به آن باید باشد! ضربه‌ای که امریکا و اسرائیل امیدوارند براساس آن جمهوری اسلامی بازهم بیشتر به ورطه زد و بند و معاملات پنهان و ضد ملی با امریکا و اسرائیل کشانده شود و یا ایران را درگیری جنگی کند، که بتدریج به جنگ‌های منطقه‌ای در داخل خود ایران تبدیل شود. در این صورت زمینه‌های طبیعی جدایی بخش‌های ثروتمند ایران (مانند جنوب) و یا مناطق سوق الجیشی آن در شرق و شمال کشور فراهم خواهد آمد. رقابت اروپا و امریکا بر سر تسلط بر نفت، ثروت و موقعیت جغرافیایی ایران، که اکنون در جلساتی نظیر اجلاس اخیر وزرای خارجه ۷ کشور بزرگ سرمایه‌داری در فرانسه و یا جلسات نویتی سران این ۷ کشور و در پشت میزهای معامله و تقسیم ثروت جریان دارد، در صورت آغاز چنین روندی در ایران، به جلسات سران و فرماندهان نظامی ۷ کشور یاد شده تبدیل خواهد شد! این همان بلای خانمانسوزی است که یوگسلاوی سابق در آن گرفتار آمد.

شتاب اسرائیل برای تبدیل جنوب ایران به پایگاه اقتصادی- نظامی اسرائیل و امریکا و وصل کردن آن به استراتژی اقتصادی اسرائیل برای تسلط بر ثروت منطقه خاورمیانه و خلیج فارس آنقدر زیاد است که دولت جدید اسرائیل، علیرغم همه تبلیغاتی که برای قطع مذاکرات با کشورهای منطقه و محدود ساختن دولت تازه فلسطین برآه انداخته بود، اکنون و بدنبال یک دوره فشار تبلیغاتی علیه دولت‌های عرب همسایه، شتابزده تر از دولت پیشین، وارد مانور شده‌است!

واکنش جمهوری اسلامی

از سوی جمهوری اسلامی، در ارتباط با سخنان مداخله جویانانه مقامات بلند پایه امریکا برای وارد ساختن ضربه نظامی به ایران، تاکنون یک نامه رسمی و به امضای وزیر خارجه جمهوری اسلامی "علی اکبر لاریجانی" خطاب به سازمان ملل متحد نوشته شده‌است. در این نامه هرگونه ارتباط جمهوری اسلامی با عملیات تروریستی اخیر تکذیب شده و دولت امریکا و اظهارات اخیر مقامات آن، بعنوان نمونه بارز تروریسم دولتی معرفی شده‌است.

اگر حساب آن گروه‌بندی‌های سیاسی وابسته به امریکا را، که خیال دارند برای حکومت دوباره بر ایران از هواپیماهای امریکایی پیاده شوند، نا دیده بگیریم، هیچ ایرانی میهن دوستی نه می‌تواند ضربه نظامی و توطئه‌هایی از آن نوع که حدس و گمان‌ها درباره آن هر روز قوی تر می‌شود را تأیید کند و نه می‌تواند چنین ضربات و توطئه‌هایی را گره گشای اوضاع کنونی ایران ارزیابی کند. این ضربات و توطئه‌ها هرگز در جهت تأمین آزادی و دموکراسی، تأمین منافع عمومی مردم ایران، تأمین حاکمیت ملی و... نخواهد بود و نخستین هدف آن تبدیل ایران به حیاط خلوت اسرائیل در منطقه، ایجاد یک پشت جبهه جنگی علیه کشورهای عرب از جانب ایران، غارت نفت ایران، تسلط بر خلیج فارس و نفت آن و زمینه‌سازی مقابله‌های آینده امریکا بعنوان کنترل کننده نفت جهان، با اروپای نیازمند نفت خواهد بود. هیچیک از این اهداف ارتباطی با منافع مردم ایران ندارد و هنوع تغییرات سیاسی در ایران که متکی به این عملیات انجام شود، بدون لحظه‌ای تردید، در جهت مخالف آن خواب و خیال‌ها و رویاهایی

دولتمداران ایران از یاد برده‌اند و یا نمی‌خواهند آنها را به روی خودشان بیاورند، آنست که حکومت و نظام کنونی در کوبا، علیرغم همه فشار دولت آمریکا به این کشور، تا حد قحطی عمومی در این کشور و بی‌شیر ماندن کودکان کوبانی-بدین خاطر بی‌تزلزل برجای مانده‌است، که اکثریت قریب باتفاق مردم کوبا از آن حمایت می‌کنند و سرنوشت خویش را در گرو سرنوشت حکومتشان می‌دانند! راز مقاومت کوبا و مردم کوبا در برابر آمریکا همین یگانگی حکومت و مردم است. به این واقعیت حتی سناتورهای آمریکائی که از کوبا دیدار کرده‌اند، اعتراف کرده‌اند. هر گروه و سازمانی از هر کشور و وابسته به هر جناح سیاسی چپ و راست که در سال‌های اخیر به کوبا سفر کرده، چاره‌ای جز اعتراف به این واقعیت نداشته‌است. آیا دولتمداران جمهوری اسلامی، جاج آقا ها و حاج آقا زاده‌های بازار که در برج‌های شمال تهران سنگر گرفته‌اند، می‌توانند مدعی چنین حمایتی باشند؟ شاید بگویند: بله! اما واقعیت همان رای و نظری است که مردم در انتخابات اخیر دادند و حکومت ناچار شد با آنها را باطل اعلام کند و یا با ایجاد رعب و وحشت از مردم به سود نمایندگان مورد حمایت ارتجاع و غارتگران و سرمایه داری تجاری وابسته رای بگیرد! مردم ایران از مشت‌های غارتگر، که در یک قلم و به حمایت قدرت دولتی، ۱۲۲ میلیارد از پول بانک صادرات کشور را به سرقت برده‌اند و از حامیان این غارتگران حمایت خواهند کرد؟ هر عقل سلیمی می‌گوید: خیر!

جمهوری اسلامی چه خواهد کرد؟

در ارتباط با واکنش جمهوری اسلامی در برابر این تهدیدها چند ارزیابی وجود دارد. نخست آنکه سران حاکم بر شدت سرکوب آزادی‌ها و تحمیل افکار و عقاید خود به جامعه خواهند افزود و موج تازه‌ای از بگیرو ببندها به بهانه خطر خارجی در ایران راه خواهد انداخت. نتایج این سیاست چه خواهد بود؟

۱- تشدید نفرت مردم از حکومت

۲- تلاش حکومت برای دادن امتیازهای سیاسی و مالی هرچه بیشتر به آمریکا و اسرائیل برای حفظ موقعیت متزلزل خود

این دو عکس‌العمل در حقیقت یکدیگر را تکمیل می‌کنند و لازم و ملزوم یکدیگرند و خواسته و ناخواسته، آگاه و نا آگاه در جهت همان نتایجی است که آمریکا و اسرائیل بدنبال آن هستند:

الف- سرکوب مردم و بیرون زادن آنها از صحنه و تن دادن به راه حل‌های تحمیلی از خارج

ب- گرفتن تمام امتیازاتی که در این مرحله بدان نیازمندند و تبدیل آشکار و علنی جمهوری اسلامی به دنباله رو سیاست‌های آمریکا و اسرائیل. حکومتی که پشت به مردم حرکت می‌کند، هیچگاه چاره‌ای جز این نداشته‌است!

هنر و تصور، مبنی بر اینکه دهان‌ها را خواهند دوخت و روزنامه‌ها را خواهند بست، قلم‌ها را خواهند شکست و متکی به سپاه و بسیج به مقابله با آمریکا خواهند خاست، در واقع رویاتی بیش نیست که هنوز متکی به شرایط پشت سر مانده، نیمه اول دوران جنگ ایران با عراق است، درحالی‌که آن شرایط بکلی تغییر کرده‌است. اول آنکه انتخابات اخیر مجلس اسلامی حاصل این تغییر شرایط را بخوبی نشان داد. دوم آنکه اگر آن شرایط، که امکان جبهه و پشت جبهه را برای ۸ سال جنگ فراهم ساخت، در همان زمان حیاط آیت الله خمینی فراهم بود، آتش بس و پایان جنگ پذیرفته نمی‌شد!! اینها نکاتی نیست که از چشم دشمنان ایران و قدرت‌های بزرگ جهانی پنهان مانده باشد!

آن پشت جبهه رویانسی، در صورت ادامه سیاست‌های سرکوبگرانه و غارتگرانه‌ای که طی سال‌های جنگ و بعد از پایان جنگ ادامه یافت و حاصل آن در انتخابات اخیر بازتاب یافت، چگونه می‌تواند حاصلی خلاف آن نتیجه‌ای داشته باشد، که اکنون در برابر جمهوری اسلامی است؟ در واقع همین سیاست‌ها مردم را در برابر حکومت قرار داده‌است، ادامه و تشدید آنها چگونه می‌تواند به پشت جبهه استوار حکومت تبدیل شود؟ پشت جبهه‌ای که تزلزل وسیع آن با اندک امکان مانور بین کاندیداهای انتخاباتی آنگونه آشکار شد که در انتخابات اخیر مجلس همگان شاهد آن بودند، چگونه می‌تواند به پشت جبهه‌ای استوار برای مقابله با خطر دخالت‌های نظامی خارجی در امور داخلی ایران تبدیل شود؟

دفاع کلاسیک توسط نیروهای مسلح در برابر تهاجم خارجی و در محاسبه قرار ندادن حمایت مردمی نیز، علیرغم همه مانورهای که در اطراف تهران برپا می‌شود، در حقیقت به یک شوخی خونین شبیه است، که نتایج آن می‌تواند مشابه جنگ کلاسیک ارتش عراق در جریان اشغال کشور کویت و نتایج وخیم جنگ خلیج باشد، که بیشترین لطمه را در آن، مردم عراق دیدند!

خواهد بود، که بخشی از اپوزیسیون راست جمهوری اسلامی آنها را ترویج می‌کنند. خواب و خیال‌هایی که متکی به آنها حکومت آخوندی از ایران رخت خواهد بست و آزادی و دموکراسی و بهروزی مردم ایران با دخالت نظامی اسرائیل و آمریکا در امور داخلی ایران و بازگشت آنها به حکومت فراهم خواهد شد! حزب توده ایران، بصورت قاطع، این مداخلات را محکوم ساخته، خواب و خیال‌های جناح راست اپوزیسیون جمهوری اسلامی

را یک فریب و نیرنگ سازمان یافته اعلام داشته و در عین حال بر ضرورت تشکل و سازماندهی مردم ایران برای مقابله با حکومت راستگرا و خائن به آرمان‌های واقعی انقلاب بهمین ۵۷ ایران و آمادگی برای دفاع از خاک میهن در برابر هر نوع تجاوز بیگانه در امور داخلی ایران تاکید می‌کند. حکم تاریخی برای حکومت کنونی ایران را جنبش آزادیخواهی و جنبش نوین انقلابی مردم ایران صادر می‌کند و ما به همین دلیل، از همه نیروها و سازمان‌های مسترقي و طرفدار تحولات اساسی و بویژه همه توده‌ایها انتظار داریم با درک شرایط کنونی، با همه توان خود برای بسیج و سازماندهی مردم، افشای توطئه‌های بسین المللی و مقابله سازمان یافته با حکومت کنونی وارد میدان شوند. جبهه بندی‌های نوینی که در ایران شکل گرفته و در جریان انتخابات اخیر مجلس اسلامی نیز تشدید شد، نتایج تاریخی انتخابات اخیر- بویژه مرحله اول آن- شتابی که ارتجاعی‌ترین جناح حاکم برای دفاع از خود، حفظ پایگاه‌های حکومتی خویش و مقابله با جنبش مردم از خود نشان می‌دهد، هنگامی حکایت از آغاز مرحله نوینی در ایران دارد. مرحله‌ای که طی آن به قدرت نمانی و یکپاره سازی حکومت پایان بخشیده و بر ثواب جنبش نوین انقلابی مردم ایران می‌افزاید.

راه توده در ارزیابی و تحلیل انتخابات اخیر مجلس اسلامی، بدرستی نوشت که نتایج این انتخابات، بویژه نتایج مرحله اول آن، که روحانیت حکومتی و ارتجاع متشکل در حزب سراسری مؤتلفه اسلامی "بزرگ‌ترین شکست را در آن متحمل شدند و کاندیداهای آن از سوی مردم طرد شدند، اگر از سوی حکومت و جناح‌های شکست خورده در این انتخابات نیز نادیده گرفته شود، از سوی قدرت‌های بزرگ جهانی و بویژه امپریالیسم آمریکا و دولت اسرائیل بعنوان دست بلند آمریکا در منطقه نادیده گرفته نخواهد شد. بخشی از شتاب توطئه‌ها علیه موجودیت ایران را ناشی از همین نتیجه و واقعیت انزوای حکومت در افکار عمومی مردم ایران باید دانست. این که حکومت با چه نیرنگ و تهدید و ارعابی بر تعداد کاندیداهای روحانیت حکومتی و حزب مؤتلفه اسلامی و در مجموع، ارتجاع در مجلس پنجم افزود و چگونه به این مجلس رئیس و هیات رئیسه تحمیل کرد، کوچکترین تاثیر و تفسیری در اصل واقعیات و ارزیابی‌های ناگزیر مردم ایران از اوضاع کنونی کشور و تحلیل و موقعیت سنجی دشمنان خارجی ایران نداشته و نخواهد داد. این واقعیات که روحانیون حاکم از سوی مردم طرد شده‌اند و حکومت علیرغم راهپیمائی‌ها و نمایش‌هایی که هر چند گاه یکبار برپا می‌کند تا خود را دارای پایگاه مردمی معرفی کند، دیگر در میان مردم دارای مشروعیت حکومتی نیست! تقسیم نیروهای نظامی جمهوری اسلامی به طرفداران گروه‌بندی‌ها، بویژه دخالت بخشی از سپاه پاسداران و بسیج به سود روحانیون حکومتی و حزب مؤتلفه اسلامی، بازار و غارتگران اجتماعی در جریان انتخابات اخیر مجلس اسلامی از یکسو و مخالفان این دخالت و همچنین مخالفان روحانیون حکومتی و بازاری و حزب مؤتلفه اسلامی در میان همین نیروها از سوی دیگر، چشم انداز نوینی را در برابر امپریالیسم آمریکا گشوده‌است. چشم اندازی که متکی به آن آشکارا از وارد ساختن ضربه نظامی به ایران سخن می‌گوید! حتی اگر به زعم برخی دولتمداران جمهوری اسلامی، این سخنان مقامات آمریکائی را تبلیغات انتخاباتی برای ریاست جمهوری آمریکا نیز قبول کنیم، باید از این دولتمداران که در هدایت ایران تا این نقطه شوم سهم مستقیم و اساسی را داشته‌اند، پرسید، زمینه‌هایی که آمریکا متکی به آنها چنین تبلیغاتی را دارای کاربرد سیاسی در داخل آمریکا می‌داند چیست؟ جز نفرت روز افزون مردم از سیاست‌های اقتصادی- اجتماعی- فرهنگی حکومت، که در انتخابات اخیر مردم به آن رای منفی دادند؟ برخی سران حکومتی در ایران، موقعیت کنونی خویش را با دولتمداران و حکومت کوبا مقایسه می‌کنند! این عده ادعا می‌کنند، که همه توطئه‌های آمریکا علیه حکومت کوبا، علیرغم اینکه کوبا در کنار گوشش تزار دارد بجائی نرسیده‌است، بنابراین در بازه ایران نیز این گوشش‌ها به جایی نخواهد رسید. این توضیح تاریخی برای این مدعیان و دیگرانی که تصور می‌کنند دخالت آمریکا در امور داخلی ایران، یعنی نجات ایران از جنگال حکومت کنونی، باید کافی باشد، که اولاً ضربه به ایران، یعنی تبدیل میهن ما به کشوری نیمه مستعمره که حتی احتمال بسیار می‌رود بخشی از همین حکومت کنونی و بویژه مغرورترین بخش آن بر حکومت باقی بماند. نکته دیگری که یا

ابوالحسن بنی صدر در آلمان

اردوی دانشجویان سراسر کشور

اردوی سراسری اتحادیه انجمن های اسلامی دانشجویان دانشگاه های سراسری ایران (دفتر تحکیم وحدت) که به تشکیلات دانشجویی چپ مذهبی شهرت دارد، با شرکت اعضای شورای مرکزی و عمومی انجمن های اسلامی دانشجویان سراسر کشور تشکیل شد. این اردو در محل دانشکده ادبیات دانشگاه بهشتی تهران برگزار شد. پیشتر قرار بود این اردو در شهر تبریز برپا شود، اما بدلیل رویارویی هائی که بین طیف چپ و راست مذهبی در جریان انتخابات اخیر مجلس اسلامی در این شهر روی داد، اردوی مذکور در تهران برگزار شد. اهمیت این تجمع بیش از همه در رشد جنبش دانشجویی، مقاومت در برابر انواع توطئه ها و یورش ها و دیگر فشارهای جناح های ارتجاعی حکومت خلاصه می شود. از جمله دست آوردهای جنبش دانشجویی، در آستانه برپائی این اردو، رهائی یکی از اعضای شورای مرکزی دفتر تحکیم وحدت است، که مدتی پیش همراه جمع دیگری از دانشجویان انجمن دانشجویان دانشگاه امیرکبیر دستگیر شده بود.

دو نشریه "عصر ما" و "سلام" خبر برپائی این اردو و آزاد شدن عضو رهبر دفتر تحکیم وحدت را منتشر ساختند. این درحالی است که هنوز چند تن از دستگیر شدگان در بازداشت بسر می برند. در جریان افتتاح این اردو یکی از اعضای رهبری دفتر تحکیم وحدت طی سخنانی با اشاره به این دستگیری ها گفت: برخورد ها با جنبش دانشجویی کشور از اشتباهات غیر قابل جبران است. مطرح کردن دیدگاه ها، انتقادات و اعتراضات انجمن های اسلامی حقی که قانون اساسی اعطاء کرده است.

عملیات نظامی جمهوری اسلامی

علیه کردهای ایران در خاک عراق

انجام عملیات نظامی جمهوری اسلامی در خاک عراق، علیه مناطقی که کردهای آواره ایران در آن به سر می برند، با ارزیابی های گوناگونی همراه شده است. روزنامه های جمهوری اسلامی از دست یابی به پیروزی های این عملیات نوشته اند و حزب دمکرات کردستان ایران نیز از شکست و عقب نشینی این نیروها سخن گفته اند. در این میان پیش از آنکه پیروزی یا شکست این عملیات اهمیت داشته باشد، ورود قوای نظامی ایران به مناطقی که آمریکا آنرا حریم امن اعلام داشته و از ورود قوای نظامی عراق به آن جلوگیری می کند، اهمیت دارد. دو حاصل و ارزیابی از این عملیات بیش از حاصل نظامی آن برای جمهوری اسلامی و یا کردها اهمیت دارد.

اول- فراهم ساختن بهانه های لازم برای آمریکا برای دخالت در امور داخلی ایران، تا حد اعلام یک منطقه امن در خاک ایران؛

دوم- ارزیابی است که برخی محافل نزدیک به جناح راست اپوزیسیون جمهوری اسلامی دارند. براساس این ارزیابی، آمریکا برای برآورد موقعیت نظامی و رزمی قوای نظامی ایران و سلاح هائی که در اختیار جمهوری اسلامی می باشد، زمینه این عملیات نظامی را فراهم ساخته و در برابر آن سکوت اختیار کرده است!

حضور ابوالحسن بنی صدر، نخستین رئیس جمهور ایران، بعنوان شاهد در دادگاه رسیدگی به ترور جنایتکارانه رهبران حزب دمکرات کردستان ایران، با تفسیرهای گوناگون همراه شده است. بازتاب حضور بنی صدر در آلمان و ارزیابی های سیاسی که از آن شده، چندان است که شهادت او در این دادگاه و بعنوان شاهد را در مرحله دوم اهمیت قرار داده است. با آنکه سیستم قضائی آلمان مستقل از دولت عمل می کند و این دادگاه بدون موافقت دولت آلمان درهماهنگی امنیتی با آن حق دارد کسانی را بعنوان شاهد به دادگاه فرا بخواند، بسیاری براین عقیده اند، که نه سیستم قضائی آلمان آنچنان که تظاهر می کند، استقلال کامل از دولت دارد و نه حضور شخصیتی نظیر بنی صدر در آلمان و بعنوان شاهد، مستقل از توافق دولت آلمان می تواند صورت گیرد! براساس همین برداشت و ارزیابی است که تحلیل انگیزه دولت آلمان برای موافقت با حضور بنی صدر در آلمان و بعنوان شاهد دادگاه ترور رهبران کردستان ایران و قرار گرفتن وی در راس شبکه خبری آلمان و اروپا در محافل مختلف سیاسی مطرح است. برخی محافل براین نظرند، که دولت آلمان با همکاری و موافقت دولت فرانسه (که ابوالحسن بنی صدر در آنجا اقامت دارد) و با ارزیابی که از اوضاع سیاسی-اقتصادی ایران دارد، بر روی یکی از نقطه ضعف های جمهوری اسلامی انگشت گذاشته است!

جمع دیگری، براین نظرند، که دولت های آلمان و فرانسه، در مقابل آمریکا که با انواع تهدیدهای اقتصادی و سیاسی و بالاخره تدارک حمله نظامی به ایران قصد تحمیل آلترناتیوهای دلخواه خود را از داخل ایران و یا احتمالاً خارج کشور را به ایران دارد، این دو دولت نیز حرکت مستقل اروپا را در این زمینه برگزیده اند! آنها بدین ترتیب، ابوالحسن بنی صدر را از سانسور خبری خارج ساختند و روی شبکه وسیع تلویزیونی و مطبوعاتی جهان قرار دادند. چاپ بیوگرافی بنی صدر، نحوه انتخاب او با بیش از ۱۱ میلیون رای به ریاست جمهوری ایران، برکناری او از این مقام، خروج او از کشور و نقش افشاگرانه ای که در طی سالهای مهاجرت در رابطه با عملکردهای سیاسی، اقتصادی و ارتجاعی حکومت داشته ... همه و همه یکباره روی این شبکه خبری قرار گرفته است! این آشنائی دوباره افکار عمومی با یک شخصیت سیاسی - مذهبی ایران است، که پیوسته در عین داشتن رابطه با بخشی از روحانیت ایران، با بخش عمده ای از روحانیون حاکم در ستیز بوده است. البته در این میان، نظرات بنی صدر، درباره لزوم همکاری ایران با اروپا و ژاپن، حفظ استقلال مناسبات سیاسی-اقتصادی در برابر آمریکا و نظرات او درباره آزادی ها نیز می تواند انگیزه های مناسبی برای اروپا، جهت این گام جدید در رابطه با ایران و جمهوری اسلامی باشد.

در حالیکه آمریکا خواهان براندازی جمهوری اسلامی و بازگرداندن طیف سلطنت طلب ها به ایران است، اروپا با سیاست براندازی موافقت ندارد و به بافت مذهبی جامعه و حکومت نیز توجه مثبت دارد. این سیاست اروپا، تا آنجا گسترش دارد، که حتی با حکومت کنونی ایران نیز سیاست گفتگو و انتقاد را ادامه داده است. سیاستی که شاید در آینده و در عین استقلال در برابر سیاست های آمریکا، شکل و محتوای عملی آن با تغییراتی جدی همراه شود. حضور ابوالحسن بنی صدر در آلمان و قرار گرفتن وی بر روی شبکه وسیع خبری جهان را می توان با در نظر داشت مجموعه ای از این تعبیر و تفسیرها، در ارتباط دانست.

در ایران، مطبوعات وابسته به حکومت، واکنش های خشم آلودی در باره حضور ابوالحسن بنی صدر در دادگاه رسیدگی به ترور رهبران کردستان ایران از خود نشان دادند. بنی صدر در این دادگاه و بعنوان شاهد، دلالی را دال بر انجام ترورها، پس از تأیید عالی ترین مقامات جمهوری اسلامی (از جمله رهبر کنونی جمهوری اسلامی علی خامنه ای و ریاست جمهوری "هاشمی رفسنجانی") ارائه داد. محافل قضائی آلمان، دلال ارائه شده بنی صدر را بیشتر از نظر تحلیلی قابل دقت، توجه و پیگیری اعلام داشتند.

مطالب مطبوعات جمهوری اسلامی نیز عمدتاً در اعتراض به قرار گرفتن او روی شبکه خبری است و در همین زمینه نیز به دولت آلمان اعتراض کرده اند!

Rahe Tudeh No 51

September 1996

54574 Birresborn, Germany

شماره حساب بانکی:

Postbank Essen, Konot No. 0517751430,

BLZ 360 100 43, Germany

قیمت ۶ فرانک فرانسه ۲ مارک آلمان ۱ دلار آمریکا

از فاکس و تلفن شماره ۳۲۰۴۵-۲۱۳۳-۴۹ (آلمان) برای ارسال اخبار و گزارش های خود استفاده کنید.